2021

Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues

12è INFORME

Desembre 2021

Ajuntament de Mataró

2021

Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues

12è INFORME

Desembre 2021

Agraïments

El Servei d'Estratègia i Governança i el Servei de Protecció Civil i Salut –des de la coordinació del Pla Municipal de Drogodependències- de l'Ajuntament de Mataró volem expressar públicament el nostre agraïment a les persones i institucions que ens han facilitat les dades, la informació i l'assessorament necessaris per a l'elaboració de l'onzè informe de l'Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues de Mataró:

- Centre d'Atenció a les Drogodependències. Servei de Psiquiatria de l'Hospital de Mataró. Consorci Sanitari del Maresme
- Centres d'Atenció Primària del Consorci Sanitari del Maresme
- Centres d'Atenció Primària de l'Institut Català de la Salut
- Comissions i grups de treball del Pla Municipal de Drogodependències
- Farmàcies de Mataró
- Fundació Àmbit Prevenció
- Mossos d'Esquadra. ABP de Mataró. Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya
- Servei de Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró
- Servei de la Policia Local de l'Ajuntament de Mataró
- Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró
- Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró. Consorci Sanitari del Maresme
- Subdirecció General de Drogodependències. Agència de Salut Publica. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
- Unitat Funcional de Sida. Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Mataró. Consorci Sanitari del Maresme

Presentació

A continuació us presentem el dotzè informe de l'Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues (OMCD). Des de l'any 2000, moment en què es va crear la Comissió Tècnica de l'Observatori, aquest instrument ha tractat de ser un sistema estable i permanent d'informació útil en la diagnosi de la incidència del consum de drogues i els problemes relacionats a la ciutat de Mataró i, per tant, útil per definir les intervencions més adequades en matèria de prevenció i assistència a les drogodependències.

Des del seu inici, la utilitat de l'OMCD depèn en bona part del compromís i la participació dels diferents membres de la Comissió Tècnica. Aquest compromís condiciona l'abast de l'informe i la qualitat de les dades.

La Comissió Tècnica està formada, en representació dels respectius serveis, per les persones següents:

- Eva López i Margarita Cano pel Centre d'Atenció a les Drogodependències. Servei de Psiquiatria de l'Hospital de Mataró del Consorci Sanitari del Maresme
- Míriam Serra pels Centres d'Atenció Primària del Consorci Sanitari del Maresme
- Carmina Subirana per les Farmàcies comunitàries de Mataró
- Albert Boltas per Mossos d'Esquadra. ABP de Mataró. Departament d'Interior. Generalitat de Catalunya
- Juan Manuel García pel Servei de la Policia Local. Ajuntament de Mataró
- Joan Gerard Sánchez pel Servei de Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró
- Robert Pou pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró del Consorci Sanitari del Maresme

Coordinació:

- Assumpta Lluch. Pla Municipal de Drogodependències. Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró.

El treball d'elaboració de l'informe a partir de les dades dels diversos serveis va a càrrec de Xavier E. Posada del Servei d'Estratègia i Governança de l'Ajuntament de Mataró.

Des de l'inici del projecte s'ha treballat per aconseguir la millora dels sistemes de registre, el tractament de dades de l'Informe bianual, així com la revisió de la formulació dels indicadors i la incorporació de nous, segons les possibilitats i les necessitats existents en cada moment.

El 11è Informe recull les dades relatives als anys 2019 i 2020, així com a les sèries històriques segons la disponibilitat de cada indicador.

Com en els informes anteriors, el sistema d'indicadors de l'OMCD s'estructura en sis blocs:

1. Indicadors sociològics i patrons de consum.
2. Indicadors d'activitat preventiva.
3. Indicadors sociosanitaris relacionats amb el consum de drogues.
4. Indicadors de tractament.
5. Indicadors de la incidència del VIH/SIDA.
6. Indicadors policíacs i control de l'oferta.

En aquest informe cal posar en relleu la incidència que la Covid-19 ha tingut sobre les diferents intervencions i sobre la recollida de dades, així com el desplaçament de recursos del conjunt del sistema sanitari públic per fer-li front. Cal tenir en compte l'efecte distorsionador de la pandèmia a l'hora d'interpretar les variacions anuals que puguin mostrar les dades de molts dels programes objecte d'anàlisi i de moltes de les intervencions. En particular, cal destacar l'impacte que la COVID-19 i les mesures adoptades per encarar-la ha tingut sobre els programes i accions adreçades a diagnosticar i intervenir en el consum d'alcohol i altres drogues entre la població jove; una de les qüestions claus de la intervenció del Pla Municipal de Drogodependències i del contingut d'aquest informe.

Introducció Pàg.1

Agraïments Pàg. 1
Presentació Pàg. 2

Indicadors sociològics i patrons de consum Pàg. 4

A. Consum de la població Pàg. 5
B. Consum dels estudiants de secundària Pàg.13
C. Estudi prospectiu de la FAP sobre el consum de drogues a Mataró entre les persones joves durant el confinament i el post confinament Pàg.20
D. Observatori Europeu de Drogues i les Toxicomanies. Informe anual 2020 Pàg.24

Indicadors d'activitat preventiva Pàg.26

1. Intervencions preventives Pàg.27

A. dRogues! Què? Pàg.27
B. Detecció de problemes de consum de drogues en els centres de secundària Pàg.29
C. Síntesi de les apreciacions de la comissió de detecció als centres de secundària Pàg.31
D. Programa d'intercanvi de xeringues (PIX) Pàg.32
E. Accés i distribució de preservatius Pàg.37

2. Demanda d'informació Pàg.40

A. Serveis d'informació Pàg.40
B. Sessions informatives famílies d'alumnes d'ESO Pàg.41
C. Sessions informatives per a col·lectius professionals Pàg.42
D. Sessions informatives sobre els aspectes legals de les drogodependències Pàg.43
E. Tallers de prevenció universal Pàg.44
F. Tallers i sessions específiques adreçades a la població en risc Pàg.46
G. Tallers adreçats a població consumidora que no està en tractament Pàg.47
H. Intervencions per a la prevenció i la reducció de riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues en l'àmbit de les festes locals i oci Pàg.49

Indicadors sociosanitaris Pàg.60

A. Consum detectat pel Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró Pàg.61
B. Consum detectat a l'atenció primària Pàg.63
C. Consum detectat entre usuaris de benestar social Pàg.64
D. Consum detectat als espais joves Pàg.65
E. Síntesi diagnòstic situació i propostes en el marc del PMD dels representants de la Comissió Tècnica Pàg.67

Indicadors de tractament Pàg.69

1. Inicis de tractament Pàg.70

A. Inicis de tractament a Mataró i a Catalunya segons la droga principal Pàg.70
B. Descripció anual dels inicis de tractament al CAS de Mataró Pàg.71

2. Activitat assistencial Pàg.74

A. Consulta externa Pàg.74
B. Interconsultes Pàg.75

3. Programa de manteniment amb metadona Pàg.76

4. Derivacions a centres especialitzats Pàg.77

Indicadors de la incidència del VIH Pàg.79

Nous diagnòstics d'infecció pel VIH Pàg.80

A. Evolució dels casos nous Pàg.80
B. Distribució per sexe i edat de les noves infeccions de VIH Pàg.81
C. Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH Pàg.82

Indicadors policíacs i control de l'oferta Pàg.84

A. Actuacions d'auxili relacionades amb el consum de drogues Pàg.85
B. Controls d'alcoholèmia Pàg.86
C. Denúncies per consum i tinença d'alcohol a la via pública Pàg.87
D. Control de l'oferta Pàg.88

Conclusions Pàg.90

Índex de taules

T2.1 Prevalença consum de drogues alguna vegada en els últims dotze mesos (%). Catalunya. Població de 15-64 anys. Pàg.5
T2.2 Prevalença consum de drogues alguna vegada en els últims trenta dies (%). Catalunya. Població de 15-64 anys. Pàg.6
T2.3 Mitjana d'edat d'inici de consum de substàncies psicoactives entre la població de 15-64 anys. Catalunya 2019 Pàg.7
T2.4 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexes en els últims dotze mesos i en els últims trenta dies (%). Catalunya 2019. Població de 15-64 anys. Pàg.7
T2.5 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per grups d'edat en els últims dotze mesos i en els últims trenta dies (%). Catalunya 2019. Població de 15-64 anys. Pàg.8
T2.6 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexe i grups d'edat en els últims dotze mesos i en els últims trenta dies (%). Catalunya 2019. Població de 15-64 anys. Pàg.9
T2.7 Prevalença de consum d'alcohol per grups d'edat i sexe (%). Catalunya 2019 Pàg.9
T2.8 Evolució de la prevalença de borratxeres, binge drinking i botellón (%). Catalunya. Pàg.10
T2.9 Prevalença de consum de cànnabis per grups d'edat i sexe (%). Catalunya 2019 Pàg.10
T2.10 Prevalença de consum d'hipnosedants (amb recepta mèdica o sense) per grups d'edat i sexe (%). Catalunya 2019 Pàg.11
T2.11 Prevalença de consum de diverses substàncies psicoactives en els últims dotze mesos entre la població de 15-64 anys (%). Catalunya 2019 Pàg.11
T2.12 Risc percebut davant del consum de drogues entre la població de 15-64 anys (%). Catalunya 2007-2019 Pàg.12
T2.13 Visibilitat a l'entorn proper d'algunes situacions relacionades amb el consum de drogues. Catalunya 1997, 2017 i 2019 pàg.12
T2.14 Prevalença consum de drogues alguna vegada en els últims dotze mesos (%). Catalunya. Estudiants de secundària. Pàg.13
T2.15 Prevalença consum de drogues alguna vegada en els últims trenta dies (%). Catalunya. Estudiants de secundària. Pàg.14
T2.16 Mitjana d'edat d'inici de consum de substàncies psicoactives. Estudiants de secundària. Catalunya 2018 Pàg.14
T2.17 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexes en els últims dotze mesos i en els últims trenta dies (%). Catalunya 2018. Estudiants de secundària. Pàg.15
T2.18 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per grups d'edat en els últims dotze mesos i en els últims trenta dies (%). Catalunya 2018. Estudiants de secundària. Pàg.15
T2.19 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexe i grups d'edat en els últims dotze mesos i en els últims trenta dies (%). Catalunya 2018. Estudiants de secundària. Pàg.16
T2.20 Característiques generals del consum d'alcohol segons l'edat (%). Catalunya 2018. Estudiants de secundària Pàg.17
T2.21 Característiques generals del consum de cànnabis per edat (%). Catalunya 2018. Estudiants de secundària Pàg.18
T2.22 Característiques generals del consum d'hipnosedants amb recepta o sense segons l'edat (%). Catalunya 2018. Estudiants de secundària Pàg.18
T2.23 Prevalença de consum de diverses substàncies psicoactives en els últims dotze mesos entre els estudiants de secundària (%). Catalunya 2018 Pàg.19
T3.1 Programa dRogues! Què?. Centres, grups, aules i alumnes que han participat Pàg.27
T3.2 Programa dRogues! Què?. Formació d'agents de salut Pàg.28
T3.3 Programa dRogues! Què?. Avaluació professors i alumnes Pàg.28
T3.4 Programa de detecció als centres d'ensenyament secundari Pàg.30
T3.5 Programa de detecció. Casos detectats per servei i percentatge d'adhesió als programes d'intervenció precoç Pàg.30
T3.6 Programa alternativa. Distribució de casos segons tipus de consum Pàg.30
T3.7 Programa d'intercanvi de xeringues (PIX). Nombre total de kits per servei Pàg.33
T3.8 Nombre total de xeringues recollides a la via pública per servei Pàg.35
T3.9 Sessions informatives adreçades a pares i mares Pàg.41
T3.10/11 Sessions informatives adreçades a pares i mares (2019-2020) Pàg.41
T3.12 Tallers adreçats a pares i mares. Prevenció selectiva Pàg.42
T3.13/14 Tallers adreçats a pares i mares (2019-2020) Pàg.42
T3.15 Sessions de formació adreçades a professionals Pàg.42
T3.16 Sessions informatives i tallers adreçats a altres col·lectius (2019-2020) Pàg.43
T3.17 Sessions informatives per a alumnes sobre aspectes legals de drogues Pàg.44
T3.18 Tallers de prevenció universal Pàg.44
T3.19/20 Tallers de prevenció universal (2019-2020) Pàg.45
T3.21 Tallers de prevenció selectiva Pàg.46
T3.22/23 Tallers de prevenció selectiva (2019-2020) Pàg.47
T3.24 Tallers adreçats a població consumidora que no està en tractament Pàg.48
T3.25 Intervencions preventives a la xarxa d'espais joves Pàg.49
T3.26 Formació de monitors de lleure Pàg.50
T3.27 Intervencions Mataró entre Iguals Pàg.50
T3.28 Q de Festa!. Sessions de formació DRA a personal i responsables dels locals de l'oci nocturn Pàg.52
T3.29 Accions de prevenció de riscos per les Santes (2019-2020) Pàg.53
T3.30 Acció 1. Seguiment normativa. Llei 20/1985 i modificacions ordre municipal de civisme Pàg.53
T3.32 Acció 3. Quan els fills comencen a sortir de festa, pautes als pares Pàg.54
T3.33 Acció 4. Elaboració de materials Pàg.54

T3.34 Acció 5. Formació en seguretat alimentària i dispensació responsable d'alcohol a barres i entitats / consum responsable d'alcohol Pàg.55
T3.35 Acció 6. Formació en prevenció i disminució de riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues en l'àmbit de les festes locals Pàg.56
T3.36 Acció 7. Intervenció dels agents de salut en prevenció i disminució de riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues en l'àmbit de les festes locals Pàg.57
T3.37 Menors d'edat atesos per consum d'alcohol o altres drogues al Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró Pàg.59
T4.1 Evolució de les determinacions positives Pàg.61
T4.2 Total casos, proves i determinacions positives (2019-2020) Pàg.61
T4.3 Evolució determinacions positives múltiples per substància Pàg.63
T4.4 Evolució del cribatge del consum d'alcohol, tabac i altres drogues d'atenció primària (CSdM) Pàg.64
T4.5 Distribució percentual del cribatge del consum d'alcohol, tabac i altres drogues d'atenció primària (CsdM) Pàg.64
T5.1 Inicis de tractament per droga principal Pàg.72
T5.2 Inicis de tractament per droga principal (% per anys) Pàg.72
T5.3 Evolució del nombre de visites de consulta externa. CAS Mataró Pàg.74
T5.4 Nombre anual d'interconsultes al CAS Mataró Pàg.75
T5.5 Programa de manteniment amb metadona (PMM) Pàg.76
T5.6 Distribució de casos derivats cap altres serveis per CAS Mataró Pàg.78
T5.7 Distribució (%) de casos derivats cap altres serveis pel CAS Mataró Pàg.78
T6.1 Casos nous i noves infeccions de VIH a Mataró. Període 2000-2020 Pàg.80
T6.2 Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH Pàg.82
T7.1 Evolució del nombre d'actuacions d'auxili relacionades amb el consum de drogues Pàg.85
T7.2 Proves i percentatge de positius en controls d'alcoholèmia Pàg.86
T7.3 Nombre anual de fets delictius relacionats amb el consum de drogues Pàg.89

Índex de gràfiques

G2.1 Evolució de la prevalença d'intoxicacions etíliques agudes (borratxeres) i episodis de consum intensiu d'alcohol o binge drinking durant els darrers 30 dies Pàg.17
G2.2 Percentatge de respostes afirmatives a la pregunta de si s'havia consumit alguna vegada en el decurs del confinament Pàg.21
G2.3 Canvis en la pauta de consum de tabac i cànnabis en el decurs del confinament Pàg.22
G2.4 Raons per haver augmentat / disminuït el consum de tabac i cànnabis en el decurs del confinament Pàg.22
G2.5 Freqüència del consum d'alcohol en el decurs del confinament Pàg.23
G2.6 Last year prevalence of cànnabis use among Young adults (15-34): selected trends and most recent data Pàg.24
G2.7 Cannabis users in treatment Pàg.24
G2.8 At a glance. Estimates of drug use in Europe Pàg.25
G3.1 Evolució del nombre de joves detectats. Programa de detecció als centres d'ensenyament secundari Pàg.29
G3.2 Evolució del nombre de joves detectats per sexe. Programa de detecció als centres d'ensenyament secundari Pàg.29
G3.3 Programa d'intercanvi de xeringues. Distribució de kits per servei Pàg.34
G.3.4 Nombre de kits distribuïts per farmàcies Pàg.34
G3.5 Percentatge anual del retorn de kits a les farmàcies Pàg.34
G3.6 Nombre de xeringues recollides a la via pública Pàg.35
G3.7 Nombre total de xeringues recollides a la via pública per servei Pàg.36
G3.8 Evolució de la recollida de xeringues per serveis Pàg.36
G3.9 Nombre de xeringues intercanviades pels agents de salut Pàg.37
G3.10 Programa d'accessibilitat a preservatius Pàg.38
G3.11 Programa màquina. Nombre de màquines, capes i preservatius distribuïts Pàg.39
G3.12 Demandes d'informació al servei d'informació del Pla Municipal a les drogodependències Pàg.40
G4.1 Evolució determinacions positives i determinacions positives múltiples Pàg.61
G4.2 Distribució percentual dels casos positius per sexe i edat Pàg.62
G4.3 Distribució percentual de les determinacions positives per sexe i edat Pàg.62
G4.4 Distribució percentual de les determinacions positives múltiples per sexe i edat Pàg.63
G5.1 Inicis de tractament ambulatori segons droga principal que l'origina. Mataró (2020) i Catalunya (2019) Pàg.70
G5.2 Evolució dels inicis de tractament al CAS Mataró Pàg.71
G5.3 Evolució dels inicis de tractament per alcohol i tabac. CAS Mataró Pàg.71
G5.4 Evolució dels inicis de tractament per heroïna, cocaïna i cànnabis. CAS Mataró Pàg.72
G5.5 Evolució dels inicis de tractament per heroïna, cocaïna i cànnabis -comparativa-. CAS Mataró Pàg.73
G5.6 Evolució del tipus de visites al CAS Mataró Pàg.75
G5.7 Distribució de casos derivats cap altres serveis pel CAS Mataró Pàg.77
G6.1 Evolució dels casos nous de VIH en seguiment clínic per la UFS de l'Hospital de Mataró Pàg.81
G6.2 Evolució dels casos nous de VIH en seguiment clínic per la UFS de l'Hospital de Mataró: noves infeccions i casos ja diagnosticats Pàg.81
G6.3 Nombre de noves infeccions per sexe Pàg.81
G6.4 Mitjana d'edat de les noves infeccions Pàg.82

G6.5 Vies de transmissió de noves infeccions de VIH Pàg.83
G7.1 Evolució del percentatge de positius a les proves d'alcoholèmia Pàg.87
G7.2 Nombre de denúncies en aplicació de l'Ordenança de Civisme per consum i tinença d'alcohol a l'espai públic Pàg.88

II. INDICADORS SOCIOLÒGICS I PATRONS DE CONSUM

A. Consum de la població

L'Enquesta Domiciliària sobre Alcohol i Drogues a Espanya (EDADES), promoguda per la Delegació del Govern per al Pla nacional sobre drogues (DGPNSD) en col·laboració amb les comunitats autònomes, té per objectiu estudiar les prevalences de consum d'alcohol, tabac, tranquil·litzants i somnífers, i drogues de comerç il·legal, així com les pautes de consum dominants, els perfils dels consumidors, les percepcions socials davant del problema i les mesures que la població considera més efectives per resoldre'l.

L'enquesta, adreçada a la població de 15-64 anys resident en llars familiars a l'Estat espanyol, té una de les mostres més àmplies (17.899 persones en l'edició de l'any 2019) i una de les trajectòries més llargues de totes les enquestes d'aquest tipus que es fan a tota Europa (recull dades des de l'any 1994). A Catalunya la mostra corresponent a l'any 2019 és de 1.770 persones.

L'any 2019, l'alcohol i el tabac van ser les substàncies més consumides entre la població catalana de 15-64 anys, seguides del cànnabis, dels hipnosedants, dels analgèsics opioides i de la cocaïna en pols d'acord amb les prevalences de consum alguna vegada a la vida, durant els darrers dotze mesos i durant els darrers trenta dies previs a l'enquesta.

En prendre com a referència el consum durant els darrers dotze mesos, s'observa que entre les substàncies psicoactives consumides més freqüentment, l'any 2019 respecte de l'any 2017, es troba un augment del consum de tabac, d'alcohol, d'hipnosedants i de cocaïna en pols, i una disminució del consum de cànnabis i d'analgèsics opioides.

T2.1 Prevalença consum de drogues alguna vegada en els últims dotze mesos (%)
Catalunya. Població 15-64 anys

consum	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	dif.p.p. 2017-2019
Tabac	44,2	44,2	45,0	49,2	44,4	42,5	41,5	38,0	41,8	36,1	40,5	41,3	0,8
Alcohol	77,2	73,7	75,4	77,2	81,3	75,3	82,2	74,2	77,7	75,9	76,0	79,6	3,6
Cànnabis	8,3	7,6	11,7	14,7	17,1	14,1	12,4	11,3	11,7	11,1	14,5	14,1	−0,4
Cocaïna en pols	1,5	1,8	2,8	3,0	4,1	4,4	3,1	1,5	3,5	2,5	2,9	3,6	0,7
Cocaïna base	0,0	0,3	0,0	0,1	0,1	0,7	0,0	0,4	0,2	0,1	0,1	0,4	0,3
Èxtasi / drogues de síntesi	1,4	1,0	1,7	1,9	1,8	2,2	0,9	0,3	0,7	0,8	0,8	1,7	0,9
Al·lucinògens	1,2	1,0	0,6	0,8	1,0	1,1	0,3	0,3	0,5	1,0	0,6	1,0	0,4
Amfetamines/speed	1,0	1,3	0,8	1,0	1,4	1,4	0,5	0,1	1,2	0,6	0,5	1,2	0,7
Inhalants	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Heroïna	0,0	0,1	0,2	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
GHB									0,1	0,1	0,0	0,4	0,4
Analgèsics opioides											6,3	4,9	−1,4
Analgèsics opioides sense recepta												0,4	
Tranquil·litzants amb recepta o sense					4,1	5,3	4,5	7,7	8,9				
Somnífers amb recepta o sense					3,9	3,8	4,3	3,9	5,6				
Hipnosedants amb recepta o sense[7]					5,8	7,3	6,6	9,0	10,2	11,0	9,5	10,5	1,0
Tranquil·litzants sense recepta	1,6	2,0	1,6	3,6	1,1	1,4	2,0	0,8	0,7				
Somnífers sense recepta	1,2	1,0	1,4	2,2	1,3	1,5	1,2	0,7	0,4				
Hipnosedants sense recepta[7]					1,7	2,0	2,5	1,0	0,9	1,9	1,2	1,5	0,3

[7] En les enquestes EDADES 2015, 2017 i 2019 els tranquil·litzants i els somnífers es van agrupar en una sola categoria anomenada «hipnosedants»

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES dels anys 1997-2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

En considerar el consum en el darrer mes, l'any 2019, en relació amb l'any 2017, es va registrar un lleuger augment del consum d'hipnosedants, i èxtasi / drogues de síntesi, mentre que disminuïa lleugerament el consum d'alcohol i cànnabis.

T2.2 Prevalença consum de drogues alguna vegada en els últims trenta dies (%)
Catalunya. Població 15-64 anys

consum	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	dif.p.p. 2017-2019
Tabac	39,6	41,0	41,6	44,9	39,3	39,2	37,9	35,7	38,7	34,5	38,3	38,1	−0,2
Alcohol	60,0	62,2	61,1	67,7	70,9	61,9	69,9	60,2	65,0	60,2	64,1	63,0	−1,1
Cànnabis	4,0	4,3	8,3	11,4	13,9	9,7	8,7	8,1	8,9	8,6	11,9	10,9	−1,0
Cocaïna en pols	0,9	1,0	1,4	0,7	1,7	2,6	1,5	0,7	1,6	1,0	1,8	1,9	0,1
Cocaïna base	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,4	0,3
Èxtasi / drogues de síntesi	0,1	0,1	1,0	0,6	0,8	0,8	0,3	0,1	0,1	0,3	0,3	0,8	0,5
Al·lucinògens	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4	0,1	0,2	0,2	0,1	0,5	0,2	0,2	0,0
Amfetamines/speed	0,2	0,4	0,6	0,1	0,6	0,6	0,4	0,0	0,2	0,3	0,3	0,5	0,2
Inhalants	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Heroïna	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
GHB									0,1	0,0	0,0	0,2	0,2
Analgèsics opioides											2,4	2,1	−0,3
Analgèsics opioides sense recepta												0,2	
Tranquil·litzants amb recepta o sense					2,9	3,8	3,0	5,8	6,4				
Somnífers amb recepta o sense					3,1	2,6	2,6	3,1	4,1				
Hipnosedants amb recepta o sense[7]					4,4	5,0	4,0	7,0	7,4	7,4	5,9	6,8	0,9
Tranquil·litzants sense recepta								0,5	0,3				
Somnífers sense recepta								0,4	0,2				
Hipnosedants sense recepta[7]								0,5	0,3	0,6	0,6	0,5	−0,1

[7] En les enquestes EDADES 2015, 2017 i 2019 els tranquil·litzants i els somnífers es van agrupar en una sola categoria anomenada «hipnosedants»

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES dels anys 1997-2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Pel que fa a la mitjana d'edat d'inici del consum, les dues substàncies que registren una edat més primerenca són les dues legals: tabac (16,6 anys) i alcohol (16,7 anys). Els hipnosedats (amb recepta o sense) i els analgèsics opioides són les substàncies que es van començar a consumir més tard amb 32,9 i 34,2 anys, respectivament. En general, la mitjana d'edat d'inici de consum de les dones és superior a la dels homes

T2.3 Mitjana d'edat d'inici de consum de substàncies psicoactives
Catalunya. Població 15-64 anys (edat mitjana en anys)

consum	homes	dones	total
Alcohol	16,1	16,9	16,6
Tabac	16,6	16,9	16,7
Tabac (consum diari)	18,2	18,4	18,3
Cànnabis	18,0	19,4	18,6
Amfetamines/speed	20,5	20,6	20,5
Al·lucinògens	20,8	21,2	20,9
Cocaïna en pols	21,1	22,2	21,4
Èxtasi / drogues de síntesi	21,3	21,7	21,4
Inhalants	23,1	18,6	22,1
GHB	22,3	26,2	23,0
Cocaïna base	23,1	24,5	23,6
Heroïna	24,1	32,8	27,4
Analgèsics opioides sense recepta	29,9	----	29,9
Hipnosedants sense recepta	29,5	32,0	30,6
Hipnosedants (amb recepta o sense)	32,9	32,9	32,9
Analgèsics opioides	34,0	34,4	34,2

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Pel que fa al consum de drogues per sexes, en general, aquest és més elevat entre els homes, excepte en el cas dels hipnosedants (amb recepta mèdica o sense) i dels analgèsics opioides (amb prescripció mèdica o sense), el consum dels quals és més freqüent entre les dones -excepte en el cas dels analgèsics opioides durant els darrers trenta dies. En canvi, la prevalença de consum dels hipnosedants sense recepta i dels analgèsics opioides sense recepta va ser superior en els homes.

T2.4 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexes (%)
Catalunya 2019. Població 15-64 anys

	Últims dotze mesos		Últims trenta dies	
consum	homes	dones	homes	dones
Tabac	48,3	34,2	44,5	31,5
Alcohol	84,5	74,5	71,5	54,5
Cànnabis	19,7	8,4	16,0	5,8
Cocaïna en pols	5,9	1,3	3,6	0,3
Cocaïna base	0,7	0,1	0,7	0,1
Èxtasi / drogues de síntesi	2,8	0,7	1,4	0,3
Al·lucinògens	1,8	0,1	0,4	0,0
Amfetamines/speed	1,6	0,8	0,6	0,3
Inhalants	0,1	0,0	0,1	0,0
Heroïna	0,6	0,0	0,5	0,0
GHB	0,8	0,0	0,3	0,0
Analgèsics opioides	4,0	5,8	2,2	1,9
Analgèsics opioides sense recepta	0,5	0,2	0,4	0,0
Hipnosedants (amb recepta o sense)	8,7	12,3	5,1	8,5
Hipnosedants sense recepta	1,7	1,2	0,5	0,4

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

Pel que fa a les diferències en el consum de drogues per grups d'edat, en prendre com a referència el consum durant els darrers dotze mesos, s'observa que les substàncies psicoactives amb les prevalences més elevades són el tabac i el cànnabis del grup d'edat de 15-29 anys. El consum d'alcohol és molt similar en els grups de 15-29 i 30-64 anys, i pel que fa als analgèsics opioides i els hipnosedants el consum és superior en el grup de 30-64 anys. Si es pren com a referència el consum en el darrer mes, el consum de tabac és superior en el grup de 15-29 anys, el d'alcohol pràcticament el mateix i el d'hipnosedants i analgèsics opioides clarament superior en el de 30-64 anys.

T2.5 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per grups d'edat (%)
Catalunya 2019. Població 15-64 anys

	Últims dotze mesos		Últims trenta dies	
consum	15-29 anys	30-64 anys	15-29 anys	30-64 anys
Tabac	46,1	39,8	40,1	37,4
Alcohol	80,6	79,2	63,1	63,0
Cànnabis	29,0	9,6	21,0	7,9
Cocaïna en pols	3,4	3,7	1,5	2,1
Cocaïna base	0,0	0,5	0,0	0,5
Èxtasi / drogues de síntesi	2,5	1,5	0,7	0,9
Al·lucinògens	1,8	0,7	0,1	0,2
Amfetamines/speed	1,5	1,1	0,9	0,3
Inhalants	0,0	0,1	0,0	0,1
Heroïna	0,0	0,4	0,0	0,3
GHB	0,3	0,4	0,0	0,2
Analgèsics opioides	0,7	6,2	0,3	2,6
Analgèsics opioides sense recepta	0,1	0,4	0,1	0,2
Hipnosedants (amb recepta o sense)	5,8	11,9	3,1	7,9
Hipnosedants sense recepta	1,3	1,6	0,6	0,4

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

Pel que fa a les diferències en el consum de drogues per sexes i grups d'edat, en prendre com a referència el consum durant els darrers dotze mesos, les prevalences més elevades dels homes de 15-29 anys són l'alcohol (83,8%), el tabac (53,3%) i el cànnabis (36,8%); en el cas de les dones d'aquest mateix grup d'edat, l'alcohol (77,4%), el tabac (38,7%) i el cànnabis (20,8%). En el cas del grup d'edat de 30-64 anys, les prevalences més elevades són, en els homes, l'alcohol (84,7%), el tabac (46,8%) i el cànnabis (14,4%). En el cas de les dones del tram de 30-64 anys, l'alcohol (73,7%), tabac (39,2%) i hipnosedants amb o sense recepta (14,3%) són les que registren les prevalences més elevades. A la taula 2.6 també es mostren les prevalences per sexe i grups d'edat en els darrers trenta dies.

T2.6 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexe i grups d'edat (%)
Catalunya 2019. Població 15-64 anys

	Últims dotze mesos				Últims trenta dies			
consum	homes 15-29 anys	dones 15-29 anys	homes 30-64 anys	dones 30-64 anys	homes 15-29 anys	dones 15-29 anys	homes 30-64 anys	dones 30-64 anys
Tabac	53,3	38,7	46,8	39,2	45,8	34,2	44,2	30,7
Alcohol	83,8	77,4	84,7	73,7	68,4	57,7	72,5	53,5
Cànnabis	36,8	20,8	14,4	4,7	28,4	13,6	12,2	3,5
Cocaïna en pols	5,5	1,2	6,0	1,3	2,6	0,3	3,9	0.3
Cocaïna base	0,0	0,0	0,9	0,2	0,0	0,0	0,9	0,2
Èxtasi / drogues de síntesi	3,8	1,2	2,5	0,5	0,6	0,9	1,6	0,1
Al·lucinògens	2,6	0,6	1,4	0,0	0,3	0,0	0,5	0,0
Amfetamines/speed	1,7	0,9	1,5	0,7	0,9	0,9	0,5	0,2
Inhalants	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Heroïna	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0
GHB	0,6	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0
Analgèsics opioides	0,6	1,2	5,1	7,2	0,3	0,3	2,8	2,3
Analgèsics opioides sense recepta	0,3	0,0	0,6	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0
Hipnosedants amb o sense recepta	5,8	5,4	9,6	14,3	3,2	3,0	5,7	10,1
Hipnosedants sense recepta	1,7	0,6	1,7	1,4	0,9	0,3	0,4	0,4

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

L'alcohol és la droga més consumida en la societat catalana. L'any 2019, el 92,5% de la població de 15-64 anys n'havia pres alguna vegada, el 79,6% n'havia consumit algun dia durant l'últim any, el 63% algun dia durant l'últim mes, el 52,2% algun dia durant l'ultima setmana i el 8,9% n'havia consumit diàriament durant els darrers trenta dies previs a l'enquesta.

El consum d'alcohol és més freqüent entre els homes i en el grup d'edat de 30-64 anys, excepte en el cas del consum durant els darrers dotze mesos i durant els darrers trenta dies. Cal destacar que la prevalença de consum diari d'alcohol és 4,9 vegades superior en els homes que en les dones. El 14,6% dels homes declara que beu diàriament, mentre que en les dones aquest percentatge és del 3%.

T2.7 Prevalença de consum d'alcohol per grups d'edat i sexe (%)
Catalunya 2019.

consum	homes 15-29 anys	dones 15-29 anys	total 15-29 anys	homes 30-64 anys	dones 30-64 anys	total 30-64 anys	homes 15-64 anys	dones 15-64 anys	total 15-64 anys
Alguna vegada a la vida	91,9	84,9	88,5	96,0	91,6	93,7	95,0	90,0	92,5
En els darrers 12 mesos	83,8	77,4	80,6	84,7	73,7	79,2	84,5	74,5	79,6
En els darrers 30 dies	68,4	57,7	63,1	72,5	53,5	63,0	71,5	54,5	63,0
En els últims 7 dies	55,5	39,0	47,4	65,6	41,5	53,6	63,2	41,0	52,2
Diàriament	2,9	0,3	1,8	18,2	3,9	11,1	14,6	3,0	8,9

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

L'any 2019, la mitjana d'edat d'inici de les borratxeres va ser de 17,7 anys (17,4 anys en els homes i 18 anys en les dones). La prevalença de borratxeres durant els darrers dotze mesos és del 22,3%. Són més freqüents en els homes i en el grup d'edat de 15 a 29 anys. Les prevalences més elevades corresponen als homes de 15-29 anys.

L'any 2019, la prevalença de consum episòdic intensiu d'alcohol o *binge drinking* durant els darrers trenta dies és del 13,2%. Més freqüent entre els homes i el grup d'edat de 15-29 anys, les prevalences més elevades són les del homes de 15-29 anys.

L'any 2019, el 9,3% de la població de 15 a 64 anys va fer *botellón* durant els darrers dotze mesos previs a l'enquesta; es tracta de la segona prevalença més elevada del període 2013-2019, registrant un augment de 3,9 punts percentuals respecte de l'any 2017. Les prevalences més elevades són les del homes (10,7% d'homes i 7,8% de dones) i entre la població jove de 15-29 anys (30,1% de 15-29 anys i 2,2% de 30-64 anys).

T2.8 Evolució de la prevalença de borratxeres, *binge drinking i botellón*
Catalunya (%)

consum	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
borratxeres en els darrers 12 mesos	20,2	29,4	14,0	18,7	15,7	16,5	22,3
borratxeres en els darrers 30 dies				7,4	5,9	7,7	8,7
binge drinking en els darrers 30 dies	13,3	13,7	11,1	13,6	15,1	11,5	13,2
botellón en els últims 12 mesos				10,1	6,1	5,4	9,3
botellón en els últims 30 dies				3,7	2,3	2,3	

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES dels anys 1997-2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

A l'enquesta de 2019, el cànnabis continua sent la droga il·legal més consumida a Catalunya; concretament, el 48,6% de la població de 15 a 64 anys va afirmar haver-ne pres alguna vegada a la vida; el 14,1% va consumir-ne l'últim any; el 10,9%, l'últim mes i un 3,7%, diàriament durant els darrers trenta dies.

El consum de cànnabis és més freqüent entre els homes i entre els joves de 15-29 anys. Les prevalences més elevades de consum s'observen en els homes de 15-29 anys.

T2.9 Prevalença de consum de cànnabis per grups d'edat i sexe (%)
Catalunya 2019.

consum	homes 15-29 anys	dones 15-29 anys	total 15-29 anys	homes 30-64 anys	dones 30-64 anys	total 30-64 anys	homes 15-64 anys	dones 15-64 anys	total 15-64 anys
Alguna vegada a la vida	60,6	48,8	54,8	53,7	39,7	46,7	55,3	41,8	48,6
En els darrers 12 mesos	36,8	20,8	29,0	14,4	4,7	9,6	19,7	8,4	14,1
En els darrers 30 dies	28,4	13,6	21,0	12,2	3,5	7,9	16,0	5,8	10,9
Diàriament	9,4	2,1	5,8	4,6	1,4	3,0	5,7	1,5	3,7

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

L'any 2019, el 21,3% de la població de 15-64 anys havia consumit hipnosedants, amb recepta mèdica o sense, alguna vegada a la vida; un 10,5% en els últims dotze mesos, i un 6,8% en els últims trenta dies. El 4,8% en consumeixen diàriament durant els darrers trenta dies. El consum d'hipnosedants és més freqüent en les dones i en el grup d'edat de 30-64 anys. Les prevalences de consum més elevades les registren les dones de 30-64 anys. En general, sembla augmentar el consum a mesura que s'incrementa l'edat de la població.

T2.10 Prevalença de consum d'hipnosedants (amb recepta mèdica o sense) per grups d'edat i sexe (%).
Catalunya 2019.

consum	homes 15-29 anys	dones 15-29 anys	total 15-29 anys	homes 30-64 anys	dones 30-64 anys	total 30-64 anys	homes 15-64 anys	dones 15-64 anys	total 15-64 anys
Alguna vegada a la vida	10,4	12,0	11,2	20,0	28,6	24,3	17,7	24,8	21,3
En els darrers 12 mesos	5,8	5,4	5,8	9,6	14,3	11,9	8,7	12,3	10,5
En els darrers 30 dies	3,2	3,0	3,1	5,7	10,1	7,9	5,1	8,5	6,8
Diàriament	1,7	1,8	1,8	3,9	7,5	5,7	3,4	6,2	4,8

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

El policonsum de drogues –legals i il·legals- és un patró de consum força estès. En el decurs del darrer any, el 43% de la població de 15-64 anys va prendre dues substàncies psicoactives o més, i durant el darrer més, aquest percentatge és del 33,2%. L'alcohol està present en la major part dels policonsums (valors iguals o superiors al 77,8% en totes les substàncies considerades. El 87,5% dels que van consumir tabac en els últims dotze mesos també van consumir alcohol en el mateix període, i un 31% cànnabis. El 91% dels consumidors anuals de cànnabis van consumir tabac en el mateix període; el 95,2% alcohol i un 20,6% cocaïna. Entre els que van consumir èxtasi l'últim any, un 70,2% va prendre també cocaïna, un 47,1% amfetamines i un 33,8% al·lucinògens.

T2.11 Prevalença de consum de diverses substàncies psicoactives en els últims dotze mesos (%). Correlació consum
Població 15-64 anys. Catalunya 2019.

Consum	Tabac	Alcohol	Hipnosedants amb recepta o sense	Cànnabis	Extasi	Al·lucinògens	Amfetamines o speed	Cocaïna (base o en pols)	Heroïna	Inhalants
Tabac	100,0	87,5	13,3	31,0	4,1	2,1	2,9	8,8	100,0	87,5
Alcohol	45,4	100,0	10,2	16,9	2,2	1,1	1,5	4,5	45,4	100,0
Hipnosedants amb recepta o sense	52,4	77,8	100,0	21,9	5,9	3,8	5,4	12,8	52,4	77,8
Cànnabis	91,0	95,2	16,6	100,0	11,8	6,2	7,6	20,6	91,0	95,2
Èxtasi	98,2	100,0	37,3	95,0	100,0	33,8	47,1	70,2	98,2	100,0
Al·lucinògens	88,0	91,7	40,5	88,0	59,9	100,0	47,3	59,8	88,0	91,7
Amfetamines o speed	100,0	100,0	50,7	89,4	69,0	44,3	100,0	83,0	100,0	100,0
Cocaïna (base o en pols)	97,9	95,7	37,7	77,5	32,8	16,4	26,5	100,0	97,9	95,7
Heroïna	100,0	100,0	100,0	100,0	74,7	74,7	74,7	100,0	100,0	100,0
Inhalants	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

Pel que fa al risc percebut respecte a determinades pautes de consum, totes aquelles conductes comparables entre les enquestes dels anys 2017 i 2019 augmenten en major o menor mesura. Els augments més importants de la percepció de risc es van produir davant de fumar cigarretes electròniques (+26,0 p.p) i, a molta distància, del consum habitual d'hipnosedants i d'analgèsics opioides (+7,5 i 7,3 p.p., respectivament). La única excepció en aquesta evolució és el consum esporàdic de cànnabis (-1,5 p.p.).

T2.12 Risc percebut davant del consum de drogues.
% de persones de 15-64 anys que pensava que cada conducta de consum podia causar molts o bastant problemes. Catalunya (2007-2019)[1]

conducta[2]	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019[3]
Fumar 1 paquet tabac diari	79,0	86,8	92,7	88,6	91,3	93,3	93,7
Prendre 5-6 canyes o copes el cap de setmana	50,2	60,0	63,0	46,2	55,6	53,3	58,7
Consumir 5-6 canyes o copes cada dia	86,1	94,9	96,2	91,6	95,2	90,2	**
Consumir cànnabis habitualment	80,6	81,1	84,2	78,4	78,6	75,2	78,8
Consumir cànnabis esporàdicament	66,2	66,1	72,1	53,9	64,8	60,6	59,3
Consumir èxtasi esporàdicament	93,3	94,5	96,4	94,9	95,5	94,2	**
Consumir cocaïna esporàdicament	94,8	94,4	94,8	92,8	95,8	95,5	**
Consumir heroïna esporàdicament	98,3	98,1	98,8	97,4	97,9	97,4	**
Consumir al·lucinògens esporàdicament	96,7	97,9	97,0	91,6	97,0	97,4	**
Consumir hipnosedants esporàdicament[4]	66,6	63,9	61,2	57,4	62,3	65,2	71,2
Consumir analgèsics opioides habitualment						85,2	90
Consumir hipnosedants habitualment[4]						77,8	86,1
Consumir analgèsics opioides esporàdicament						65,2	71,2
Fumar cigarretes electròniques						41,1	70,4

[1] S'exclou de l'anàlisi la població que no sap o no contesta

[2] Habitualment: una vegada per setmana o més freqüentment. Esporàdicament: una vegada al mes o menys freqüentment.

[3] A causa de les preguntes dels qüestionaris de les enquestes del període 2005-2019, les dades ** no es van poder analitzar.

[4] Hipnosedants: tranquil·litzants i/o somnífers

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES dels anys 1997-2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

L'any 2019, el 49,2% de la població de 15-64 anys considera molt important el problema de les drogues il·legals al lloc on vivien. Pel que fa a la visibilitat de situacions relacionades amb el consum de drogues en què la població es va trobar més freqüentment al lloc on viu, es van esmentar sobretot les que es referien a la presència de persones que fumaven porros (65,8%), de persones borratxes (50,1%) i que feien *botellón* (48,9%), respectivament.

T2.13 Visibilitat a l'entorn proper d'algunes situacions relacionades amb el consum de drogues.
% de la població que es va trobar freqüentment o molt freqüentment cada situació al lloc on viu. Catalunya (1997, 2017 i 2019)

conducta percebuda	1997	2017	2019	diferència 1997-2019	diferència 2017-2019
Persones que fumen porros	—	56,2	65,8	—	+9,6
Persones borratxes	—	34,9	50,1	—	+15,2
Persones que fan botellón	—	36,5	48,9	—	+12,4
Persones que esnifen drogues	—	6,3	13,6	—	+7,3
Venedors de drogues	6,2	9,1	11,2	+5,0	+2,1
Persones drogades caigudes a terra	6,9	2,7	3,7	-3,2	+1,0
Persones que inhalen o aspiren drogues en paper d'alumini	4,0	1,9	3,4	-0,6	+1,5
Xeringues llençades a terra	10,9	2,1	2,2	-8,7	+0,1
Persones que s'injecten drogues	6,2	1,2	2,1	-4,1	+0,9

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES dels anys 1997-2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

B. Consum dels estudiants de secundària

L'any 2018 es va dur a terme una nova enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari, que s'emmarca en la sèrie d'enquestes que s'han fet a Espanya de manera biennal des del 1994, amb l'objectiu de conèixer la situació i les tendències pel que fa al consum de drogues entre els estudiants de 14 a 18 anys que cursen educació secundària. Les enquestes han estat finançades i promogudes per la Delegació del Govern per al Pla Nacional de Drogues (DGPNSD) en col·laboració amb comunitats autònomes. Per garantir una precisió mínima de les estimacions per comunitat autònoma s'ha establert un nombre mínim d'enquestes vàlides a cadascuna d'elles. A Catalunya, l'any 2018, la mostra efectiva obtinguda va ser de 2.640 estudiants de 59 centres educatius i 117 aules.

Com en edicions anteriors de l'ESTUDES, l'any 2018, les drogues més consumides pels estudiants d'educació secundària de 14 a 18 anys van ser, en aquest ordre, l'alcohol, el tabac, el cànnabis i els hipnosedants. El 60,4% dels estudiants van afirmar haver consumit alcohol en el darrer mes, el 31,2% que havien fumat i el 23,1% que havien pres cànnabis.

Prenent com a referència el consum de drogues durant els darrers dotze mesos previs a l'enquesta, s'observa que l'any 2018, en relació amb l'any 2016, el consum de tabac, alcohol i cànnabis va augmentar. El consum d'hipnosedants, amb recepta mèdica o sense, i el d'hipnosedants sense recepta va augmentar lleugerament. El consum de la resta de drogues va experimentar un lleuger descens (com la cocaïna, les amfetamines/speed, l'heroïna, el GHB i els esteroides anabolitzants) en la freqüència de consum.

T2.14 Prevalença consum de drogues alguna vegada en els últims dotze mesos (%)
Estudiants de secundària de 14-18 anys. Catalunya 1994-2018

consum	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	dif.p.p. 2016-2018
Tabac							39,8	43,3	36,2	37,0	37,7	35,6	40,7	5,1
Alcohol	85,4	81,8	79,9	76,0	70,2	76,8	79,0	70,1	67,2	77,2	77,0	69,9	76,7	6,8
Cànnabis	23,8	31,0	29,6	32,3	37,4	41,8	39,0	34,7	32,2	28,5	33,7	28,3	33,2	4,9
Hipnosedants amb recepta o sense[1]							9,7	11,4	11,4	11,1	12,5	12,8	14,0	1,2
Hipnosedants sense recepta[1]	4,5	4,9	5,3	5,3	5,1	5,2	6,4	5,9	7,4	5,3	6,3	6,0	7,7	1,7
Cocaïna (pols i/o base)	1,4	3,9	5,9	4,2	5,0	6,8	4,7	3,3	2,3	2,6	2,9	2,4	2,2	−0,2
Analgèsics opioides[2]													1,7	
Èxtasi	4,1	6,7	3,7	5,1	4,0	2,2	2,8	2,0	1,7	2,5	1,0	1,7	1,9	0,2
Amfetamines/speed	4,1	6,2	4,0	2,3	2,7	3,2	3,0	2,0	1,1	1,5	1,3	1,4	1,0	−0,4
Al·lucinògens	5,6	7,6	3,7	3,6	2,8	3,7	3,6	2,3	1,7	2,1	1,2	1,2	1,3	0,1
Heroïna	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2	0,5	0,9	0,5	1,0	0,7	0,4	0,8	0,5	−0,3
Inhalants	2,1	3,6	2,7	2,9	2,8	2,8	2,3	1,6	1,4	1,2	0,9	0,7	0,9	0,2
GHB (èxtasi líquid)							1,5	0,6	0,9	1,3	0,8	0,5	0,4	−0,1
Esteroides anabolitzants										0,4	0,3	0,5	0,2	−0,3

[1] Tranquil·litzants i/o somnífers

[2] Ús no mèdic d'analgèsics opioides

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Si la referència temporal és el consum de drogues en el darrer mes, les prevalences del tabac i el cànnabis augmenten respecte l'enquesta de l'any 2016, les del hipnosedants (amb o sense recepta) i sense recepta i l'èxtasi s'incrementen lleugerament i total resta disminueixen una mica.

T2.15 Prevalença consum de drogues en els darrers trenta dies(%)
Estudiants de secundària de 14-18 anys. Catalunya 1994-2018

consum	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	dif.p.p. 2016-2018
Tabac	31,0	34,8	32,6	34,1	29,5	31,3	30,9	37,3	29,0	28,1	30,8	26,9	31,2	4,3
Alcohol	78,3	64,7	61,0	59,5	49,2	60,6	61,5	55,1	56,4	68,5	68,0	61,9	60,4	−1,5
Cànnabis	17,1	21,5	22,1	22,3	26,8	30,4	25,1	23,1	21,3	17,0	23,4	20,3	23,1	2,8
Hipnosedants amb recepta o sense[1]							4,9	6,1	5,6	6,8	7,1	7,0	7,4	0,4
Hipnosedants sense recepta[1]	2,8	2,7	2,6	2,4	2,6	2,7	3,5	3,1	3,3	3,3	3,5	3,1	3,2	0,1
Cocaïna (pols i/o base)	0,8	1,9	3,5	2,0	2,7	3,4	2,7	1,5	1,3	1,5	1,9	0,9	0,7	−0,2
Analgèsics opioides[2]													0,6	
Èxtasi	2,6	3,8	2,3	2,5	1,3	1,1	1,5	1,3	1,1	1,7	0,4	0,6	0,8	0,2
Amfetamines/speed	2,7	3,5	2,1	1,1	1,5	1,8	1,6	1,2	0,8	1,1	0,4	0,7	0,5	−0,2
Al·lucinògens	3,2	3,6	2,0	1,6	1,2	2,0	2,0	1,0	0,8	1,1	0,4	0,5	0,3	−0,2
Heroïna	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,5	0,8	0,3	0,7	0,6	0,2	0,5	0,2	−0,3
Inhalants	1,1	1,9	1,7	2,0	1,2	1,4	1,5	0,8	0,9	0,9	0,5	0,4	0,4	0,0
GHB (èxtasi líquid)							1,0	0,3	0,6	1,0	0,4	0,4	0,2	−0,2
Esteroides anabolitzants										0,3	0,2	0,3	0,2	−0,1

[1] Tranquil·litzants i/o somnífers

[2] Ús no mèdic d'analgèsics opioides

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

L'any 2018, les substàncies que es van començar a consumir més aviat entre els estudiants d'educació secundària de 14 a 18 anys van ser els esteroides anabolitzants, els hipnosedants (amb recepta mèdica o sense), l'alcohol, el tabac i els inhalants. Les mitjanes d'edat d'inici de consum d'aquestes drogues es van situar entre els 13 i els 14 anys. Les amfetamines/speed, la cocaïna, els analgèsics opioides i l'èxtasi van ser les substàncies que es van començar a consumir a una edat més tardana, amb unes mitjanes d'edat de 15,1 i 15,6 anys, respectivament. La mitjana d'edat del consum diari de tabac és 14,7 anys i la del consum setmanal d'alcohol, de 15,3 anys.

T2.16 Mitjana d'edat d'inici de consum de substàncies psicoactives
Catalunya 2018. Estudiants de secundària de 14-18 anys

consum	homes	dones	total
Esteroides anabolitzants	12,0	14,0	13,0
Hipnosedants amb recepta o sense	13,8	14,0	13,9
Tabac	14,0	14,0	14,0
Alcohol	14,0	14,0	14,0
Inhalants	14,4	13,7	14,0
Hipnosedants sense recepta	14,1	14,1	14,1
Heroïna	14,4	14,0	14,3
Cànnabis	14,8	14,8	14,8
Al·lucinògens	14,6	15,0	14,8
GHB (èxtasi líquid)	14,3	15,7	14,9
Amfetamines/speed	15,2	15,0	15,1
Cocaïna (pols i/o base)	14,7	16,0	15,4
Analgèsics opioides (ús no mèdic)	15,3	15,6	15,4
Èxtasi	15,6	15,6	15,6
Tabac (consum diari)	14,8	14,6	14,7
Alcohol (consum setmanal)	15,3	15,3	15,3

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Pel que fa al consum segons el sexe, l'any 2018, les noies van consumir més freqüentment tabac i alcohol que els nois, excepte en el cas del consum diari o gairebé diari (0,9% nois i 0,7% noies). Els nois fan un consum més freqüent de totes les drogues il·legals i els analgèsics opioides. El consum d'hipnosedants va ser molt més freqüent en les noies.

T2.17 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexes (%)
Catalunya 2018. Estudiants de secundària de 14-18 anys

	Últims dotze mesos			Últims trenta dies		
consum	homes	dones	total	homes	dones	total
Tabac	34,3	46,3	40,7	25,9	35,9	31,2
Alcohol	73,3	79,6	76,7	55,9	64,3	60,4
Cànnabis	34,1	32,5	33,2	25,2	21,3	23,1
Hipnosedants amb recepta o sense	9,9	17,5	14,0	5,3	9,3	7,4
Hipnosedants sense recepta	5,4	9,8	7,7	2,4	4,0	3,2
Cocaïna (pols i/o base)	2,7	1,9	2,2	1,0	0,4	0,7
Analgèsics opioides (ús no mèdic)	2,7	0,8	1,7	1,0	0,2	0,6
Èxtasi	2,3	1,6	1,9	1,1	0,5	0,8
Amfetamines/speed	1,4	0,7	1,0	0,8	0,3	0,5
Al·lucinògens	1,9	0,8	1,3	0,6	0,2	0,3
Heroïna	0,8	0,2	0,5	0,4	0,1	0,2
Inhalants	1,0	0,8	0,9	0,4	0,4	0,4
GHB (èxtasi líquid)	0,5	0,2	0,4	0,4	0,1	0,2
Esteroides anabolitzants	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

*Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Pel que fa a l'edat, en general, el percentatge de persones consumidores de les drogues amb prevalences més altes de consum (alcohol, tabac, cànnabis i hipnosedants amb recepta mèdica o sense, o només sense recepta mèdica) tendien a augmentar amb l'edat i, habitualment, assolien el màxim entre els estudiants de 17 o 18 anys.

T2.18 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per grups d'edat (%)
Catalunya 2018. Estudiants de secundària de 14-18 anys

	Últims dotze mesos					Últims trenta dies				
consum	14 anys	15 anys	16 anys	17 anys	18 anys	14 anys	15 anys	16 anys	17 anys	18 anys
Tabac	27,3	33,5	47,7	49,6	52,5	18,4	23,4	38,8	38,6	46,2
Alcohol	58,8	69,6	85,4	87,4	86,6	35,4	50,7	70,6	78,1	72,6
Cànnabis	16,7	27,2	36,3	47,3	47,5	11,6	18,1	25,7	32,7	35,5
Hipnosedants amb recepta o sense	10,2	13,7	11,4	18,5	21,1	5,9	7,9	6,1	8,2	12,8
Hipnosedants sense recepta	7,6	6,7	6,1	9,9	10,9	3,7	2,7	3,2	3,1	4,8
Cocaïna (pols i/o base)	1,5	1,9	2,0	2,2	7,5	0,2	0,4	1,2	0,4	1,9
Analgèsics opioides (ús no mèdic)	0,8	2,0	1,6	1,7	2,9	0,8	0,7	0,6	0,0	1,1
Èxtasi	1,0	1,8	2,3	2,4	2,4	0,4	0,7	0,8	0,7	1,9
Amfetamines/speed	0,4	1,5	1,2	0,6	1,6	0,2	0,7	0,6	0,4	0,8
Al·lucinògens	1,0	1,7	1,5	0,9	1,9	0,0	0,3	0,4	0,4	0,8
Heroïna	0,2	0,9	0,7	0,0	0,8	0,0	0,3	0,4	0,0	0,8
Inhalants	1,3	1,7	0,8	0,0	0,0	0,4	0,6	0,5	0,0	0,0
GHB (èxtasi líquid)	0,4	0,6	0,1	0,2	0,8	0,4	0,3	0,1	0,0	0,8
Esteroides anabolitzants	0,4	0,1	0,4	0,0	0,0	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

T2.19 Prevalença de consum de substàncies psicoactives per sexe i grups d'edat (%)
Catalunya 2018. Estudiants de secundària de 14-18 anys

	Últims dotze mesos										Últims trenta dies									
consum	H 14 anys	H 15 anys	H 16 anys	H 17 anys	H 18 anys	D 14 anys	D 15 anys	D 16 anys	D 17 anys	D 18 anys	H 14 anys	H 15 anys	H 16 anys	H 17 anys	H 18 anys	D 14 anys	D 15 anys	D 16 anys	D 17 anys	D 18 anys
Tabac	21,2	25,9	41,2	44,7	50,5	33,0	41,1	52,0	54,1	54,8	13,2	18,6	32,5	34,6	43,5	23,3	28,3	43,2	42,2	48,9
Alcohol	34,4	65,6	83,4	85,9	84,5	62,9	73,6	86,9	88,9	89,2	32,4	46,0	67,7	74,7	63,2	38,4	55,4	72,7	81,3	82,4
Cànnabis	16,7	26,4	41,9	45,8	51,8	16,7	28,0	32,3	48,6	42,9	12,0	18,2	31,1	35,4	40,4	11,1	18,1	21,8	30,6	30,4
Hipnosedants amb recepta o sense	5,8	11,8	9,0	10,8	15,6	14,6	15,7	13,0	25,5	26,6	3,0	6,6	5,0	5,3	8,4	8,7	9,0	6,9	10,9	17,4
Hipnosedants sense recepta	4,7	4,7	5,9	5,4	9,4	10,6	8,8	6,3	14,1	12,5	2,7	1,5	3,5	1,8	3,1	4,6	3,8	2,9	4,2	6,6
Cocaïna (pols i/o base)	1,5	2,9	3,7	1,8	4,2	1,4	0,9	0,7	2,6	10,9	0,0	0,9	2,2	0,3	1,6	0,3	0,0	0,4	0,4	2,2
Analgèsics opioides (ús no mèdic)	0,8	3,3	3,6	2,7	2,6	0,8	0,9	0,2	0,8	3,3	0,8	1,5	1,5	0,0	1,0	0,8	0,0	0,0	0,0	1,1
Èxtasi	1,2	2,1	3,7	2,1	2,6	0,8	1,5	1,3	2,6	2,2	0,3	0,9	1,6	1,0	1,6	0,3	0,6	0,2	0,3	2,2
Amfetamines/speed	0,3	2,0	2,2	0,0	3,1	0,3	0,9	0,4	1,2	0,0	0,3	0,9	1,3	0,0	1,6	0,0	0,6	0,0	0,7	0,0
Al·lucinògens	1,2	2,6	3,3	0,6	1,6	0,8	0,9	0,2	1,1	2,2	0,0	0,3	1,0	0,6	1,6	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0
Heroïna	0,0	1,1	1,6	0,0	1,6	0,3	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	1,0	0,0	1,6	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Inhalants	1,0	1,5	1,6	0,0	0,0	1,4	1,9	0,2	0,0	0,0	0,0	0,6	0,9	0,0	0,0	0,8	0,6	0,2	0,0	0,0
GHB (èxtasi líquid)	0,8	0,6	0,3	0,0	1,6	0,0	0,6	0,0	0,4	0,0	0,8	0,3	0,3	0,0	1,6	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Esteroides anabolitzants	0,3	0,3	0,4	0,0	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Com en altres edicions de l'enquesta, l'alcohol és la droga legal més consumida entre els estudiants de secundària de 14 a 18 anys i és la base de molts policonsums. El 79,1% dels estudiants l'havien provat alguna vegada a la vida; el 76,7% n'havia consumit l'últim any, i el 60,4%, l'últim mes. El consum diari o gairebé diari d'alcohol (vint dies o més durant el darrer mes) va ser del 0,8%.

El 53,0% dels estudiants s'havien emborratxat alguna vegada a la vida; el 47,2%, durant els darrers dotze mesos, i el 28,5%, durant els darrers trenta dies. La prevalença de les borratxeres durant els últims trenta dies va ser superior en el cas de les noies que en el dels nois (31,2% les noies i 25,5% els nois) i tendia a augmentar amb l'edat (11,6% als 14 anys i 42,1% als 18 anys). L'edat mitjana d'inici de les embriagueses va ser els 14,7 anys (14,6 anys en noies i 14,8 en nois).

Pel que fa al *binge drinking*, el 32,5% dels estudiants (35,5% les noies i 29,2% els nois) van prendre algun dia, durant el darrer mes, cinc o més gots, canyes o copes de begudes alcohòliques en la mateixa ocasió (entenent per ocasió prendre-les de manera seguida o en un interval aproximat de dues hores). Aquest percentatge tendia a augmentar amb l'edat: 15,9% als 14 anys i 48,7% als 18 anys. El 54,1% dels estudiants havien fet *botellón* en els darrers dotze mesos, i el 21,5% en els darrers trenta dies. La prevalença del *botellón* és superior en el cas de les noies que en el dels nois en tots els trams temporals i tendeix a incrementar-se a mesura que augmenta l'edat dels estudiants.

T2.20 Característiques generals del consum d'alcohol segons l'edat(%)
Estudiants de secundària de 14-18 anys. Catalunya 2018.

prevalença	14 anys	15 anys	16 anys	17 anys	18 anys
concum d'alcohol alguna vegada a la vida	61,0	72,7	87,5	89,5	90,5
concum d'alcohol en els últims dotze mesos	58,8	69,6	85,4	87,4	86,6
consum d'alcohol en els últims trenta dies	35,4	50,7	70,6	78,1	72,6
consum diari d'alcohol en els últims trenta dies	0,5	0,1	1,2	1,4	0,8
borratxeres alguna vegada en la vida	30,4	44,1	59,0	71,5	71,0
borratxeres en els últims 12 mesos	26,5	39,3	53,0	64,0	61,2
borratxeres en els últims 30 dies	11,6	20,5	33,6	43,3	42,1
consum intensiu d'alcohol o binge drinking en els darrers 30 dies	15,9	26,4	38,0	43,4	48,7

*Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

G2.1 Evolució de la prevalença d'intoxicacions etíliques agudes (borratxeres) i episodis de consum intensiu d'alcohol o binge drinking* durant els darrers 30 dies
Estudiants de secundària de 14-18 anys. Període 2006-2018

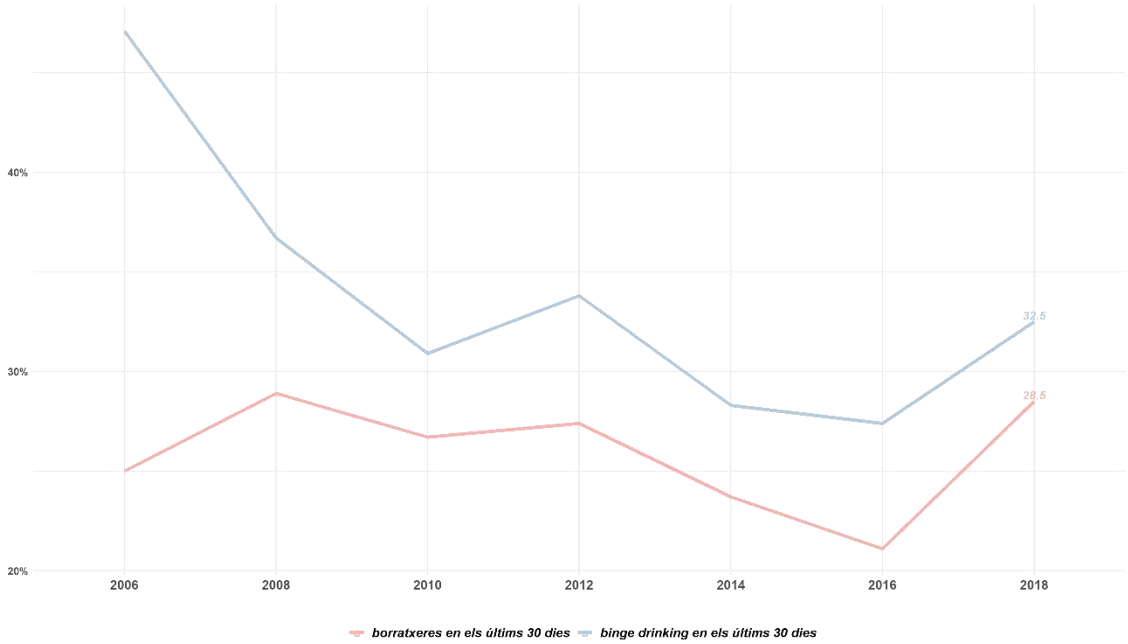

*Ingesta, algun dia durant el darrer mes, de cinc o més gots, canyes o copes de begudes alcohòliques en la mateixa ocasió. S'entén per ocasió quan es prenen de manera seguida o en un interval aproximat de dues hores.

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 2006-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

Pel que fa al cànnabis, aquest va ser la droga il·legal consumida per un nombre més gran d'estudiants de 14-18 anys, amb molta diferència sobre les altres. El 39,4% l'havia provat alguna vegada a la vida, el 33,2% n'havia consumit l'últim any, i el 23,1% ho havia fet en els últims trenta dies. El percentatge de consumidors diaris o gairebé diaris de cànnabis (vint dies o més durant els darrers trenta dies) va ser del 2,7%. El consum de cànnabis va ser més freqüent en el cas dels nois que en el de les noies en tots els trams temporals, excepte en el del consum alguna vegada a la vida. El percentatge d'estudiants consumidors de cànnabis tendeix a incrementar-se, en tots els trams temporals, a mesura que augmenta l'edat.

T2.21 Característiques generals del consum de cànnabis per edat(%)
Estudiants de secundària de 14-18 anys. Catalunya 2018.

prevalença	14 anys	15 anys	16 anys	17 anys	18 anys
consum de cànnabis alguna vegada a la vida	20,3	30,9	44,2	56,1	55,7
consum de cànnabis en els últims dotze mesos	16,7	27,2	36,3	47,3	47,5
consum de cànnabis en els últims trenta dies	11,6	18,1	25,7	32,7	35,5
consum de cànnabis diari o gairebé diari en els últims trenta dies	1,9	1,4	2,6	4,4	5,3

*Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

L'informe destaca també l'extensió que ha adquirit el consum de tranquil·litzants o somnífers (hipnosedants) entre els estudiants de 14 a 18 anys de secundària. L'any 2018, el 21,1% dels estudiants havien consumit hipnosedants, amb recepta mèdica o sense, alguna vegada a la vida; el 14,0%, els últims dotze mesos, i el 7,4%, els últims trenta dies. El consum diari o gairebé diari, durant els darrers trenta dies, va ser del 3,4%.

T2.22 Característiques generals del consum d'hipnosedants amb recepta o sense segons l'edat(%)
Estudiants de secundària de 14-18 anys. Catalunya 2018.

prevalença	14 anys	15 anys	16 anys	17 anys	18 anys
consum d'hipnosedants alguna vegada a la vida	17,2	21,0	19,6	24,9	26,7
consum d'hipnosedants en els últims dotze mesos	10,2	13,7	11,4	18,5	21,1
consum d'hipnosedants en els últims trenta dies	5,9	7,9	6,1	8,2	12,8

*Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'Enquesta sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 1994-2018. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD.

El consum d'hipnosedants, al contrari del que passava amb les drogues il·legals, va ser més freqüent en el cas de les noies que en el dels nois i, en general, tendia a augmentar amb l'edat: el percentatge de consumidors alguna vegada a la vida d'hipnosedants, amb prescripció mèdica o sense, s'incrementava del 17,2% en els estudiants de 14 anys al 26,7% en els de 18 anys.

Pel que fa al policonsum, prenent com a referència els dotze mesos previs a la realització de l'enquesta, el 48,3% dels estudiants va realitzar algun tipus de policonsum, és a dir, va consumir dues substàncies diferents o més en aquest període, mentre que el 31,1% va consumir una única substància. Els estudiants que no van realitzar cap consum de drogues van representar el 20,7% dels alumnes. En analitzar el nombre de substàncies psicoactives que van consumir els estudiants de 14 a 18 anys durant l'últim mes, el 35,3% dels estudiants va prendre dues substàncies psicoactives o més, i es va observar que aproximadament la meitat (16,9%) d'aquests estudiants va consumir en concret dues substàncies diferents durant el període esmentat. Cal destacar també que, durant l'últim mes, el 34,8% dels estudiants no va prendre cap substància psicoactiva.

En el cas dels estudiants que van fer policonsum, el consum d'alcohol és generalitzat entre els consumidors de totes les substàncies i la seva prevalença només baixava del 88% entre els estudiants que havien pres hipnosedants —amb recepta mèdica o sense— (87,9%) i inhalants (87,2%). El 97,2% dels que van consumir tabac en els últims dotze mesos també va consumir alcohol en el mateix període, i el 70,4%, cànnabis. El 86,1% dels consumidors anuals de cànnabis va consumir tabac en el mateix període; el 97,9%, alcohol, i el 6,3%, cocaïna. Entre els que van consumir èxtasi l'últim any, el 42,2% va prendre també cocaïna; el 33,7%, amfetamines, i el 34,6%, al·lucinògens.

T.2.23 Prevalença de consum de diverses substàncies psicoactives en els últims dotze mesos (%). Correlació consum

Estudiants de 14-18 anys. Catalunya 2018.

Consum	Tabac	Alcohol	Hipnosedants	Hipnosedants sense recepta	Cànnabis	Extasi	Al·lucinògens	Amfetamines o speed	Cocaïna (pols i/o base)	Heroïna	Inhalants	GHB
Tabac	100,0	97,2	20,4	11,0	70,4	4,3	2,6	1,8	4,3	1,0	1,4	0,8
Alcohol	51,6	100,0	16,1	9,1	42,6	2,5	1,7	1,2	2,9	0,6	1,0	0,5
Hipnosedants	58,9	87,9	100,0	55,7	49,7	6,0	5,1	3,2	6,7	1,2	1,7	1,6
Hipnosedants sense recepta	57,5	89,7	100,0	100,0	50,3	9,8	7,6	5,2	8,7	1,1	2,0	2,4
Cànnabis	86,1	97,9	20,8	11,6	100,0	5,3	3,5	2,5	6,3	1,2	1,5	1,0
Extasi	91,1	97,9	44,6	40,6	91,7	100,0	34,6	33,7	42,2	16,8	14,7	16,3
Al·lucinògens	79,3	97,0	53,7	44,6	86,1	48,6	100,0	41,8	49,0	23,2	20,4	13,3
Amfetamines / speed	71,8	88,4	45,9	41,8	83,9	63,0	55,6	100,0	61,4	28,0	15,9	22,3
Cocaïna (pols i/o base)	76,6	100,0	41,6	29,8	92,9	36,6	29,6	28,5	100,0	14,3	8,6	13,0
Heroïna	78,0	100,0	35,8	18,6	78,0	64,1	62,9	56,0	64,1	100,0	30,5	41,0
Inhalants	62,6	87,2	26,8	17,5	54,3	30,3	29,7	16,9	22,4	16,9	100,0	12,4
GHB	89,3	100,0	65,1	53,5	89,3	78,7	43,5	54,2	84,5	54,2	29,7	100,0

Font: Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Anàlisi per a Catalunya de l'EDADES 2019. Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions. DGPNSD. (DGPNSD).

C. Estudi prospectiu de la Fundació Àmbit Prevenció sobre el consum de drogues a Mataró entre les persones joves durant el confinament i el post confinament

Arran de la pandèmia provocada pel coronavirus, SARS-CoV-2 (COVID-19), al mes de març del 2020, l'administració de l'Estat i la Generalitat de Catalunya van adoptar una sèrie de mesures amb l'objectiu de prevenir el contagi entre la població, entre elles, tancar els locals d'oci nocturn, implementar el confinament nocturn - de 22 a 6h i prohibir les reunions amb més de 4-6 persones, depenent de l'índex de risc de brot.

Atesa aquesta situació, el programa Entre Iguals es va aturar a mitjans de març de 2020. Entre Iguals és un programa preventiu on joves, d'entre 18-20 anys, formats/des com agents de salut, tenen com objectiu intervenir entre els seus iguals -joves d'aquestes edats- per prevenir els riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues en espais d'oci nocturn i festa.

Gairebé un any desprès, el 20 de març de 2021, es reprèn el programa, en horari de tarda nit, atès que es manté confinament nocturn de 22 a 6h.

A fi de donar resposta a les necessitats creades per la situació producte de la COVID-19 i les mesures adoptades per fer-li front, es decideix fer una prospecció/ intervenció per tal de copsar els possibles canvis en les pautes de consum i així poder reduir els riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues, alhora que es volia aprofitar l'acció per reforçar els missatges vers al compliment de les mesures per a la prevenció de la COVID-19.

Cal tenir en compte que durant aquest període es van detectar noves zones de *botellón* en punts allunyats de les zones d'oci i, per tant, els joves hi accedien en cotxe. En les esmentades zones es van prioritzar les intervencions policials per dissuadir el consum i evitar que esdevinguessin punts de consum habitual. Des del programa no es va efectuar cap intervenció per part dels agents de salut atès que el programa prioritza les intervencions adreçades als més joves i en zones d'oci interurbanes..

L'estudi prospectiu es va dissenyar amb l'objectiu de millorar la intervenció, això és el que justifica el plantejament totalment exploratori i qualitatiu del treball. Així, es va dissenyar una enquesta per conèixer com havia afectat la pandèmia en els hàbits de consum de drogues entre la població jove. L'enquesta es distribuiria entre els joves a la via pública en zones on acostuma a haver-hi elevada afluència.

Tanmateix, una de les principals dificultats de l'estudi serà el baix nombre de joves al carrer; la situació era tota una altra respecte a abans de la pandèmia. Per superar aquest obstacle, es pren la decisió de refer l'enquesta perquè es pugui respondre en línia per estudiants de 3r i 4rt d'ESO de centres educatius de la ciutat on s'estava intervenint en el marc del Programa dRogues! Que?. Aquesta població és de les més vulnerable pel que fa al consum d'alcohol i altres drogues i és la població que prioritza el Programa Entre Iguals.

Així, doncs, la mostra de l'enquesta prospectiva està formada per un total de 568 joves de 14 a 25 anys, 353 joves enquestats presencialment en espais d'oci nocturn i 215 estudiants en línia. A l'hora d'interpretar els resultats cal tenir present les diferències per sexe i edat que presenten totes dues mostres.

Pel que fa al sexe, la mostra presencial d'espais d'oci està més feminitzada, el 52,2% de les persones que responen són dones. Al contrari, tan sols el 38,8% dels casos són dones a la mostra en línia d'estudiants.

Quant a l'edat, una tercera de la mostra presencial té entre 17 i 18 anys i el 63,5% entre 16 i 18 anys. En el cas de la mostra en línia, més de la meitat tenen entre 15 i 16 anys i el 90% entre 14 i 16 anys. Enquestes d'abast més ampli com l'ESTUDES o l'EDADES mostren la correlació existent entre l'augment del consum d'alcohol i altres drogues i la major edat entre joves i joves-adults i el relativament menor consum de les dones respecte als homes, tot i la tendència a una progressiva aproximació de les prevalences de tots dos sexes.

En el decurs del confinament el 78,6% dels joves enquestats presencialment i el 62,8% dels estudiants de 4r i 4rt d'ESO de l'enquesta en línia manifestaven haver consumit alcohol. El consum de tabac és del 53% i el 16,5% i el de cànnabis del 39,3% i l'11,6, respectivament. El percentatge de joves que afirmen haver consumit begudes energètiques és pràcticament el mateix en el cas de la mostra d'espais d'oci nocturn i d'estudiants d'ESO.

G2.2 Percentatge de respostes afirmatives a la pregunta de si s'havia consumit alguna vegada en el decurs confinament

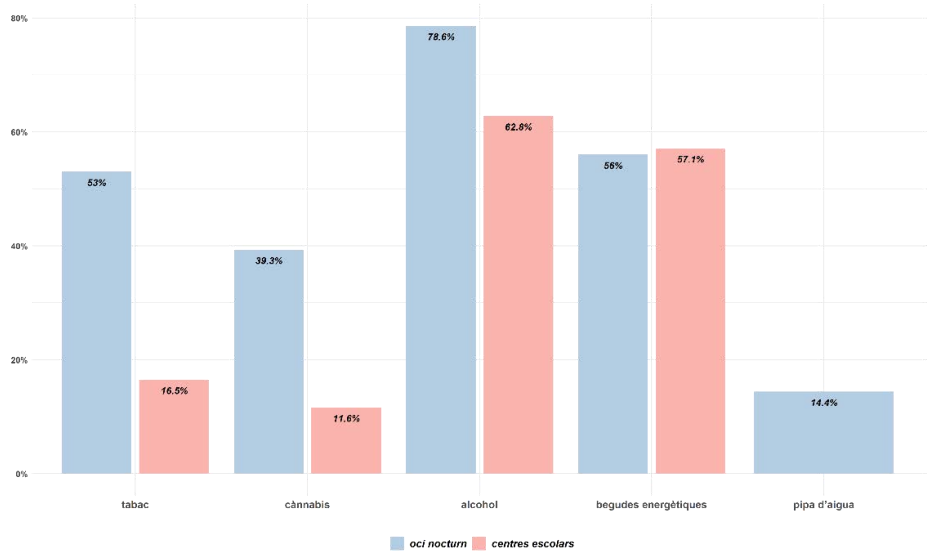

Font: Fundació Àmbit Prevenció. Enquesta sobre consum de drogues entre les persones joves durant el confinament i el post confinament. Mostra prospectiva espais oci nocturn i mostra centres escolars secundària Mataró. Segon trimestre 2021

Si es para atenció a l'evolució seguida pel consum de tabac i cànnabis en el període de confinament, el 40,9% dels joves de l'estudi manifesten haver reduït el seu consum de tabac; percentatge que augmenta al 45% en el cas del cànnabis. Al contrari, el 35,2 i el 33,8%, respectivament, afirmen haver-ho augmentat.

G2.3 Canvis en la pauta de consum de tabac i cànnabis en el decurs del confinament

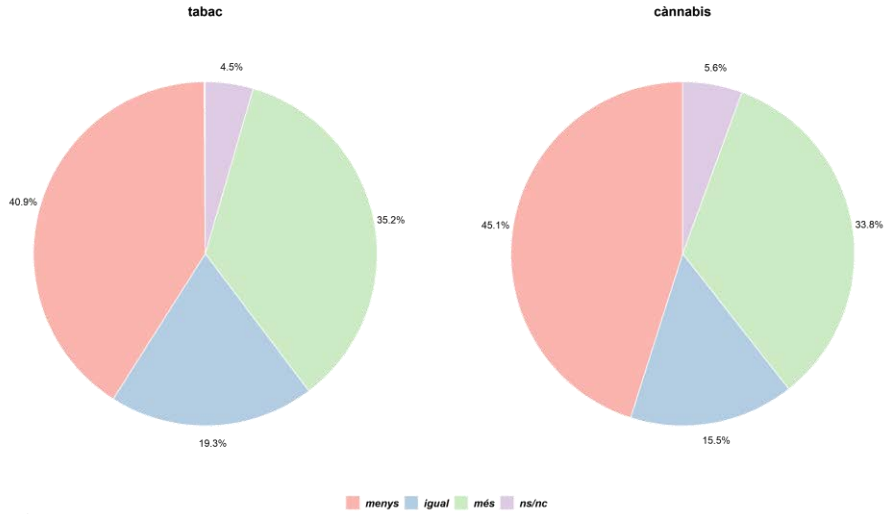

Font: Fundació Àmbit Prevenció. Enquesta sobre consum de drogues entre les persones joves durant el confinament i el post confinament. Mostra prospectiva espais oci nocturn i mostra centres escolars secundària Mataró. Segon trimestre 2021

Les principals raons citades que incrementen el consum de tabac i cànnabis són "estar més angoixat/ada" i "m'avorria". En el cas de la disminució del consum, destaca com a causa principal no disposar de diners. Destacar, entre les raons al·legades per reduir el consum, els aspectes grupals i relacionals: "no ho podia fer amb amics" i "no podia sortir". No menys important ha estat el fet que el confinament ha reduït en alguns joves les ganes de consumir o la necessitat de fer-ho.

G2.4 Raons per haver augmentat el consum de tabac i cànnabis en el decurs del confinament

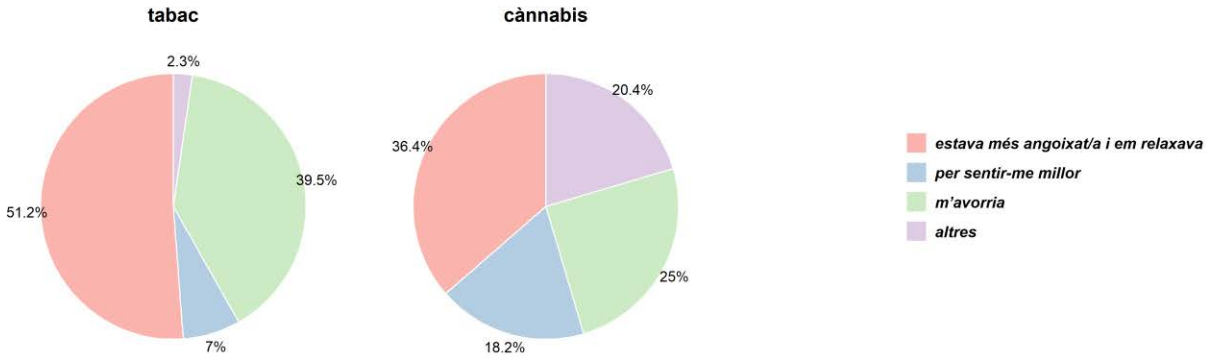

Raons per haver disminuït el consum de tabac i cànnabis en el decurs del confinament

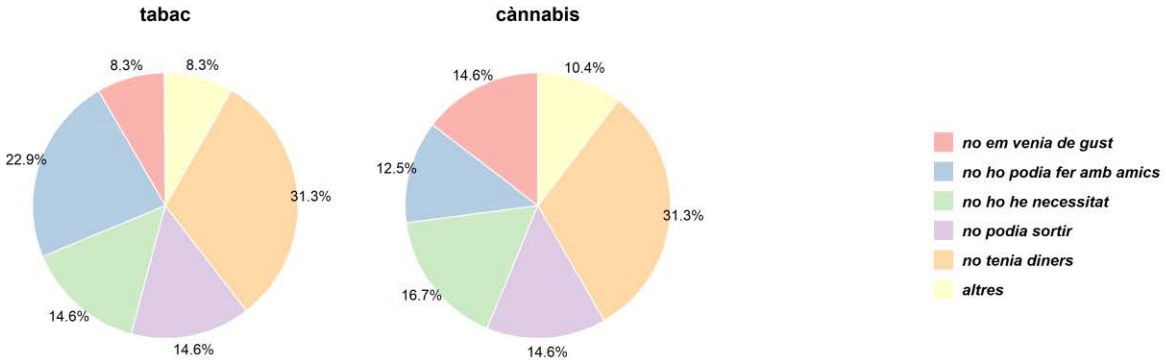

Font: Fundació Àmbit Prevenció. Enquesta sobre consum de drogues entre les persones joves durant el confinament i el post confinament. Mostra prospectiva espais oci nocturn i mostra centres escolars secundària Mataró. Segon trimestre 2021

Pel que fa a la freqüència del consum d'alcohol el percentatge de respostes més elevat correspon al tram entre 2 i 15 vegades (42%), al que segueixen 1 vegada (34%) i més de 26 vegades (11%). Tan sols el 5% dels joves enquestats manifestaven no haver begut alcohol en el decurs del confinament.

G2.5 Freqüència del consum d'alcohol en el decurs del confinament

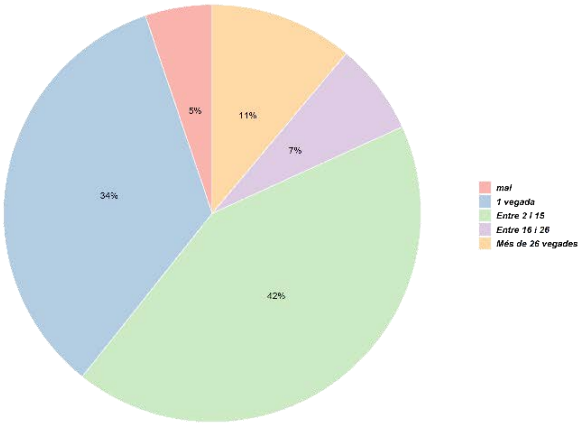

Font: Fundació Ámbit Prevenció. Enquesta sobre consum de drogues entre les persones joves durant el confinament i el post confinament. Mostra prospectiva espais de nocturnitat i mostra centres escolars secundària. Mataró. Segon trimestre 2021

D. Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies. Informe anual 2020

El darrer informe, que compleix vint-i-cinc anys d'activitats de vigilància, l'Observatori descriu la situació en matèria de drogues a finals de 2019 i els canvis recents provocats per l'impacte de la COVID-19 a principis de 2020.

Les qüestions clau destacades per aquest informe són, entre altres:

La preocupació que ha suscitat l'increment dels comisos de grans quantitats de cocaïna, resina de cànnabis i, cada vegada més, heroïna, transportades per mar per part de grups de delinqüència organitzada. s

Augmenta el protagonisme de la cocaïna. Els comisos de cocaïna registren un màxim històric (181 tones, 110.000 comisos), s'ha incrementat la puresa de la cocaïna i augmenta el nombre de persones que reben tractament per primera vegada.

Es fa necessari comprendre l'impacte en la salut pública del cànnabis d'elevada potència i els nous productes. Cal tenir en compte que la resina i l'herba de cànnabis contenen actualment, en mitjana, entorn del doble del THC que contenien fa una dècada, la qual cosa exigeix una estreta vigilància del mercat en un moment en el qual també estan apareixent noves formes de cànnabis (com a concentrats o productes comestibles).

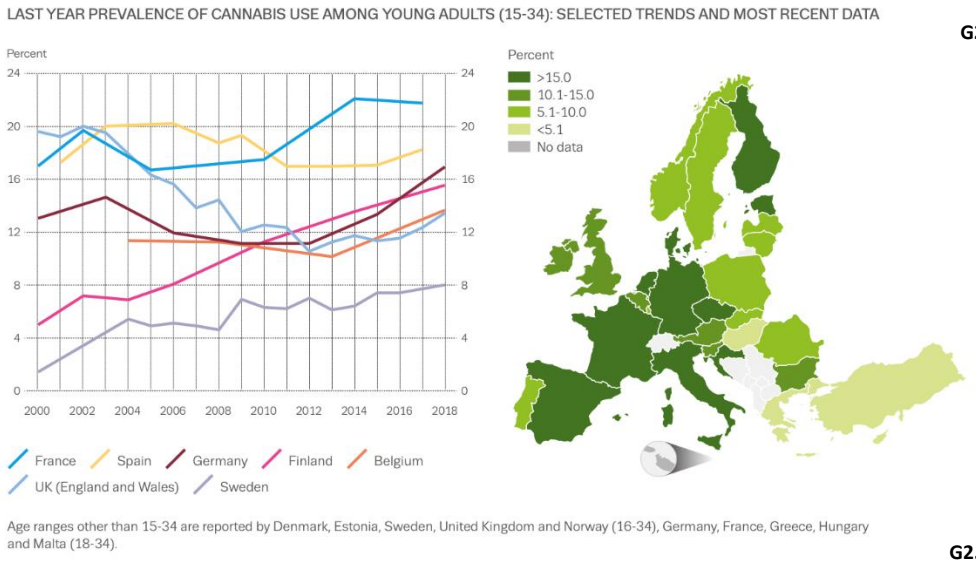

G2.6

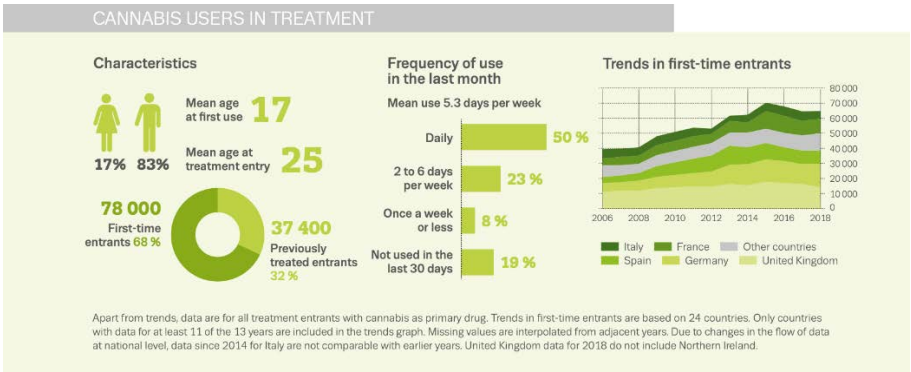

G2.7

La creixent complexitat del mercat de drogues planteja reptes normatius i riscos per a la salut. Les substàncies no controlades i menys comunes semblen constituir un problema creixent en alguns països de

la UE, com així ho indica, per exemple, l'augment de les quantitats comissades de ketamina, GHB i LSD, i la preocupació pel consum de substàncies com l'òxid nitrós (gas hilarant) i noves benzodiazepines.

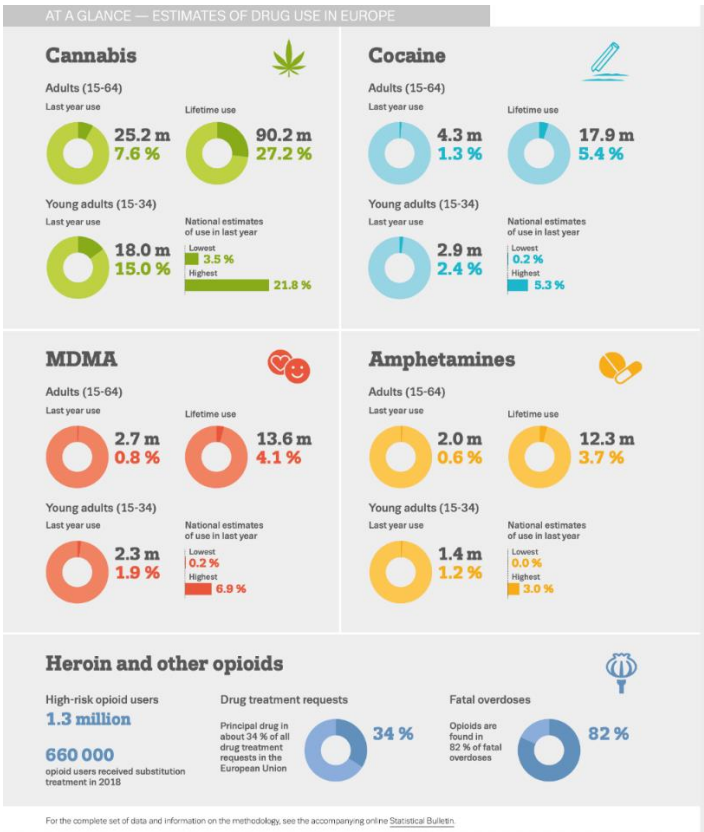

G2.8

Els resultats del darrer any demanen noves eines i estratègies innovadores per a donar suport a l'ampliació del tractament de l'hepatitis C. Facilitar l'accés de les persones que s'injecten a accions de prevenció, les proves i el tractament de l'hepatitis C és un requisit fonamental per a l'erradicació de la infecció en aquest grup.

Si bé queda per avaluar l'impacte a llarg termini de la COVID-19, a curt termini ja es perceben canvis, com un major interès en l'ús de les tecnologies digitals en el mercat de les drogues i la innovació en el tractament de les drogues a traves de les noves tecnologies. No obstant això, a mesura que les repercussions econòmiques de la crisi es fan sentir més, augmenten les possibilitat que algunes persones siguin més vulnerables als problemes relacionats amb les drogues i a la seva participació en el mercat il·legal, la qual cosa suposa una major pressió pels serveis públics, els quals ja estan en una situació de sobrecàrrega.

III. INDICADORS D'ACTIVITAT PREVENTIVA

1. Intervencions preventives

A. dRogues! Què?

Programa de prevenció adreçat als estudiants de secundària, inicialment va ser dissenyat per ser aplicat pels alumnes de quart d'ESO als alumnes de primer a quart de manera progressiva. Com a conseqüència de les diferents reformes educatives, a nivell curricular, s'ha fet molt difícil el manteniment d'aquest model basat en crèdits variables per la disposició de menys hores de lliure disposició. A partir del curs 2013-2014, el model d'iguals que s'aplica substitueix els alumnes de 4rt d'ESO per estudiants de cicles formatius de grau superior d'integració social.

En els darrers dos cursos, han participat en el dRogues! Què un total d'10 centres d'ensenyament i 1.628 alumnes.

T3.1 Programa dRogues! Què?. Centres, grups, aules i alumnes que han participat
Mataró. Cursos 1996-1997 2019 - 2020

curs[1]	centres participants	% total centres	Grups crèdit 4r (n=20)	alumnes del crèdit 4r	aules intervenció (1r-4r ESO)	alumnes intervenció	% alumnes d'ESO
1996-1997*	3	15,8%	4	80	9	270	19%
1997-1998**	3	15,8%	4	80	18	540	18%
1998-1999***	11	57,9%	14	280	26	780	18%
1999-2000	12	63,2%	17	340	60	1.800	31%
2000-2001	12	63,2%	14	280	76	2.280	40%
2001-2002	13	68,4%	16	320	101	3.030	55%
2002-2003	13	68,4%	13	260	102	3.060	58%
2003-2004	9	47,4%	10	200	104	3.240	62%
2004-2005*	9+1	52,6%	10+1	200+18*	104+21	3.431	66%
2005-2006	7	36,8%	9	180	70	2.100	40,2%
2006-2007	8	42,1%	7	140	59	1.770	34,6%
2007-2008	6	31,5%	7	116	47	1.410	28,1%
2008-2009***	3	15,7%	3	44	18	540	10,6%
2009-2010	4	21,1%	4	102	14	420	8,3%
2010-2011	10	52,6%	3	49	70	2.060	39,5%
2011-2012	9	47,3%	3	82	58	1.612	30,8%
2012-2013	7	36,8%	2	49	47	1.534	28,7%
2013-2014	9	47,4%	0	0	65	1.722	32,7%
2014-2015	9	47,4%	0	0	47	1.027	20%
2015-2016	7	36,8%	0	0	49	1.169	22,1%
2016-2017	9	47,4%	0	0	63	1.376	26%
2017-2018	7	35,0%	0	0	69	1.271	22,5%
2018-2019	6	27,0%	0	0	49	812	26,5%
2019-2020[2]	4	18,2%	0	0	37	816	13,6%

[1] Només 1r d'ESO; ** 1r d'ESO i 2n d'ESO; *** 1r d'ESO, 2n d'ESO i 3r d'ESO; **** els 4 cursos d'ESO

[2] Per la COVID-19 s'anul·len 2 intervencions a 31 aules. Total centres 9, 4 amb intervencions i 5 sense cap intervenció

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

En mateix període s'han format un total d'11 agents de salut entre els alumnes del cicle formatiu de grau superior d'integració social de l'Institut Puig i Cadafalch. El nombre d'agents de salut es manté força

estable malgrat que en l'actualitat la realització d'aquesta formació es voluntària quan abans formava part de les pràctiques del cicle formatiu d'integradors socials.

T3.2 Programa dRogues! Què?. Formació d'agents de salut
Mataró 2010 - 2020

any	centre	agents	hores	avaluació
2010	ASO Puig i Cadafach(*)[7]	19	25	9,2
2011	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	9	25	9,1
2012	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	32	25	8,2
2013	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	13	24	9,6
2014	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	5	25	9,5
2015	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	6	25	9,0
2016	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	6	25	8,0
2017	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	5	25	8,0
2018	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	7	25	9,0
2019	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	5	25	9,5
2020	CFGS -ISO (integració social) Puig i Cadafalch	6	20	9,0
Total	--	**113**	**269**	**8,9**

[7] CFGM d'auxiliar sociosanitari i CFGM d'integradors socials

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

T3.3 Programa dRogues! Què?. Avaluació professors i alumnes
Mataró. Cursos 2015-16 - 2019-20

Avaluador	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	Mitjana
Professors						
1r	8,00	8,40	8,00	8,25	8,52	8,23
2n	6,50	8,00	8,00	8,75	9,20	8,09
3r	8,00	8,12	6,00	8,25	8,90	7,85
4r	8,00	8,05	9,00	8,50	8,00	8,31
mitjana	**7,62**	**8,14**	**7,75**	**8,44**	**8,65**	**8,12**
Alumnes						
1r	8,00	8,50	8,00	8,75	8,87	8,42
2n	8,00	8,00	7,00	8,50	8,20	7,94
3r	7,00	7,15	7,00	8,00	8,30	7,49
4r	8,50	8,00	7,00	8,50	8,00	8,00
mitjana	**7,88**	**7,91**	**7,25**	**8,44**	**8,34**	**7,96**
Mitjana_Total	**7,75**	**8,03**	**7,50**	**8,44**	**8,50**	**8,04**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

En els darrers cinc cursos, la valoració mitjana del dRogues! Què? és de 8,04, lleugerament superior entre professors (8,12) que entre alumnes (7,96). El darrer curs, 2019-2020, registra la valoració mitjana més elevada dels darrers cinc anys (8,50). Una dada destacada, atès que en anys anteriors s'havia observat, en l'avaluació en alguns centres, opinions de professors que partien de models preventius actualment en desús, amb valoracions contràries a la metodologia d'iguals i al model de reducció de riscos.

B. Detecció de problemes de consum de drogues en els centres de secundària

Des de l'any 2004, amb l'aprovació del protocol d'actuació del Programa de prevenció de drogodependències i detecció de problemes de consum als centres d'ensenyament secundari, es disposa d'informació dels menors d'edat que presenten problemes relacionats amb el consum de drogues i han estat detectats pels diferents serveis que integren la comissió de treball.

L'any 2020, el programa ha detectat 19 joves amb problemes relacionats amb el consum de drogues entre estudiants d'ESO, batxillerat i cicles formatius, amb unes edats que van dels 13 als 17 anys. La xifra, que segueix l'evolució descendent dels darrers tres anys, destaca per ser el primer cop en què el nombre de nois se situa per sota del de noies, 9 i 10 respectivament. En els darrers cinc anys, han estat 164 els casos detectats, 142 casos menys que en el període 2011-2015. Les substàncies principals que motiven la detecció són el cànnabis i l'alcohol.

G3.1 Evolució del nombre de joves detectats
Programa de detecció als centres d'ensenyament secundari. Període 2004-2020

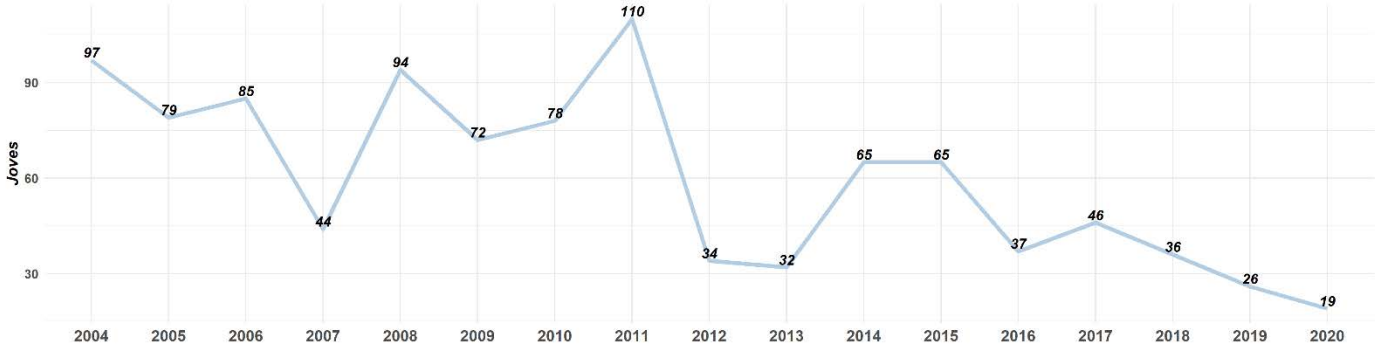

G3.2 Evolució del nombre de joves detectats per sexe
Programa de detecció als centres d'ensenyament secundari. Període 2004-2020

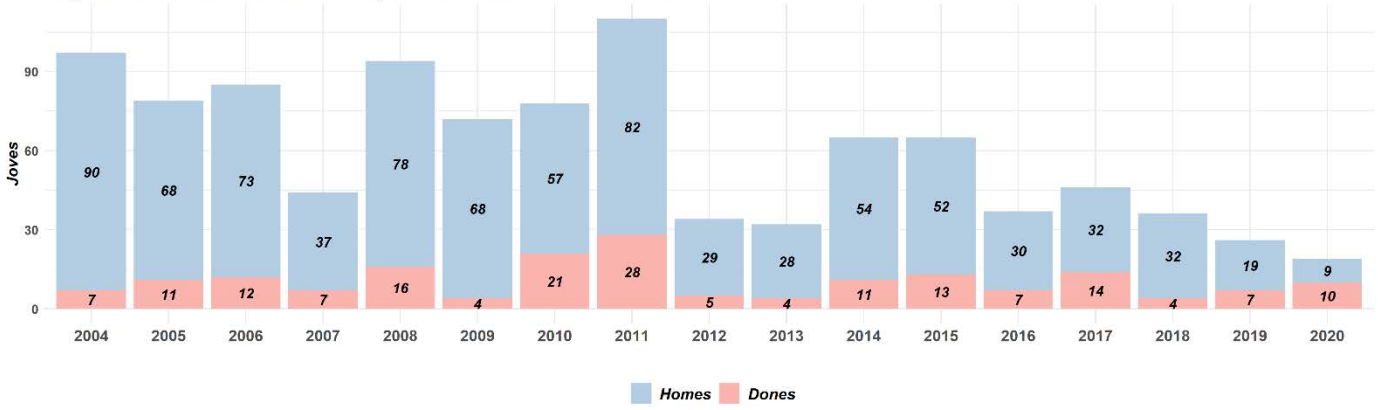

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

En els darrers dos anys, el 87% dels casos detectats han estat atesos al Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències, amb seguiment al centre (29) o a la mesura alternativa a la sanció (10). En el mateix període, no s'ha registrat cap abandonament d'aquesta última.

T3.4 Programa de detecció als centres d'ensenyament secundari
Mataró 2004 - 2020

		seguiment	alternativa		Total	%
any	casos	CAS	acollits	abandonen	CAS + alternativa	intervenció
2004	97	20			20	20,6%
2005	79	11	6	0	17	21,5%
2006	85	22	23	2	45	52,9%
2007	44	4	18	2	22	50,0%
2008	94	21	35	2	56	59,6%
2009	72	14	32	1	46	63,9%
2010	78	26	17	0	43	55,1%
2011	110	34	24	1	58	52,7%
2012	34	9	15	3	24	70,6%
2013	32	16	11	2	27	84,4%
2014	65	32	25	2	57	87,7%
2015	65	36	19	4	55	84,6%
2016	37	7	17	0	24	64,9%
2017	46	18	22	1	40	87,0%
2018	36	10	19	1	29	80,6%
2019	26	17	6	0	23	88,5%
2020	19	12	4	0	16	84,2%
Total	**1.019**	**309**	**293**	**21**	**602**	**59,1%**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

Per serveis, els centres d'ensenyament han acostumat a ser els serveis, que per volum de joves detectats, aconseguien els percentatges més elevats d'adhesió als programes d'intervenció precoç; quelcom que no es pot assegurar respecte als dos darrers anys, perquè es desconeix el percentatge de l'any 2019 i el de 2020 se situa en el 67%, un valor que se situa per sota del trienni 2016-2018. Entre els cossos policials, en els darrers cinc anys, la mitjana de l'adhesió als programes d'intervenció dels casos detectats pel Servei de la Policia Local és del 60,2%; cal tenir en compte que l'any 2020 aquest servei no va detectar cap cas.

En els quinze anys de funcionament del Programa alternativa s'ha constatat que la majoria de joves adherits al programa tenien un consum experimental amb altres factors de risc psicosocial (65,7%). Destacar que entre els menors d'edat detectats 26 casos –el 9,19% dels 283 casos adherits al programa– ja presentaven un consum problemàtic.

T3.5 Programa de detecció. Casos detectats per servei i percentatge adhesió als programes d'intervenció precoç
Mataró 2016 - 2020

entitat	casos	% adhesió[1]
2016		
Centres d'ensenyament	8	88
Mossos d'Esquadra	11	n.f
Policia Local	16	38
Serveis Socials	0	--
Salut i Escola	1	n.f
Altres	1	n.f
TOTAL	37	—
2017		
Centres d'ensenyament	17	82
Mossos d'Esquadra	11	n.f
Policia Local	13	84,6
Serveis Socials	2	100
Salut i Escola	0	--
Altres	4	100
TOTAL	47	—
2018		
Centres d'ensenyament	4	100
Mossos d'Esquadra	7	n.f
Policia Local	18	61
Serveis Socials	1	100
Salut i Escola	4	75
Altres	2	100
TOTAL	36	—
2019		
Centres d'ensenyament	12	n.f
Mossos d'Esquadra	2	n.f
Policia Local	7	57,14
Serveis Socials	2	100
Salut i Escola	1	100
Altres	2	100
TOTAL	26	—
2020		
Centres d'ensenyament	6	67
Mossos d'Esquadra	4	n.f
Policia Local	0	--
Serveis Socials	1	100
Salut i Escola	1	100
Altres	7	100
TOTAL	19	—

[1] n.f.= Dada no facilitada que impossibilita el càlcul del percentatge d'adhesió

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

T3.6 Programa alternativa. Distribució de casos segons tipus de consum
Mataró 2005 - 2019

	Tipus de consum						
any	experimental	%	experimental amb factors de risc	%	problemàtic	%	Total
2005	1	16,7%	4	66,7%	1	16,7%	6
2006	3	13,0%	17	73,9%	3	13,0%	23
2007	10	55,6%	7	38,9%	1	5,6%	18
2008	10	28,6%	23	65,7%	2	5,7%	35
2009	9	28,1%	21	65,6%	2	6,2%	32
2010	3	17,6%	12	70,6%	2	11,8%	17
2011	2	8,3%	19	79,2%	3	12,5%	24
2012	3	20,0%	9	60,0%	3	20,0%	15
2013	4	36,4%	6	54,5%	1	9,1%	11
2014	6	24,0%	18	72,0%	1	4,0%	25
2015	5	26,3%	11	57,9%	3	15,8%	19
2016	4	23,5%	11	64,7%	2	11,8%	17
2017	5	22,7%	16	72,7%	1	4,5%	22
2018	5	26,3%	13	68,4%	1	5,3%	19
2019	3	50,0%	3	50,0%	0	0,0%	6
2020							4
Total	**73**		**190**		**26**		**293**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

C. Detecció de problemes de consum de drogues en els centres de secundària. Síntesi de les apreciacions de la Comissió de Detecció

Centres d'ensenyament

Respecte als anys anteriors, l'any 2020, no s'han apreciat canvis significatius en les pautes de consum dels estudiants de secundària.

La situació generada per la COVID-19 i les mesures adoptades per fer-li front, en particular el confinament de la població i el confinament nocturn, no han comportat canvis apreciables en el consum per bona part dels centres d'ensenyament. En aquest sentit, hi ha centres que valoren que s'ha registrat un descens del consum, perquè el confinament comportava una menor exposició al consum, mentre que altres centres, al contrari, han detectat un augment de casos de consum d'alcohol i un avançament de l'inici del seu consum (1r d'ESO) o el manteniment i augment del consum d'alcohol entre alumnes de 3 d'ESO i batxillerat.

Hi ha una major coincidència dels centres d'ensenyament a l'hora de valorar, que a conseqüència del confinament, s'han detectat un major nombre de casos d'ansietat i malestar psicològic i una acceleració preocupant de les conductes d'abús. Així, s'esmenta la necessitat de parar atenció a la incidència de les xarxes socials i l'impacte de la docència en línia.

Comentar, pel que fa als fets destacats del darrer any, la detecció de casos de consum de cocaïna entre joves de 16-17 anys. Es posa èmfasi en ressaltar la baixa percepció del risc que fan els joves d'aquest consum.

Protecció Civil i Salut. Coordinació Pla Municipal de Drogues

Les mesures preventives de la Covid-19 han canviat els hàbits de consum dels joves. El confinament i el tancament dels espais d'oci nocturn han ocasionat entre els joves un canvi d'hàbits. No hi ha consum d'alcohol a la via publica i també ha disminuït el consum de cànnabis.

A la ciutat no hi ha hagut festes il·legals, però si algunes concentracions de grups de joves majors de 25 anys consumint alcohol en indrets apartats del centre de la ciutat en urbanitzacions o zones boscoses, sobretot cap el mes de juny de 2020.

Els centres d'ensenyament han detectat pocs casos, principalment en el període que van estar tancats entre març i setembre.

L'impacte de les mesures adoptades per afrontar la COVID-19 han tingut un important impacte sobre les intervencions preventives amb joves. Aquestes es varen anul·lar de març a juny de 2020 en els centres. A partir de setembre s'ofereixen també en línia. El fet que els centres d'ensenyament hagin obert a partir del setembre de 2020 ha facilitat el retorn a la intervenció habitual.

Àmbit Prevenció

Totes les accions preventives s'han vist afectades per la COVID-19 i les accions adoptades per fer-li front. Aquesta situació ha afectat de forma determinant la capacitat de detectar nous casos i canvis en les tendències i formes de consum. En general, es pot dir que el consum en el darrer any ha estat més amagat, generalment en espais privats.

Es valora que el confinament ha reduït les possibilitats de consum en general i de consum esporàdic i experimental, particularment entre els joves de 14 i 16 anys. Al contrari, en el cas de persones ja consumidores i amb un consum problemàtic, es considera que la situació pot haver comportat encara un major abús.

CAS Mataró

Els nivells de consum dels joves i les seves característiques han estat estretament lligades a les restriccions vinculades amb la pandèmia. Així, doncs, les restriccions horàries adoptades, l'augment de preu de les substàncies, la impossibilitat de moure's i la por a compartir han incidit a tots els nivells.

El confinament comporta menor incidència en els instituts i centres de secundària, un menor nombre de deteccions i un menor nombre de multes administratives per consum i tinença de drogues.

Tot i que el CAS ha mantingut el tractament durant tota la pandèmia a través de l'atenció telefònica, ha normalitzat l'atenció presencial per la manca d'idoneïtat del telèfon per atendre a les seves persones usuàries joves.

Mossos d'Esquadra

Tot i que es considera que caldrà esperar un cert temps per valorar si l'impacte de la COVID-19 implica canvis de tendències i en les pautes de consum, l'efecte dels confinaments ha incidit sobre els hàbits de consum del darrer any fent que aquest sigui fora de l'entorn educatiu i de forma més amagada.

D. Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)

L'objectiu del PIX és disminuir la incidència de la infecció del VIH entre els usuaris de drogues per via parenteral i disminuir l'abandonament de xeringues a la via pública.

Actualment, a Mataró el programa compte amb la col·laboració de diversos recursos sanitaris: 20 farmàcies 6 centres d'atenció primària i 2 punts de dispensació al Centre d'Atenció i Seguiment de les Drogodependències (CAS). Igualment, cal destacar que des de l'octubre de l'any 2008 s'inicia el Programa d'Agents de Salut d'ASAUPAM que, en coordinació amb el CAS, efectua un seguiment de les zones amb indicis de consum. Així doncs, dos agents de salut visiten periòdicament les zones identificades pels serveis integrats a la comissió del PIX, estableixen contacte amb els usuaris i els faciliten/intercanvien el material d'injecció o el recullen en les zones esmentades.

A l'espera de poder disposar de les dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAS), l'any 2020, el PIX ha distribuït un total de 9.202 kits a través de les farmàcies i els centres d'atenció primària, 9.109 i 93, respectivament. Respecte ara fa un any, les farmàcies han distribuït 695 kits més i els centres d'atenció primària 59 menys. A l'hora d'interpretar l'evolució seguida pel nombre de kits distribuïts pels centres

d'atenció primària, cal tenir present la incidència de la COVID-19, la qual ha dificultat molt l'accés als kits al llarg de tot l'any, malgrat l'ampliació del nombre de centres d'atenció primària que hi participen.

L'any 2019, el Programa d'Intercanvi de Xeringues (PIX) va distribuir un total de 10.966 kits, 159 més que el 2018. Per serveis, les farmàcies van distribuir el 76,7% dels kits (8.414) –respecte fa un any -128-, el Centre d'Atenció i Seguiment de les Drogodependències (CAS) el 21,89% (2.400) – respecte l'any 2018 +150- i els CAP d'atenció primària l'1,39% (152) –137 més que l'any anterior. La relativa estabilitat del nombre de kits distribuïts en el bienni 2018 i 2019 fa plausible la hipòtesis que la xifra total de l'any 2020 se situï en valors similars quan es disposi de les dades del CAS.

T3.7 Programa d'intercanvi de xeringues (PIX). Nombre total kits per servei
Període 2000 - 2020

any	Farmàcies	Dep municipals	CAP	CAS[1]	TOTAL	Variació (%)
1994	6.826	608	0	0	7.434	
1995	13.829	912	682	0	15.423	107,47
1996	9.919	36	1.014	0	10.969	−28,88
1997	8.065	0	343	0	8.408	−23,35
1998	9.016	0	244	800	10.060	19,65
1999	16.076	0	139	1.600	17.815	77,09
2000	15.020	0	51	1.800	16.871	−5,30
2001	13.504	0	0	1.600	15.104	−10,47
2002	15.358	0	0	2.200	17.558	16,25
2003	12.873	0	0	1.200	14.073	−19,85
2004	8.919	0	0	1.600	10.519	−25,25
2005	10.507	0	22	2.400	12.929	22,91
2006	9.271	0	376	3.400	13.047	0,91
2007	6.894	0	415	3.550	10.859	−16,77
2008	11.378	0	431	4.550	16.359	50,65
2009	6.657	0	359	6.600	13.616	−16,77
2010	4.974	0	300	6.000	11.274	−17,20
2011	6.053	0	300	3.050	9.403	−16,60
2012	3.827	0	307	1.175	5.309	−43,54
2013	5.626	0	308	1.950	7.884	48,50
2014	5.284	0	301	2.800	8.385	6,35
2015	7.577	0	289	1.350	9.216	9,91
2016	13.908	0	248	1.800	15.956	73,13
2017	20.840	0	63	1.750	22.653	41,97
2018	8.542	0	15	2.250	10.807	−52,29
2019	8.414	0	152	2.400	10.966	1,47
2020	9.109	0	93		9.202	−16,09

[1] Any 2020. Dades no disponibles

Font: a partir de dades dels diferents serveis

Com en els dos anys anteriors, l'any 2020, el percentatge de retorn de kits de xeringues a les farmàcies ha seguit una línia descendent i se situa en el 13,4%, el valor més baix de tota la sèrie iniciada el 1994, possiblement com efecte de les restriccions de la mobilitat adoptades per a la prevenció de la COVID-19. En els darrers tres anys, el percentatge de retorn més elevat assolit ha estat del 21,1%, molt lluny dels valors dels tres anys anteriors que sempre s'hi van situar per sobre del 40%.

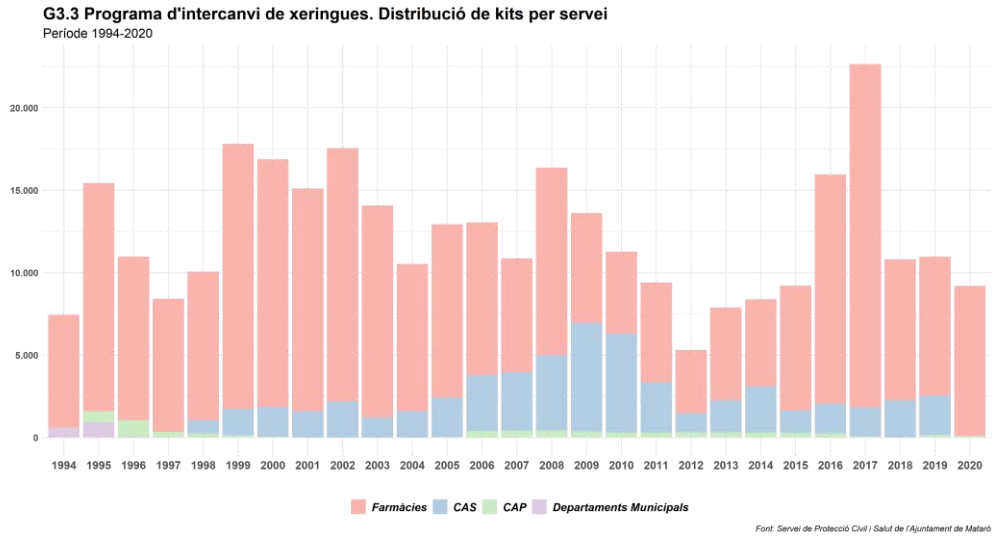

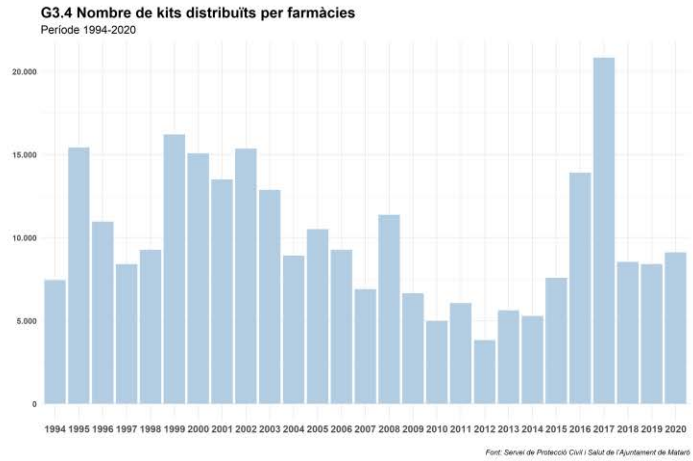

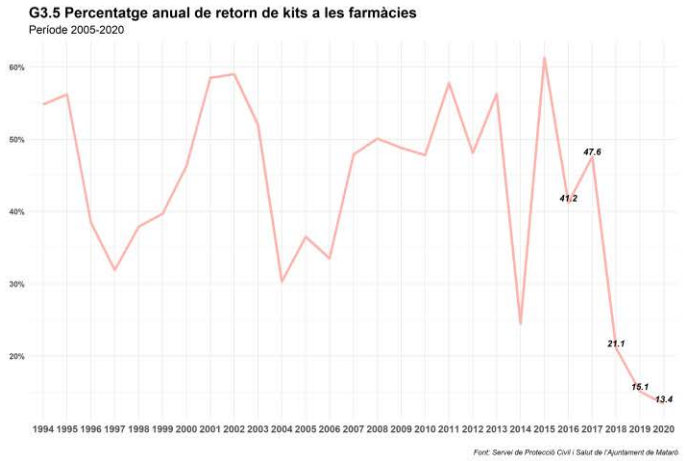

El PIX té com objectiu minimitzar la presència de xeringues a la via pública. Per assolir aquest objectiu s'han posat en marxa tot un seguit d'accions:

Acció 1. Registre de recollida de les xeringues recollides a la via pública.

Acció 2. Recollida higiènica i gestió dels residus.

Acció 3. Actuació que s'efectua en casos d'urgència des del Servei de la Policia Local.

Acció 4. Seguiment de les zones amb indicis de consum.

Acció 5. Actuació coordinada dels diversos serveis davant la detecció de zones de consum.

Arran de les actuacions efectuades des dels diversos serveis es disposa d'un registre sistemàtic de la recollida de xeringues, bàsicament per part del Servei d'Espais Públics, el Servei de la Policia Local (SPL) i el Centre d'Atenció i Seguiment de les Drogodependències (CAS). A les zones amb indicis de consum s'ha incrementat la neteja i s'ha establert contacte amb els usuaris de drogues amb l'objectiu de reduir els danys relacionats amb el seu ús, facilitar la recollida de xeringues i posar-los en contacte amb els recursos de tractament.

L'any 2020, tanca amb el menor nombre de xeringues recollides a la via pública des de l'inici del programa, l'any 2006. La tendència dels dos darrers anys ha estat la d'una caiguda significativa del total del total de xeringues recollides al carrer. Així, el darrer any, s'han i recollit 175 xeringues a la via pública. Un nombre

aquest que és 87 xeringues inferior a les recollides el 2019 i 466 xeringues inferior a la mitjana dels darrers cinc anys. La variació interanual i quinquennal, període 2016-2020, és de -33,2% i -72,7%, respectivament.

En termes quinquennals, en els darrers cinc anys s'han recollit 1.075 xeringues menys que en el període quinquennal anterior, període 2011-2015.

Cal destacar que les mesures adoptades per a la prevenció de la COVID-19 no ha fet més que reforçar aquesta tendència.

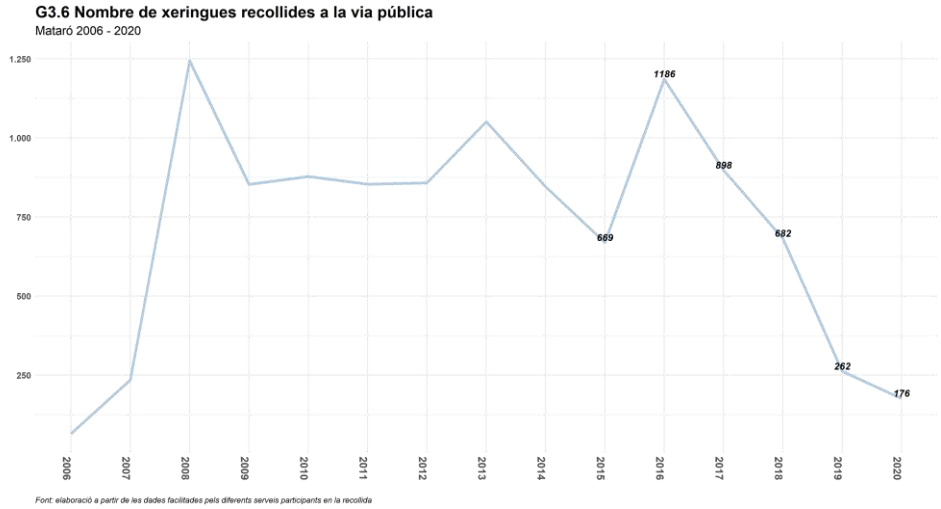

T3.8 Nombre total de xeringues recollides a la via pública per servei
Període 2000 - 2020

Servei	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL
CAS			787	628	780	543	612	688	709	511	869	664	502	138	97	**7.528**
Serveis neteja		70	367	167	71	231	217	125	74	38	179	95	112	68	34	**1.848**
Servei Policia Local	65	165	86	46	27	80	29	238	61	102	128	137	68	56	44	**1.332**
Mossos d'Esquadra									2	18	10	2			1	**33**
Pla Munic. Drogues			4	12												**16**
TOTAL	**65**	**235**	**1.244**	**853**	**878**	**854**	**858**	**1.051**	**846**	**669**	**1.186**	**898**	**682**	**262**	**176**	**10.757**

Font: elaboració a partir de dades dels serveis corresponents

En major o menor mesura tots els serveis que participen en el programa han recollit un total menor de xeringues que fa un any o respecte de la mitjana dels darrers cinc. L'any 2020, el CAS-ASAUPAM ha recollides 41 menys, els Serveis de neteja de 34 menys i el Servei de la Policia Local 12 menys.

G3.7 Nombre total de xeringues recollides a la via pública per servei
Periode 2000-2020

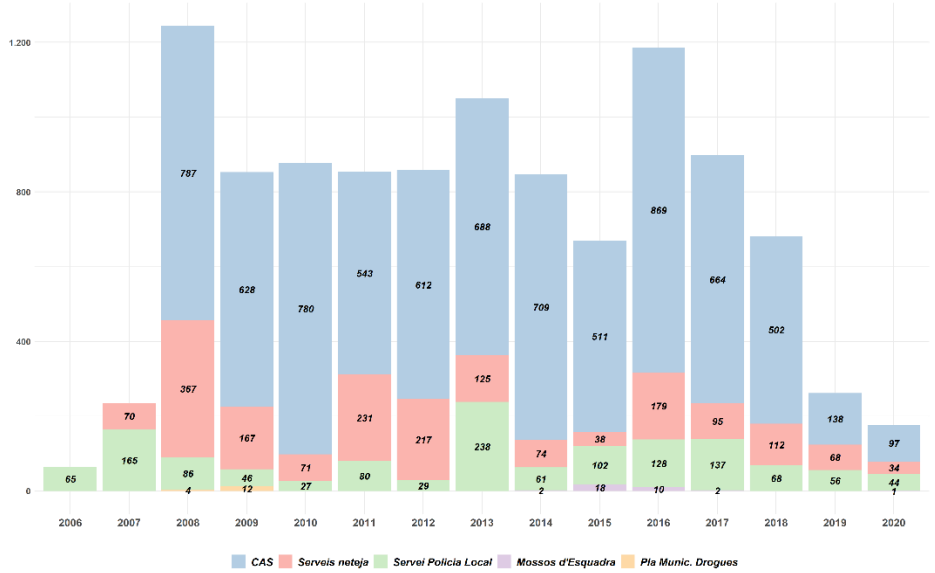

Font: elaboració a partir de les dades facilitades pels diferents serveis participants en la recollida

G3.8 Evolució de la recollida de xeringues per serveis
Periode 2000 - 2020

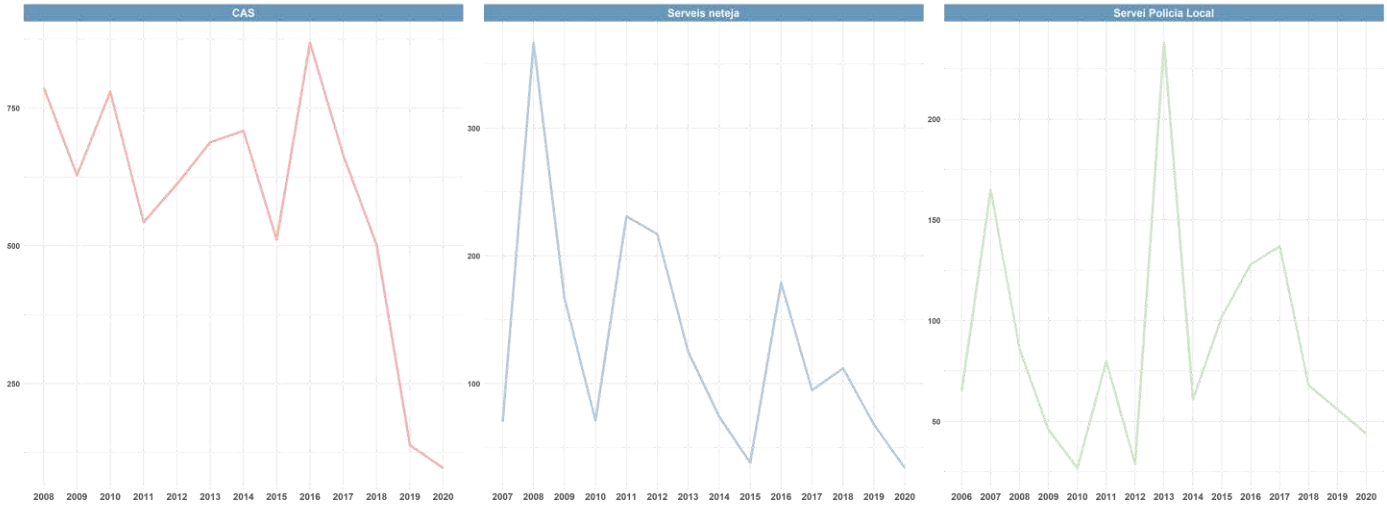

Font: elaboració a partir de les dades facilitades pels diferents serveis participants en la recollida

Pel que fa a l'intercanvi de xeringues efectuat pels agents de salut, l'any 2020, aquests han intercanviat un total de 83 xeringues, 22 més que l'any 2019 però la segona xifra més baixa de totes les registrades des de l'inici de la sèrie, l'any 2008.

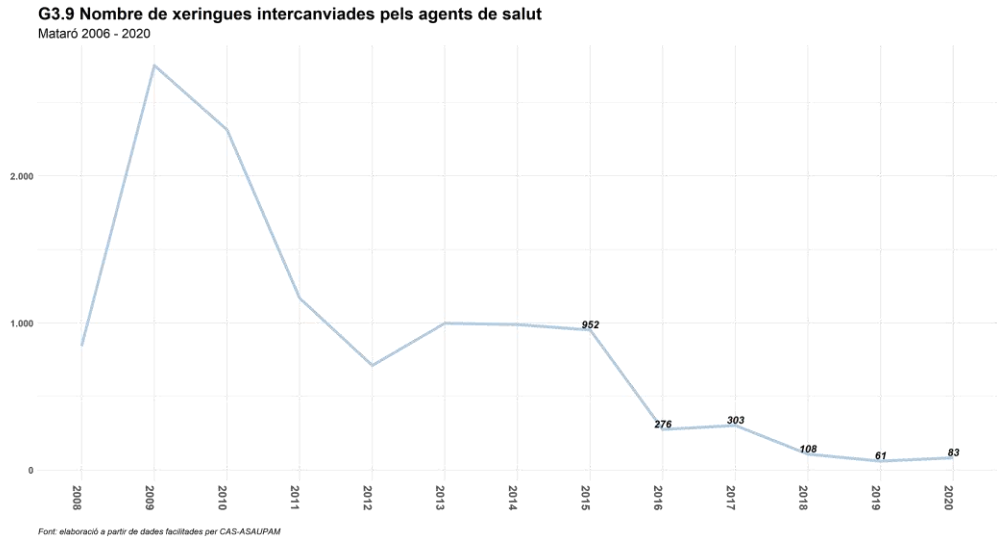

E. Accés i distribució de preservatius

Potenciar i facilitar l'ús dels preservatius és un objectiu prioritari per a la prevenció de la infecció del VIH i la sida. Així doncs, des de l'any 1995 s'han anat diversificant els punts de distribució per facilitar la seva accessibilitat.

CondóStar

Capsa en format de paquet de tabac amb tres preservatius que es distribuïa des del 1995 i fins a la fi del 2005 a través de màquines expenedores de tabac en l'àmbit dels bars musicals i discoteques. A partir del mes de gener del 2006 –amb l'entrada en vigor de la Llei 28/2005, de 26 de desembre, en la qual es fa referència a la incompatibilitat de poder subministrar altres productes a les màquines expenedores de tabac (Article 4t)-, les capses editades s'han facilitat als joves en espais juvenils o des del Servei d'informació del Sidral als instituts d'educació secundària.

Preservatius a l'engròs

Preservatius femenins i masculins que es distribueixen gratuïtament des de l'any 1996 des de diversos centres i serveis sociosanitaris de la ciutat: Centre d'Atenció a les Drogodependències, Programa Àmbit Maresme, Unitat Funcional de Sida, SIDRAL, PASSIR...

A l'espera de poder disposar de les dades del CAS, l'any 2020, s'han distribuït un total de 3.194 preservatius -3.179 masculina i 15 femenins.

Amb totes les dades disponibles, l'any 2019, s'han distribuït un total de 13.698 preservatius a l'engròs, 7.874 menys que l'any anterior, variació relativa de -36,5%. La xifra de 2019 només supera a la de l'any 1999 (7.101). En el període 2015-2019, el nombre total de preservatius distribuïts és de 112.942, -114.432 que en el període quinquennal anterior, període 2010-2014, la qual cosa representa una disminució del -50,03%.

Si al nombre de preservatius a granel s'hi afegeix el total dels dispensat a través del Programa Màquina, el total de l'any 2019 puja fins als 13.998, una quantitat 8.009 preservatius inferior a la registrada el 2018, fet que significa una variació negativa del -36,39%. En els darrers cinc anys, la suma total dels preservatius

distribuïts a granel i a través del Programa Màquina és igual a 114.535, -117.246 respecte el període 2010-2014.

Des de l'any 2013, una de les raons de la progressiva disminució del nombre de preservatius distribuïts per les campanyes de prevenció és el canvi de criteris sobre la seva distribució per part de l'Agència de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya. Una modificació de criteris que ha resultat en una reducció del nombre total de preservatius facilitats anualment a les administracions locals.

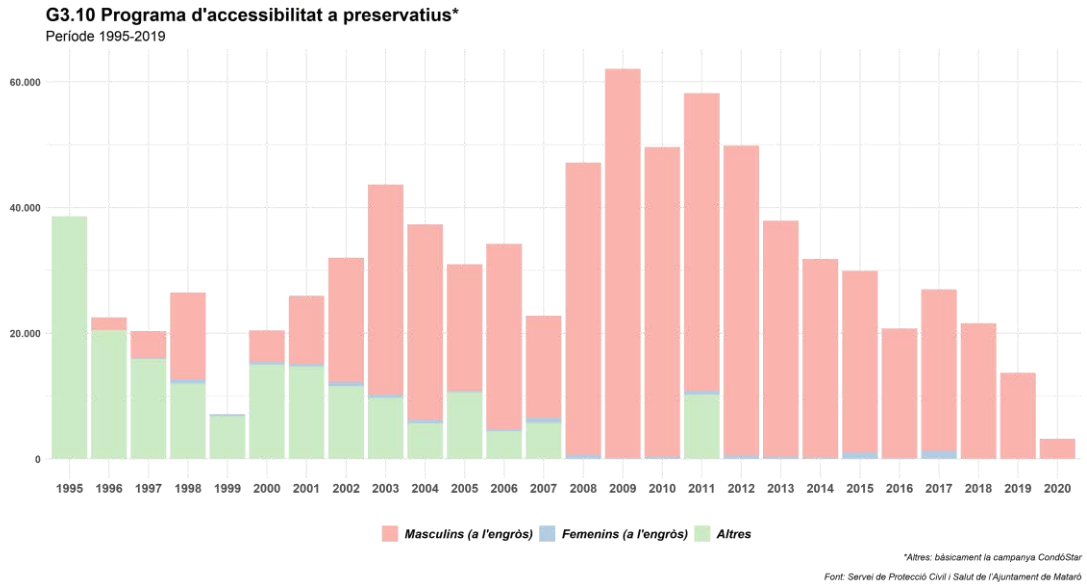

Programa Màquina

En aquest apartat només es computa el nombre de preservatius distribuïts a través de les màquines expenedores instal·lades a Mataró del Programa Màquina, iniciat l'any 2004, pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. El nombre total de màquines i la seva localització ha anat canviat amb el temps. L'any 2019, el nombre de capses distribuïdes a través de les màquines en funcionament a la ciutat ha estat de 100, el que suposa un nombre total de 300 preservatius. L'any 2020, l'impacte de la COVID-19 explica que no s'hagi distribuït cap preservatiu.

G3.11 Programa màquina. Nombre de màquines, capses i preservatius distribuïts
Periode 2004-2019

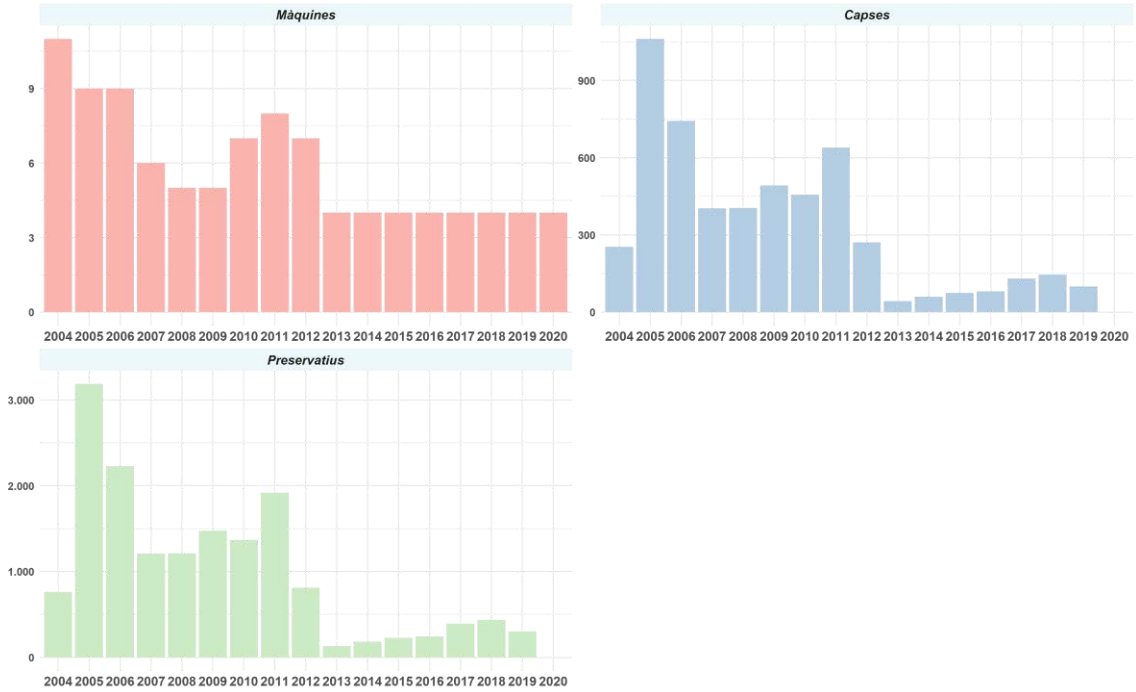

Font: Programa per a la Prevenció i Assistència de la Sida. Direcció General de Salut Pública.Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya

2. Demanda d'informació

A. Serveis d'informació

Les demandes d'informació en el CAS són, bàsicament, sol·licituds d'afectats o familiars respecte al tractament que cal seguir. Les que arriben al Servei de Protecció Civil i Salut, al servei d'informació del Pla Municipal de Drogodependències, són demandes de professionals o estudiants sobre actuacions, recursos en el territori o demandes de col·laboració i suport. Des de fa ja diversos anys, l'evolució seguida per les demandes d'informació és descendent. La raó fonamental que explica aquesta davallada és la posada en marxa de nous programes que donen resposta a diverses necessitats que ja no es comptabilitzen com a consultes en el servei d'informació. Entre els programes que cobreixen aquestes necessitats d'informació, cal mencionar particularment el de prevenció de drogodependències i detecció de problemes de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari que suposaven nombroses demandes.

Els dos darrers anys es comptabilitzen un total de 29 demandes d'informació, 15 des del CAS i 14 des del PMD. Cal tenir en compte, que a conseqüència de la pandèmia de la COVID-19, el CAS no va atendre presencialment les demandes d'informació a l'Hospital de Mataró.

G3.12 Demandes d'informació al servei d'informació del Pla Municipal de Drogodependències
Periode 1994-2020

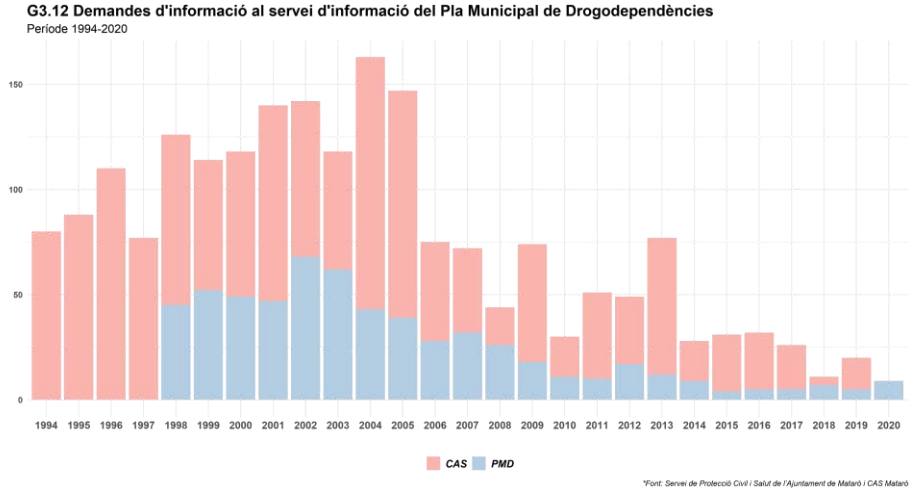

*Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró i CAS Mataró

B. Sessions informatives famílies d'alumnes d'ESO

L'objectiu d'aquesta intervenció és complementar les actuacions que es fan en el marc del Programa dRogues! Què?, i informar les famílies sobre l'adolescència i les estratègies educatives per prevenir l'ús/abús de substàncies. Aquestes sessions s'organitzen des del Servei de Salut i Consum en col·laboració amb professionals del Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS), dels Mossos d'Esquadra i de la Policia Local.

T3.9 Sessions informatives adreçades a pares i mares
Mataró 2000 - 2020

	sessions	assistents	valoració
2000	8	435	8,2
2001	1	35	8,5
2002	4	118	8,3
2003	6	216	8,5
2004	4	130	8,1
2005	5	181	8,6
2006	5	125	8,3
2007	2	42	8,2
2008	4	81	8,3
2009	3	137	8,5
2010	3	116	8,7
2011	4	136	8,5
2012	3	79	9,1
2013	4	80	8,6
2014	10	245	8,7
2015	4	140	8,7
2016			
2017	6	110	9,0
2018	4	73	9,3
2019	2	27	8,9
2020	5	93	9,1
TOTAL	**87**	**2.599**	**8,6**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

T3.10/11 Sessions informatives adreçades a pares i mares
Anys 2019 - 2020

IES	sessions	assistents	servei formador[1]	total hores	valoració
2019					
IES Satorras (Sessió 1)	1	14	SP CAS PL	2	8,3
IES Satorras (Sessió 2)	1	13	SP ME	2	9,5
total	2	27	—	4	8,9
2020					
IES Puig i Cadafalch (Sessió 1)	1	39	SP CAS	2	8,3
IES Puig i Cadafalch (Sessió 2)	1	18	SP ME	2	9,2
Cinc Sènies (Sessió 1)	1	15	SP CAS PL	2	8,4
Cinc Sènies (Sessió 2)	1	9	SP ME	2	9,6
Laia L'Arquera (Sessió única)	1	12	SP ME	2	9,5
total	5	93	—	10	9,0
TOTAL	**7**	**120**	—	**14**	**9,0**

[1] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències; SP: Servei de Protecció Civil i Salut; ME: Mossos d'Esquadra; PL: Servei Policia Local

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

En el decurs del bienni 2019-20, malgrat les dificultats generades el darrer any per la pandèmia de la COVID-19, s'han realitzat un total de 7 sessions informatives en 4 centres d'ensenyament que han aplegat un total de 120 assistents, amb una valoració mitjana de 8,9 i 9 punts, respectivament.

Un altre aspecte a destacar és la continuïtat dels tallers de prevenció selectiva adreçats a pares i mares amb l'objectiu de millorar les competències parentals de les famílies amb fills adolescents. Des del seu inici (any 2012) aquesta actuació, efectuada en col·laboració amb entitats i serveis de la ciutat integrades en la comissió de detecció, forma part d'un conjunt d'estratègies d'intervenció en l'àmbit familiar.

En el bienni 2019-20, s'han dut a terme un total de 6 tallers, amb 31 sessions i 68 pares i mares assistents. La valoració mitjana de satisfacció ha estat de 9,8, l'any 2019.

L'any 2020 a conseqüència de la pandèmia, es van anul·lar totes les sessions programades a partir del mes de març. No es va poder efectuar la intervenció en linia atesa la manca de mitjans i/o la bretxa digital de la majoria de famílies ateses.

T3.12 Tallers adreçats a pares i mares. Prevenció selectiva
Mataró 2012 - 2020

	sessions	assistents[1]	valoració
2012	9	15	9,9
2013	26	82	9,3
2014	12	45	9,4
2015	27	75	9,6
2016	30	54	9,9
2017	23	42	9,4
2018	15	20	9,4
2019	26	32	9,8
2020	5	36	
TOTAL	**173**	**401**	**9,6**

[1] Assistents totals a les dues sessions sense repeticions

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

T3.13/14 Tallers adreçats a pares i mares
Anys 2019 - 2020

Localització taller	sessions	assistents[1]	servei formador[2]	total hores	valoració
2019					
Promoció social	14	11	SP CAS ME CSMIJ	28	9,4
Centre Obert Rocafonda	6	9	SP CAS ME	9	10,0
Càrites-Sant Pau	2	6	SP	4	10,0
Espais Joves	4	6	SP	8	9,6
total	26	32	—	49	9,8
2020					
Centre Obert Pla d'en Boet	2	23	SP	3	
Càrites-Sant Pau	3	13	SP i CAS	6	
total	5	36	—	9	—
TOTAL	**31**	**68**	—	**58**	**9,8**

[1] Assistents totals a les dues sessions sense repeticions

[2] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències de l'Hospital de Mataró; SP: Servei de Protecció Civil i Salut; ME: Mossos d'Esquadra; PL: Servei Policia Local; CSMIJ: Centre de Salut mental Infanto-juvenil. Servei de psiquiatria de l'Hospital de mataró

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

C. Sessions informatives per a col·lectius professionals

En el bienni 2019-20, s'han dut a terme 17 sessions de formació sobre drogodependències adreçades a diversos col·lectius professionals –membres de la comissió de detecció, tècnics de joventut i monitors del lleure, professionals dels centres d'atenció primària, etc.. El total d'assistents ha estat de 443 i la valoració mitjana de satisfacció de 8,5 punts. Els continguts de les sessions han estat les drogues a l'atenció primària, models i rols preventius i addicció pantalles.

T3.15 Sessions de formació adreçades a professionals
Mataró 2005 - 2020

	sessions	total hores	participants	valoració
2005	4	10	58	8,7
2006	5	12	87	8,3
2007	2	12	44	7,3
2008	1	2	24	9,6
2009	5	15	48	8,5
2010	4	20	68	8,0
2011	2	10	24	8,8
2012	5	11	78	8,8
2013	7	21	145	8,4
2014	10	32	178	8,1
2015	13	50	329	8,1
2016	11	26	209	8,0
2017	13	40	254	8,0
2018	7	11	178	8,2
2019	11	30	276	9,1
2020	6	14	167	8,5
TOTAL	**106**	**316**	**2.167**	**8,4**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

T3.16 Sessions informatives i tallers adreçats a altres col·lectius
Mataró 2019 - 2020

contingut formació	col·lectiu	assistents	servei formador[1]	valoració
2019				
Drogues a l'atenció primària	Professionals CAP Rocafonda	23	SP CAS	8,9
Drogues a l'atenció primària	Professionals CAP Rocafonda	27	SP CAS	9,0
Models preventius	Comissió de detecció; Educadors / coordinadors dels Espais Joves; Salut i Escola	39	SP SDGD	9,2
Addicció a pantalles	Comissió de detecció; Educadors / coordinadors dels Espais Joves; Salut i Escola	29	SP UAJPIANT	9,9
Rol preventiu	Monitors Traç	23	FAP	9,0
Rol preventiu	Monitors Fundesplai	24	FAP	8,6
Rol preventiu	Monitors Fundesplai	25	FAP	9,4
Rol preventiu	Monitors Quiràlia	23	FAP	8,7
Rol preventiu	Monitors F.P Tarrés	20	FAP	8,4
Rol preventiu	Premonitors Quiràlia	24	FAP	8,4
Rol preventiu	Monitors F.P Tarrés	19	FAP	9,4
Total	—	276	—	9,0
2020				
PIX	Professionals CAP Cerdanyola	40	CAS SP SDGD	
PIX	Professionals CAP Prim - La Riera	43	CAS SP SDGD	
Rol preventiu	Monitors Lliure El Sol	27	FAP	9,0
Rol preventiu	Premonitors F.P. Tarrés	20	FAP	8,4
Rol preventiu	Premonitors F.P. Tarrés	20	FAP	8,8
Rol preventiu	Monitors Traç	17	FAP	7,7
Total	—	167	—	8,5
TOTAL	—	**443**	—	**8,9**

[1] SP: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró; FAP: Fundació Àmbit Prevenció; CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències de l'Hospital de Mataró; UAJPIANT: Unitat d'Atenció al Joc Patològic i Addiccions No tòxiques; SDGD: Subdirecció General de Drogodependències

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

D. Sessions informatives sobre els aspectes legals de les drogodependències

Els Mossos d'Esquadra i el Servei de la Policia Local de Mataró duen a terme accions informatives adreçades als alumnes de secundària de la ciutat, majoritàriament als de 4t d'ESO. Les sessions tenen per objectiu oferir informació sobre aspectes legals relacionats amb les drogues.

L'any 2020 s'han fet 2 sessions amb un total de 203 alumnes. En els últim cinc anys s'han efectuat 17 sessions que han aplegat un total de 897 alumnes.

T3.17 Sessions informatives per a alumnes sobre aspectes legals de drogues
Mataró 2003 - 2020

	sessions	centres	alumnes
2003	56	12	1.475
2004	56	10	1.374
2005	47	14	1.410
2006	47	14	1.328
2007	49	16	1.315
2008	33	13	960
2009	28	16	401
2010	65	15	476
2011	10	4	250
2012	1		40
2013	5		142
2014	12		350
2015	5		200
2016	6		243
2017	3		156
2018	3		143
2019	3		152
2020	2		203
TOTAL	**431**	**114**	**10.618**

Font: ABP Mataró. Regió Policial Metropolitana Nord

E. Tallers de prevenció universal

Tal com s'ha comentat en el primer apartat, des de fa nou anys s'efectuen tallers de prevenció universal adreçats principalment als alumnes de 1r a 4t d'ESO d'aquells centres d'ensenyament que prefereixen tallers a càrrec de professionals que implantar el programa d'intervencio d'iguals dRogues! Que?.

T3.18 Tallers de prevenció universal
Mataró 2010 - 2020

	tallers					
	CAS[7]	FAP	total	total hores	participats	valoració
2010	13	10	23	48.0	601	7,4
2011	9	15	24	34.0	641	8,3
2012	8	12	20	24.0	538	8,3
2013	9	20	29	42.5	729	8,4
2014	8	24	32	60.0	859	8,5
2015	8	12	20	32.0	539	8,6
2016	8	16	24	36.0	607	8,6
2017	8	17	25	25.0	596	8,6
2018	19	13	32	36.0	882	8,7
2019	8	43	51	51.0	1.202	8,8
2020	8	15	23	27.0	641	9,0
TOTAL	**106**	**197**	**303**	**416**	**7.835**	**8,5**

[7] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències de l'Hospital de Mataró; FAP: Fundació Àmbit Prevenció

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

Durant el curs 2018-19 es van efectuar 51 tallers a 3 centres d'ensenyament, a un total de 1.202 alumnes; el curs 2019-2020 un total de 23 tallers a 4 centres, a un total de 641 alumnes. La mitjana de satisfacció és manté molt estable, en els darrers 2 anys és de 8,6.

T3.19/20 Tallers de prevenció universal
Any 2019 - 2020

curs - nivell / centre escolar	assistents	servei formador[1]	total hores	valoració
2019				
1r BATX A / Escola Pia	31	CAS	1	8,6
1r BATX B / Escola Pia	27	CAS	1	9,4
1r BATX C / Escola Pia	27	CAS	1	9,4
1r BATX D / Escola Pia	32	CAS	1	8,8
1r BATX E / Escola Pia	29	CAS	1	9,1
1r BATX F / Escola Pia	27	CAS	1	8,9
1r BATX G / Escola Pia	30	CAS	1	9,1
1r BATX J / Escola Pia	26	CAS	1	9,4
2n ESO A / Escola Pia	29	FAP	1	
2n ESO B / Escola Pia	28	FAP	1	
2n ESO C / Escola Pia	29	FAP	1	
2n ESO D / Escola Pia	30	FAP	1	
2n ESO E / Escola Pia	31	FAP	1	
1r ESO A / Escola Pia	30	FAP	1	10,0
1r ESO B / Escola Pia	28	FAP	1	10,0
1r ESO C / Escola Pia	29	FAP	1	10,0
1r ESO D / Escola Pia	24	FAP	1	7,0
1r ESO E / Escola Pia	31	FAP	1	7,0
2n ESO A / Damià Campeny	29	FAP	1	10,0
2n ESO B / Damià Campeny	30	FAP	1	10,0
2n ESO C / Damià Campeny	25	FAP	1	10,0
2n ESO D / Damià Campeny	27	FAP	1	9,0
CFGM (ASPD) / Freta	18	FAP	1	10,0
CFGM (CAI) / Freta	22	FAP	1	10,0
CFGS (HB) -matí- / Freta	14	FAP	1	9,0
CFGS (HB) -tarda- / Freta	15	FAP	1	8,0
CFGS (EI) / Freta	21	FAP	1	10,0
CFGS (EAS) / Freta	18	FAP	1	7,5
CFGS (LCB) / Freta	18	FAP	1	10,0
2n ESO A / GEM	30	FAP	1	10,0
2n ESO B / GEM	26	FAP	1	9,0
2n ESO A / Thos i Codina	22	FAP	1	8,0
2n ESO B / Thos i Codina	21	FAP	1	8,0
2n ESO C / Thos i Codina	26	FAP	1	10,0
CFGM 1A ACO / Thos i Codina	22	FAP	1	10,0
CFGM 1C SMIX / Thos i Codina	18	FAP	1	8,0
CFGM 1B SMIX / Thos i Codina	22	FAP	1	9,0
CFGM 1D SMIX / Thos i Codina	16	FAP	1	10,0
CFGM 1A SMIX / Thos i Codina	18	FAP	1	7,0
CFGM 1B ACO / Thos i Codina	19	FAP	1	10,0
2n ESO A / Laia l'Arquera	19	FAP	1	9,0
2n ESO B / Laia l'Arquera	20	FAP	1	9,0
2n ESO C / Laia l'Arquera	20	FAP	1	9,0
2n ESO D / Laia l'Arquera	22	FAP	1	9,0
2n ESO E / Laia l'Arquera	21	FAP	1	7,5
2n ESO F / Laia l'Arquera	17	FAP	1	9,0
3r ESO A / Laia l'Arquera	14	FAP	1	10,0
3r ESO B / Laia l'Arquera	17	FAP	1	9,0
3r ESO C / Laia l'Arquera	18	FAP	1	8,0
3r ESO D / Laia l'Arquera	18	FAP	1	
3r ESO E / Laia l'Arquera	21	FAP	1	9,0
total	1.202	—	51	9,1
2020				
1r BATX A / Escola Pia	25	FAP	1	9,8
1r BATX B / Escola Pia	26	FAP	1	9,1
1r BATX C / Escola Pia	30	FAP	1	9,4
1r BATX D / Escola Pia	24	FAP	1	9,8
1r BATX E / Escola Pia	32	FAP	1	8,4
1r BATX F / Escola Pia	26	FAP	1	9,3
1r BATX G / Escola Pia	29	FAP	1	9,1
1r BATX J / Escola Pia	30	FAP	1	9,5
3r ESO A / Validemia	29	FAP	1	8,0
3r ESO B / Validemia	27	FAP	1	9,0
3r ESO C / Validemia	31	FAP	1	9,0
4t ESO A / Alexandre Satorras	29	FAP	1	8,0
4r ESO B / Alexandre Satorras	28	FAP	1	8,0
4r ESO C / Alexandre Satorras	24	FAP	1	9,0
4r ESO D / Alexandre Satorras	24	FAP	1	8,0
2n ESO A / Escola Pia	26	FAP	1	9,0
2n ESO B / Escola Pia	29	FAP	1	8,0
2n ESO C / Escola Pia	27	FAP	1	9,0
2n ESO D / Escola Pia	29	FAP	1	9,0
2n ESO E / Escola Pia	29	FAP	1	9,0
4t ESO A / Alexandre Satorras	29	FAP	1	
4r ESO B / Alexandre Satorras	29	FAP	1	
4r ESO C / Alexandre Satorras	29	FAP	1	
total	641	—	23	8,9
TOTAL	**1.843**	—	**74**	**9,0**

[1] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències, FAP: Fundació Àmbit Prevenció

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

F. Tallers i sessions específiques adreçades a la població en risc

En el marc del Programa de prevenció de drogodependències i detecció de problemes de consum de drogues als centres d'ensenyament secundari, des de l'any 2005 s'ofereixen tallers —des del CAS o des d'Àmbit Prevenció— quan es detecten grups o col·lectius de joves amb problemes relacionats amb el consum de drogues. Els tallers se situen en el marc de la reducció dels riscos associats al consum atès i s'adrecen a població en contacte o consumidora d'alcohol, de cànnabis i/o d'altres drogues.

T3.21 Tallers de prevenció selectiva
Mataró 2005 - 2020

	tallers					
	CAS[1]	FAP	total	total hores	participats	valoració
2005	4	2	6	10	105	7,8
2006	4	6	10	18	490	8,7
2007	6	12	18	33	294	8,3
2008	6	14	20	37	431	8,4
2009	2	26	28	55	526	7,5
2010	0	14	14	34	155	8,0
2011	2	23	25	48	336	8,3
2012	1	10	11	28	188	8,4
2013	11	0	11	16	289	9,1
2014	6	4	10	12	122	8,5
2015	5	13	18	27	393	8,3
2016	3	7	10	15	200	8,0
2017	10	11	21	21	137	8,2
2018	9	7	16	18	289	8,5
2019	8	3	11	14	183	8,6
2020	5	5	10	14	239	8,8
TOTAL	**82**	**157**	**239**	**402**	**4.377**	**8,3**

[1] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències de l'Hospital de Mataró; FAP: Fundació Àmbit Prevenció

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

En el darrer bienni, s'han realitzat 21 tallers, en els quals han participat 422 alumnes. En els darrers cinc anys s'han dut a terme un total de 68 tallers, 61 menys que en els cinc anys anteriors (2011-15), fet que s'explica en part per l'augment dels centres d'ensenyament que van reiniciar el Programa dRogues! Què! en el curs 2010-2011 i següents i per la incidència de la pandèmia de la COVID-19, l'any 2020.

T3.22/23 de prevenció selectiva
Any 2019 - 2020

curs - nivell / centre escolar	assistents	servei formador[1]	total hores	valoració
2019				
PFI imatge / Miquel Biada	10	CAS	1,0	9,7
PFI administratiu / Miquel Biada	7	CAS	1,0	8,7
PFI comerç / Can Noé	14	CAS	2,0	9,1
CFGM Administratiu / Escola Pia	26	CAS	1,5	8,1
CFGM esport / Escola Pia	27	CAS	1,5	8,8
PFI informàtica / Escola Pia	14	CAS	1,5	9,6
CFGM Informàtica A / Escola Pia	26	CAS	1,5	8,6
CFGM Informàtica B / Escola Pia	22	CAS	1,5	8,6
GES 1/ CFA Can Noé	19	FAP	1,0	8,0
GES 2/ CFA Can Noé	10	FAP	1,0	8,0
CAM/ CFA Can Noé	8	FAP	1,0	9,0
total	183	—	14	8,7
2020				
PFI vivers i jardins / Miquel Biada	6	CAS	1,5	9,8
PFI informàtica / Escola Pia	15	CAS	1,5	9,2
CFGM Administratiu / Escola Pia	26	CAS	1,5	8,8
CFGM Informàtica A / Escola Pia	29	CAS	1,5	8,7
CFGM esport / Escola Pia	28	CAS	1,5	9,9
CFGM Informàtica B / Escola Pia	26	CAS	1,5	8,7
ACO1A / Thos i Codina	23	FAP	1,0	8,0
GAD1A / Thos i Codina	22	FAP	1,0	9,0
SMX1D / Thos i Codina	20	FAP	1,0	9,0
SMX1C / Thos i Codina	25	FAP	1,0	8,0
ACO1B / Thos i Codina	19	FAP	1,0	8,0
total	239	—	14	8,8
TOTAL	**422**	—	**28**	**8,8**

[1] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències; FAP: Fundació Àmbit Prevenció
Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

G. Tallers adreçats a població consumidora que no està en tractament

Aquests tallers formen part del Programa de Formació d'Usuaris en Actiu (FUA) que la Sub-direcció General de Drogodependències efectua a través dels Centres d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències. Els tallers estan organitzats en diferents sessions a partir de les necessitats del col·lectiu detectat. L'assistència a cada sessió, com a mesura per incrementar la participació dels usuaris de drogues, és remunerada .

Un dels objectius del taller és apropar els recursos d'informació i tractament de les drogodependències als joves consumidors que no estan en seguiment al CAD, així com de potenciar conductes que minimitzin els riscos derivats del consum.

L'any 2020, a causa de la COVID-19, es van anul·lar els dos tallers previstos. A la taula es recullen els tallers realitzats des de l'any 2014. L'any 2019, es van realitzar dos tallers programats als espais joves de Cerdanyola i Rocafonda, amb un total de 22 persones inscrites. Dels altres espais no es va derivar cap cas per participar en el tallers. L'any 2018, els tallers també es va anul·lar per manca de persones derivades des dels espais joves.

T3.24 Tallers adreçats a població consumidora que no està en tractament
Anys 2014-2020

centre	assistents	servei formador[1]	total hores	valoració
2014				
Espai Jove Cerdanyola	15	CAS	3,0	9,3
Espai jove Rocafonda	11	CAS	4,5	9,3
2015				
Can Noé. Escola Adults	25	CAS	1,5	8,8
2017				
Espai Jove Cerdanyola	10	CAS	3,0	9,6
2019				
Espai jove Rocafonda	10	CAS	3,0	
Espai Jove Cerdanyola	12	CAS	3,0	
TOTAL	**83**	**—**	**18**	**9,2**

[1] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències; FAP: Fundació Àmbit Prevenció

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

H. Intervencions per a la prevenció i reducció de riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues en l'àmbit de les festes locals i oci

Si hi ha un apartat afectat per l'impacte directe de la COVID-19 i les mesures adoptades de confinament, toc de queda i tancament de locals és aquest, amb el tancament dels espais d'oci nocturn i la suspensió de l'edició de les Santes de l'any 2020.

En aquest apartat es mostra les intervencions preventives que s'estan efectuant en l'àmbit de l'oci. Són accions orientades bàsicament a la prevenció i reducció dels riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues -bàsicament cànnabis- en ambient de festa, on es produeixin la majoria de consums entre la població més jove.

La intervenció no va dirigida tan sols a joves residents a Mataró, al contrari, per l'experiència d'altres anys l'actuació es dirigeix a població majoritàriament a no residents.

1. Intervencions preventives a la xarxa d'espais joves

T3.25 Intervencions preventives a la xarxa d'espais joves
Anys 2012 - 2020

	informe seguiment[1]	sessió treball[2]	sessió formació[2]	intervencions preventives específiques[3]	tallers FUA[4,5,3]	sessió pares[2]	derivacions[6]
2012		2	1	1 taller (29 participants)	2 tallers de 3 sessions (20 participants)	Sense oferta	
2013		1		1 taller Formació (6 agents de salut)	2 tallers de 2 sessions (20 participants)	Sense oferta	
2014		1	1	2 tallers (16 participants)		Sense oferta	
2015		1	2	Prev. Inespecífica pròpia	Anul·lat	Sense oferta	
2016	efectuat	2	2	Prev. Inespecífica pròpia	Anul·lat	Sense oferta	
2017	efectuat	3	1	Prev. Inespecífica i específica pròpia	1 tallers de 2 sessions (10 participants)	6	1 col·lectiva / 1 individual
2018	efectuat	3	3	Prev. Inespecífica i específica pròpia / 1 taller (21 participants)	Anul·lat	Anul·lada	1
2019	efectuat	3	2	1 taller Formació agents de salut	2 tallers de 2 sessions (22 participants)	Oferta sessions IES	0
2020	efectuat	2	0	1 taller Formació agents de salut	Anul·lat covid-19	Oferta sessions IES	2
TOTAL	—	**18**	**12**	—	—	—	—

[1] Informes de seguiment d'acord amb la normativa de coordinació amb el Servei de la Policia Local
[2] 2 hores
[3] Pla Municipal de Drogodependències
[4] formació de persones usuàries en actiu
[5] 1,5 hores
[6] notificats Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències (CAS)
Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

2. Formació de monitors de lleure

T3.26 Formació de monitors de lleure
Anys 2014 - 2020

	monitors			pre-monitors			directors		
	tallers	assistents	valoració	tallers	assistents	valoració	tallers	assistents	valoració
2014	3	63	7,5	3	53	7,6	0		
2015	5	102	7,5	3	76	7,5	0		
2016	4	83	8,2	3	50	7,0	0		
2017	4	90	8,0	3	63	7,7	1	7	7,6
2018	2	34	9,1	3	49	7,6	0		
2019	6	134	8,9	1	24	8,4			
2020	2	44	8,4	2	40	8,6			
TOTAL	**26**	**550**	**8,2**	**18**	**355**	**7,8**	**1**	**7**	**7,6**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

3. Mataró Entre Iguals

Intervenció per a prevenir els riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues adreçada a joves fins a 25 anys en espais d'oci nocturn.

La intervenció en els espais d'oci nocturn -Mataró ENTRE IGUALS- es va iniciar l'any 2015; de l'estudi efectuat sobre l'oci nocturn a la ciutat de Mataró es desprèn la necessitat de realitzar una intervenció socioeducativa amb l'objectiu de reduir els riscos en relació al consum d'alcohol i altres drogues.

Es proposa una intervenció en els espais d'oci nocturn on es concentra la població adolescent i jove i s'ha detectat consum d'alcohol i/o altres drogues, amb l'objectiu de facilitar informació per tal que els joves disminueixin les pràctiques de risc pel que fa al consum d'alcohol i /o altres drogues.

El projecte està basat en la intervenció d'iguals per l'ascendència que tenen al transmetre la informació i perquè són propostes molt ben acceptades i eficaces per a prevenir els riscos relacionats amb consum d'alcohol i altres drogues entre els adolescents i joves menors de 25 anys.

L'any 2020 a conseqüència de la COVID-19 no es va poder realitzar l'avaluació.

T3.27 Intervencions *Mataró entre Iguals*
Mataró 2015 - 2020

	intervencions						
	normal	especial zona oci	total	nombre contactes	avaluació	total contactes + avaluació	observacions
2015					479	479	estudi preliminar
2016	4		4	878	1.096	1.974	inici intervenció: nov. 2016
2017	11	1	12	4.310	1.062[1]	5.372	pre-post
2018	9	2	11	2.037	467	2.504	post
2019	10	6	16	2.971	508	3.479	
2020	3	2	5	788		788	covid-19
TOTAL	**37**	**11**	**48**	**10.984**	**3.612**	**14.596**	—

[1] Pre-post

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

L'any 2019, es contacta amb un total de 2.964 joves a la zona d'oci i 2.126 durant la festa major de les Santes. La mitjana d'edat dels joves contactats a la zona d'oci de Pla d'en Boet tenia 18 anys i les edats que presenten la moda més elevada són els 16 i 19 anys. Entre les accions realitzades està facilitar material i

informació per reduir els riscos i fer atencions i acompanyaments en el cas dels joves que presenten símptomes d'afectació pel consum d'alcohol i/o altres drogues.

El nombre d'atencions ha augmentat respecte el 2018 (11 casos més) i respecte el 2017 (6 casos més) i es detecta, potser, que les pràctiques de risc han augmentat i ha disminuït la percepció de risc. Aquest augment de les atencions es podria atribuir a l'augment de joves a la zona d'oci els últims 3 mesos del 2019.

Aquell any, l'avaluació del programa Mataró ENTRE IGUALS es basa en una enquesta adreçada a 508 joves. Els joves residents a Mataró representen tan sols el 25% dels joves contactats a través de l'enquesta, la resta són majoritàriament del Maresme (35,04%), del Vallès Oriental (20,28%), del Barcelonès (12,2%) i el 7,48% restant d'altres zones.

L'any 2019, el 91,3% dels joves contactats a la zona d'oci de Pla d'en Boet manifestaven que prendrien alguna beguda alcohòlica la nit en què van ser enquestats. Un percentatge similar al registrat els darrers tres anys. Per sexe, no s'observen diferències significatives pel que fa al consum, essent molt similars els percentatges d'aquells que manifestaven que beurien alguna beguda alcohòlica aquella nit com dels que en deien el contrari.

Tot i tractar-se d'una intervenció que té com objectiu la reducció dels riscos, és important considerar que els joves comencen a consumir alcohol abans d'arribar a la zona d'oci de Pla d'en Boet, en el tren i/o autobús. Aquest fet planteja la necessitat d'una col·laboració entre administracions que vagi més enllà de les competències municipals per prevenir i reduir l'impacte del consum d'alcohol.

Després de l'alcohol, les drogues més consumides a la zona d'oci nocturn són el tabac i el cànnabis. En el cas del cànnabis el 26,6% manifestaven que en consumirien aquella nit, un percentatge lleugerament superior a l'any 2018 (25%). La resta de drogues tenen un consum minoritari, encara que la percepció social sigui d'un augment de l'oferta i una major facilitat d'accés.

L'any 2019 s'incrementa el percentatge de joves que són conscients de la quantitat d'alcohol que pensen prendre abans d'iniciar la festa (58,19%). Tot i això, el 35,04% afirma haver conduït o haver pujat a un cotxe i/o moto en què la persona que conduïa havia begut i el 87% dels joves, que van veure alcohol aquella nit, tenien carnet i van conduir un cotxe aquella nit per desplaçar-se de retorn al seu domicili o per anar a un altre lloc.

Pel que fa a les conductes de risc, el 86,7% dels joves enquestats reconeixia haver-se emborratxat alguna vegada en els darrers sis mesos, un percentatge lleugerament inferior a 2018. El 3,74% havien patit una intoxicació etílica greu en l'últim mig any.

Pel que fa a les violències i conductes sexistes, existeixen discrepàncies entre allò que manifesten els joves i allò que passa, particularment en el cas dels homes. Així, l'any 2019, la gran majoria dels joves preguntats a la zona d'oci sobre les conductes d'assetjament i violència masclista manifestaven que aquestes eren detectades i reprovades per la gran majoria. Tot i així, malgrat registrar percentatges inferiors als anys 2017 i 2018, el 32% dels homes i 60% de les dones manifestaven haver patit alguna conducta d'assetjament.

L'any 2019, una tercera part dels joves enquestats coneixien l'equip dels agents de salut, un percentatge superior als dos darrers anys. El 84% dels joves manifestaven sentir-se més tranquils per la presència de

l'equip d'agents de salut, no existint diferències significatives per sexe, tot i la lleugera valoració més positiva per part de les dones -homes (81,2%) i dones (86%). L'equip d'agents de salut és més conegut per aquella població jove que surt cada cap de setmana, el nivell de satisfacció dels i les joves pel que fa a l'equip d'agents de salut i la seva tasca és molt bona, 9,3 sobre 10.

4. Q de Festa!

Q de Festa! és un projecte de la Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya per a la prevenció i reducció de riscos en contextos festius. Q de Festa! és un distintiu i una xarxa de locals, espais i festivals units en l'objectiu de promoure la prevenció i reducció de riscos associats al consum i a la festa.
A més de ser un dels primers projectes a nivell europeu pel que fa a la implicació de la indústria de l'oci en polítiques de prevenció i reducció de riscos, Q de Festa! és també un dels objectius de la Sub-Direcció General de Drogodependències, pel que fa a la Reducció de Riscos en l'àmbit de la nit "Q de Festa! Nits de Qualitat".

A Mataró, el novembre de l'any 2018, es va reiniciar la coordinació amb l'empresariat dels locals d'oci nocturn per afavorir la seva adhesió al Programa Q de Festa! de la Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya. L'any 2019 s'efectua la formació de l'empresariat i treballadors de diferents locals d'oci (s'efectuen 3 sessions de formació de 2h a un total 69 participants) i al 2020, just abans de la pandèmia, es van distingir 9 locals amb el segell de qualitat.
Un dels requeriments es formar al personal i a l'empresariat dels locals d'oci nocturn sobre Dispensació Responsable d'Alcohol, amb l'objectiu general que els assistents adquireixin els coneixements clau per tal de fomentar uns espais de música i ball més segurs i augmentar la sensació de benestar en les persones usuàries.

T3.28 Q de Festa!. Sessions de formació DRA a personal i responsables dels locals d'oci nocturn
Mataró 2019

	lloc	hores	assistents	avaluació
2019	COCOA	2	25	9,6
2019	CLAP	2	28	8,3
2019	54	2	16	9,1
TOTAL	—	**6**	**69**	**9,0**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

Durant l'any 2020 ateses les mesures adoptades per a la prevenció de la Covid-19 –tancament dels espais- no s'ha donat continuïtat a les intervencions iniciades.

5. Les festes de les santes

Des de l'any 2013, l'Ajuntament de Mataró –a través de la Comissió de Sensibilització Les Santes de la Direcció de Cultura[1]- ha treballat en l'àmbit de les festes locals, amb l'objectiu de prevenir i de minorar els riscos relacionats amb la festa. Durant aquests anys, el treball conjunt de diferents serveis de la ciutat ha suposat una sèrie d'actuacions -des del seguiment de la normativa pel que fa a la venda d'alcohol, la sensibilització de diferents agents que participen a la festa, la formació en seguretat alimentària i dispensació responsable d'alcohol, la prevenció i atenció a les violències sexuals, les pautes de reducció de riscos, etc. - per millorar la qualitat de la festa.

[1] . Direcció de Cultura, Servei de Protecció Civil i Salut, Servei de Policia Local i Mossos d'Esquadra, Servei d'Igualtat i Diversitat Ciutadana, Direcció d'Ensenyament i Servei de Comunicació, entre d'altres.

Les intervencions que es realitzen, des de la Comissió de Sensibilització de la Direcció de Cultura, per a prevenir i disminuir els riscos relacionats amb el consum de drogues, són les següents:

T3.29 Accions de prevenció de riscos per les Santes
Mataró 2019 - 2020

accions	responsables[7]	calendari
Acció 1. Seguiment normativa	SPL, PC, ME, PE	execució: juliol
Acció 2. Desvetlla't bé, sessions de sensibilització a centres de secundària	DC, DE, SJ, SP, FAP, Colles	execució: maig, juny, juliol
Acció 3. Quan els fills comencen a sortir de festa, pautes als pares	SP	execució: octubre - maig
Acció 4. Elaboració de materials: torretes, cartells barres ...	SI, DC, SP	execució: juliol
Acció 5. Formació en seguretat alimentària i dispensació responsable d'alcohol a barres i entitats / consum responsable d'alcohol	DC, SP, Dept. Salut GdC	execució: juliol
Acció 6. Formació en Actuacions davant les violències sexuals en espais públics d'oci	SP, FAP, DC	execució: juliol
Acció 7. Entre iguals. Intervenció d'agents de salut per a la prevenció i disminució de riscos relacionats amb el consum d'alcohol, cànnabis i altres drogues	SIC	execució: juliol
Acció 8. Punt Lila. Informació i atenció a les agressions sexistes	SIC	execució: juliol

[7] *SPL: Servei de la Policia Local; PC: Protecció Civil; ME: Mossos d'Esquadra; PE: Promoció econòmica; DC: Direcció de Cultura; DE: Direcció d'Ensenyament; SJ: Secció de Joventut; SP: Servei de Salut Pública i Consum; FAP: Fundació Àmbit Prevenció; SI: Secció d'imatge; SIC: Servei d'Igualtat i Ciutadania

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

A continuació es mostren les dades disponibles del seguiment de les diferents accions, destacant que hi ha serveis que no ens les han facilitat i per aquest motiu s'indiquen com a pendents, tot i que s'ha efectuat la intervenció. Destacar també que, el 2020 es van anul·lar tots els actes de la festa major per la pandèmia.

Acció 1. Seguiment de la normativa vigent

T3.30 Acció 1. Seguiment normativa. Llei 20/1985 i modificacions ordre municipal de civisme[7]
Mataró 2013 - 2020

	actuacions			carta informativa			
any	**visites informatives**	**inspeccions**	**actes**	**botigues**	**bars**	**total**	**cartells**
2013							
2014							
2015	15		2	100	72	172	200
2016	pendent	5	0	pendent	pendent	pendent	pendent
2017	pendent	pendent	pendent	pendent	pendent	134	x imprimir
2018	pendent	pendent	1	pendent	pendent	pendent	pendent
2019	pendent	pendent	pendent	pendent	pendent	pendent	pendent
2020	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat

[7] A càrrec del Servei de la Policia Local de Mataró i Mossos d'Esquadra (ABP Mataró)

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

Acció 3. Quan els fills comencen a sortir de festa

Des del servei de Protecció Civil i Salut, durant el curs, en el marc de les sessions informatives sobre el paper dels pares en la prevenció de les drogodependències, s'ofereixen als pares elements de reflexió i pautes per a prevenir possibles problemes relacionats amb el consum de substàncies en l'àmbit de la festa.

T3.32 Acció 3. Quan els fills comencen a sortir de festa, pautes als pares
Mataró 2013 - 2020

	sessions informatives			tallers prevenció selectiva		
	sessions	assistents	valoració	sessions	assistents	valoració
2013	4	80	8,6	26	82	9,3
2014	10	245	8,7	12	45	9,4
2015	4	140	8,7	27	75	9,6
2016				30	54	9,9
2017	6	110	8,9	23	42	9,4
2018	4	74	9,4	15	20	9,4
2019	2	27	8,9	26	32	9,8
2020	5	93	9,1	5	36	
TOTAL	**35**	**769**	**8,9**	**164**	**386**	**9,5**

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

Acció 4. Elaboració i difusió de materials

Producció en diferents suports de missatges preventius –torretes, pancartes, postals, braçalets, díptics, samarretes, lones, xapes, etc, a càrrec del Servei de Comunicació i la Direcció de Cultura, entre d'altres.

T3.33 Acció 4. Elaboració de materials
Mataró 2013 - 2020

		vinils					
any	torretes	contenidors	busos	pancartes bones pràctiques	cartells bones pràctiques a les barres	empreses i entitats signen declaració SA i DRA[7]	full informatiu plastificat bones pràctiques
2013							
2014							
2015	2	10	7	2	50	6	
2016	2	pendent	7	pendent	pendent	pendent	
2017	2	pendent	7	30	30	pendent	
2018		0	0	30	30	0	60
2019		0	0	30	30	0	60
2020	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat	no efectuat
TOTAL	**6**	**10**	**21**	**92**	**140**	**6**	**120**

[7] SA = seguretat alimentària. DRA = dispensació responsable d'alcohol

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

Acció 5. Formació en seguretat alimentària i dispensació responsable d'alcohol

Adreçat al personal de les barres i entitats que participen a Les Santes. A càrrec del Servei de Protecció Civil i Salut, de la Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya i la Direcció de Cultura.

L'any 2019, no s'efectua cap formació perquè ja s'ha format l'any anterior a tot el personal. El 2020, les dades corresponen a la formació de les barres de Carnestoltes, perquè no es fa cap formació a les S antes per anul·lació de tots els actes de la festa major per la pandèmia.

T3.34 Acció 5. Formació en seguretat alimentària i dispensació responsable d'alcohol a barres i entitats / consum responsable d'alcohol

Mataró 2013 - 2020

	SI[1]	reducció riscos		DRA i HA[2]	DRA i HA sessió1		DRA i HA sessió2		DRA i HA total		CRA[3]		SA i CRA[4]		TOTAL		
any	**assist.**	**assist.**	**valor.**	**sessió**	**assist.**	**valor.**	**assist.**	**valor.**	**assist.**	**valor.**	**assist.**	**valor.**	**assist.**	**valor.**	**sessió**	**assist.**	**valor.**
2013	12			0											1	12	n.d.
2014	0	28	7	2	19	8.9	44	8.3	63	8.6	33	8			4	124	7,8
2015				1	12	8.2			12	8.2	0		24	8.3	2	36	8,3
2016				2	20	7.9	10	8.7	30	8.3	0				2	30	8,3
2017															anul·lat		
2018				1	5	9.5			5	9.5					1	5	9,5
2019				0											anul·lat		
2020				1	7		7		7	8.0							

[1] sessions informatives

[2] DRA = dispensació responsable d'alcohol i HA = higiene A

[3] CRA = consum responsable d'alcohol

[4] SA = seguretat actes. CRA = consum responsable d'alcohol

[5] anul·lades per manca d'assistència

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

T3.35 Formació en prevenció i disminució de riscos relacionats amb els consum d'alcohol i altres drogues en l'àmbit de les festes locals
Any 2013 - 2020

contingut formació[1,2]	assistents	formador[3]	hores	valoració
2013				
sessió informativa	12			
total	12	—	0	—
2014				
reducció de riscos	28	SP / CAS / altres	2,0	7,0
DRA i higiene A	19	SP / SDGD	3,0	8,9
DRA i higiene A	44	SP / SDGD	3,0	8,3
DRA	33	SP / SDGD	2,0	8,0
total	124	—	10	8,1
2015				
seguretat en actes i CRA	24	SP-EC-Cultura	2,5	8,3
SA i DRA	12	SP / SDGD	3,0	8,2
total	36	—	6	8,2
2016				
SA i DRA	20	SP / SDGD	3,0	7,9
SA i DRA	10	SP / SDGD	3,0	8,7
total	30	—	6	8,3
2017				
SA i DRA		SP / SDGD		
Quan els fills surten de festa		Colles / SP		
total	0	—	0	—
2018				
SA i DRA	5			9,5
total	5	—	0	9,5
2019				
SA i DRA				
total	0	—	0	—
2020				
SA i DRA	7			8,0
total	7	—	0	8,0
TOTAL	**214**	**—**	**22**	**8,3**

[1] DRA i higiene A = dispensació responsable d'alcohol i higiene A; CRA = consum responsable d'alcohol; SA = seguretat alimentària
[2] anul·lades per manca d'assistència 2 formacions l'any 2017 i 1 el 2019
[3] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències; SP: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró
Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

Acció 7. Entre Iguals. Intervenció d'agents de salut per a la prevenció i disminució de riscos relacionats amb el consum d'alcohol, cànnabis i altres drogues

Adreçat a adolescents i joves fins a 25 anys. A càrrec del Servei de Protecció Civil i Salut a través de la Fundació Àmbit Prevenció.

El projecte forma part dels programes emmarcats en el Pla Municipal de Drogodependències i està basat en la intervenció entre iguals, amb l'objectiu d'informar els adolescents i joves fins a 25 anys sobre els riscos del consum d'alcohol i cànnabis aprofitant dos dels actes de més afluència de joves en motiu de Les Santes.

Els objectius específics:

- Facilitar informació d'alcohol i cànnabis per tal de disminuir els riscos derivats del seu consum.

- Realitzar un mapa de les diferents zones, per tal de detectar quines són les característiques i els perfils dels joves que realitzen consums de risc i les incidències que es detecten.

T3.36 Acció 7. Intervenció dels agents de salut en prevenció i disminució de riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues en l'àmbit de les festes locals[1]
Mataró 2015 - 2020

indicadors	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nombre d'agents de salut	15	13	12	12	13	8
Total contactes	3032	1443	2816	3118		
Total contactes (< 25 anys)	2887	1443	2816	3020	2126	345
Noies	*54%*	*56%*	*56,36%*	*50,93%*	*47,9%*	*44,8%*
Joves entre 13 i 25 anys	*95%*	*96,9%*	*87,2%*	*n.d.*	*n.d.*	*68,8%*
Joves entre 17 i 19 anys	*42%*	*41,68%*	*51,2%*	*n.d.*	*n.d.*	*42,5%*
Assistència per primer cop a les Santes	*24%*	*23%*	*n.d.*	*n.d.*	*19%*	*n.d.*
Procedents d'altres poblacions	*62%*	*57%*	*50%*	*62,51%*	*63,5%*	*n.d.*
Ubicacions	4	4	3	3		
25/7 Desvetllament						
Renfe	*X*	*X*	*X*	*X*	*X*	
Passeig Callao	*X*	*X*	*X*	*X*	*X*	*X*
Atenció a incidències			*1 AS*	*1 AS 3 IA*	*2IA*	
27/7 Concerts						
Renfe	*X*	*X*				
Port	*X*	*X*				
28/7 Concerts						
Centre ciutat			*X*	*X*		*X*
Passeig Callao					*X*	*X*
Pla d'en Boet						*X*
Atenció a incidències			*1 AS*	*1 AS 3 IA*	*2 AS 2 IA*	

[1] Agents de la Fundació Àmbit Prevenció
Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

La dràstica caiguda del nombre de contactes de l'any 2020 s'explica per la suspensió dels actes programats dins de les Santes.

6. Detecció de problemes de consum de drogues en menors d'edat als serveis d'urgències

El desembre de l'any 2012 es va constituir un grup de treball, integrat per professionals de diferents serveis de la ciutat , amb l'objectiu d'elaborar un protocol d'actuació que permetés obrir un nou àmbit per a la detecció de problemes de consum de drogues entre els menors d'edat. L'articulació del protocol havia de permetre l'atenció especialitzada a les famílies dels menors atesos en els serveis d'urgències per problemes relacionats amb el consum de drogues (bàsicament per intoxicació per alcohol). L'objectiu de la intervenció amb la família del menor és valorar l'existència d'altres factors de risc i determinar la necessitat d'efectuar un seguiment des del Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) per a una intervenció de prevenció selectiva o indicada.

Durant els anys 2013 i 2014 es va formar al personal d'infermeria dels dos serveis d'Urgències de la ciutat –ACUT i Hospital- un total de 3 sessions de formació on hi van participar 30 professionals d'infermeria i de medicina dels torns de divendres i dissabtes a la nit.

El protocol es va aprovar per la direcció dels serveis participants a l'abril de l'any 2014 i la intervenció havia de començar al setembre de 2014, fet que no es va produir per circumstàncies alienes, relacionades amb la reorganització de la persona referent del programa al servei d'urgències a l'Hospital de Mataró. Des de

l'ACUT no es va detectar cap cas atès que aquests casos es deriven habitualment al servei d'urgències de l'Hospital.

L'any 2016, un cop s'estableixen nous referents, es reinicia el programa. S'efectuen dues sessions on es van formar 24 professionals d'infermeria del Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró, i es reinicia el programa.

Cal tenir en compte en aquest punt, de tot el període del que disposem d'informació dels casos de menors d'edat atesos, estem parlant d'entre 70 i 100 casos l'any, si no es té en compte l'any 2019. Si revisem el total de casos de juny de 2016 a desembre de 2018 -201 casos, el 54,2% són nois i el 45,8% són noies.

Dels 201 casos atesos, només es van fer la intervenció a urgències en 12 casos (7 el 2016 i 5 el 2017), o com a mínim només es van registrar a l'aplicació.

Per conèixer el percentatge de casos atesos hem de tenir en compte el municipi de residència; del total de casos atesos s'han revisat els dels anys 2017 i 2018: 136. D'aquests, 36 són de Mataró (26,5%), 54 d'altres municipis de l'àrea d'influència del CAS (39,7%) i 46 (33,8%) de fora de l'àrea d'influència d'aquest i per tant no se'ls hi podia oferir l'atenció familiar al CAS .

Per últim, dels 90 casos a qui s'adreça el programa, només 5 van ser informats a urgències i a 16 se'ls va informar posteriorment per telèfon. Només s'efectuen 3 visites familiars (3,3% del total i 14,3% dels informats).

Així, davant les dificultats d'aplicació del protocol des del Servei d'Urgències el grup de treball consensua efectuar una prova pilot per efectuar el seguiment des casos detectats a urgències des de l'atenció primària. Així, a mitjans del 2019 s'inicia un nou procediment des de tres centres d'atenció primària del Consorci Sanitari del Maresme –CAP Cirera- Molins, Cap Mataró Centre i CAP Argentona. La prova pilot, queda aturada provisionalment per l'impacte de la pandèmia als centres d'atenció primària.

T3.37 Menors d'edat atesos per consum d'alcohol o altres drogues al Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró
Any 2016 - 2020

	servei d'urgències				àrea influència CAS[1]		fora àrea incluència	
any / trimestre	atesos	nois	noies	notificats	casos Mataró	casos altres municipis	casos	observacions
2016								
1								
2								
3	25	*11*	*14*	3				
4	25	*11*	*14*	4				
total	**50**	**22**	**28**	**7**	**0**	**0**	**0**	—
2017								
1	15	*11*	*4*	3				
2	14	*5*	*9*	1	1	7	6	*inicis avis*
3	26	*14*	*12*	1	6	9	10	*alguns pares no volen visita i altres no responen*
4	26	*14*	*12*		7	9	11	*alguns pares no volen visita i altres no responen*
total	**81**	**44**	**37**	**5**	**14**	**25**	**27**	—
2018								
1	7	*3*	*4*		1	3	2	
2	7	*3*	*4*		2	3	2	*dues informacions telefòniques*
3	29	*23*	*6*		13	4	5	*cap visita informativa*
4	27	*14*	*13*		6	19	10	
total	**70**	**43**	**27**	**0**	**22**	**29**	**19**	—
2019								
1	12	*8*	*4*		1	7	4	
2								
3								
4								
total	12	8	4	0	1	7	4	—
2020								
1								
2								
3								
4								
total	0	0	0	0	0	0	0	—
TOTAL	**213**	**117**	**96**	**12**	**37**	**61**	**50**	—

[1] CAS: Centre d'atenció i seguiment a les drogodependències

Font: Servei de Protecció Civil i Salut de l'Ajuntament de Mataró

INDICADORS SOCIOSANITARIS

A. Consum detectat pel servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró

Els canvis en el sistema de codificació que fa servir el Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró obliga a trencar la sèrie històrica dels indicadors que es recollien fins a la passada edició de l'observatori. És per això que cal prendre amb cura la comparació de les dades dels dos darrers anys i les de la resta de la sèrie.

T4.1 Evolució de les determinacions positives
Període 2007 - 2020

any	determinacions positives	determinacions positives múltiples
2007	1.209	184
2008	1.446	208
2009	1.451	232
2010	1.992	434
2011	1.856	872
2012	1.557	670
2013	1.635	800
2014	1.858	698
2015	1.785	525
2016	1.901	975
2017	1.711	316
2018	1.453	408
2019[1]	1.160	349
2020	1.048	309

[1] Sèrie truncada. Nous criteris de codificació

Font: Unitat de Gestió de la Informació CSdM (2019 i 2020) i Servei d'Urgències Hospital de Mataró (resta d'anys)

G4.1 Evolució determinacions positives i determinacions positives múltiples
Període 2007 - 2020

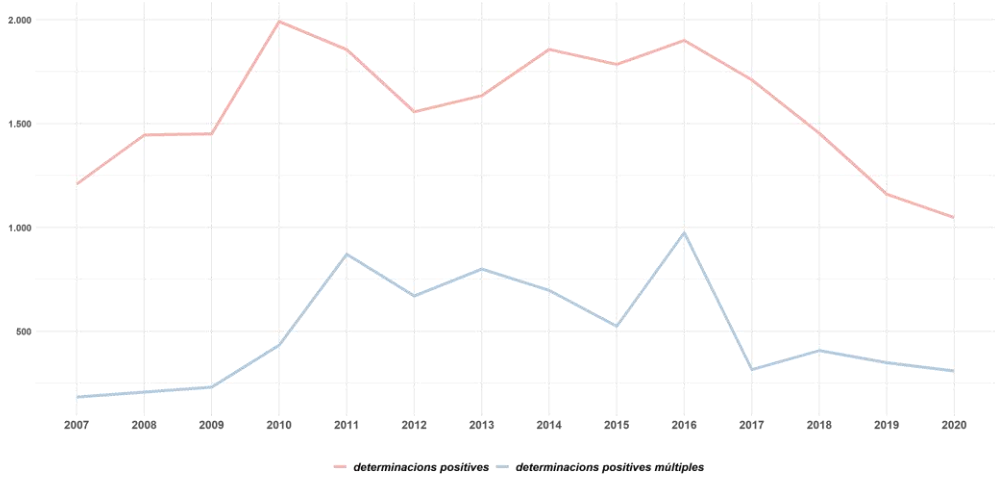

Font: Unitat de Gestió de la Informació CSdM (2019 i 2020) i Servei d'Urgències Hospital de Mataró (resta d'anys)

En els dos darrers anys, el Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró ha detectat un total de 1.590 casos positius per consum de drogues (legals o il·legals) sobre un total de 2.280 casos atesos al Servei d'Urgències on es sospitava que hi havia consum de drogues, el percentatge de positius és el 69,3%.

T4.2 Total casos, proves i determinacions positives
Periode 2019 - 2020

concepte	total	positius	percentatge positius
casos			
2019	1.199	840	70,1
2020	1.081	750	69,4
determinacions			
2019	1.997	1.160	58,1
2020	1.812	1.048	57,8
proves			
2019	7.411	1.664	22,5
2020	6.845	1.511	22,1
determinacions positives múltiples			
2019		349	17,5
2020		309	17,1
determinacions positives en pacients consums múltiples			
2019		727	36,4
2020		646	35,7

Font: Unitat de Gestió de la Informació CSdM i Servei d'Urgències Hospital de Mataró

Per sexe, el 64,3% dels casos positius són homes i el 35,7% dones. Per grups de sexe i edat, aquells que registren el percentatge de positius més elevats sobre el total de casos positius són els homes de 31-45 anys (23,5%), els homes de 46-65 anys (17,6%), els homes de 18-30 anys (14,8%) i les dones de 31-45 anys (13,08%).

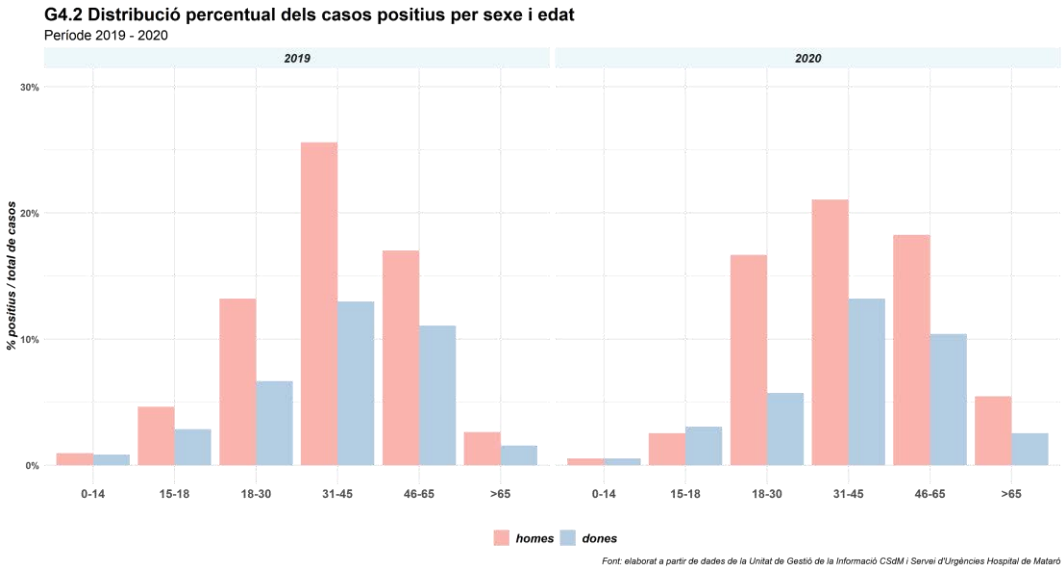

Les determinacions de tòxics fan referència a persones consumidores i no a intoxicacions; és per això, que aquestes són un bon indicador per tenir una imatge general de quin pot ser l'abast general del consum d'una substància. L'any 2019, van realitzar-se 1.997 determinacions, d'aquestes 1.160 van ser positives, 349 determinacions positives múltiples i 727 determinacions positives en pacients de consums múltiples.

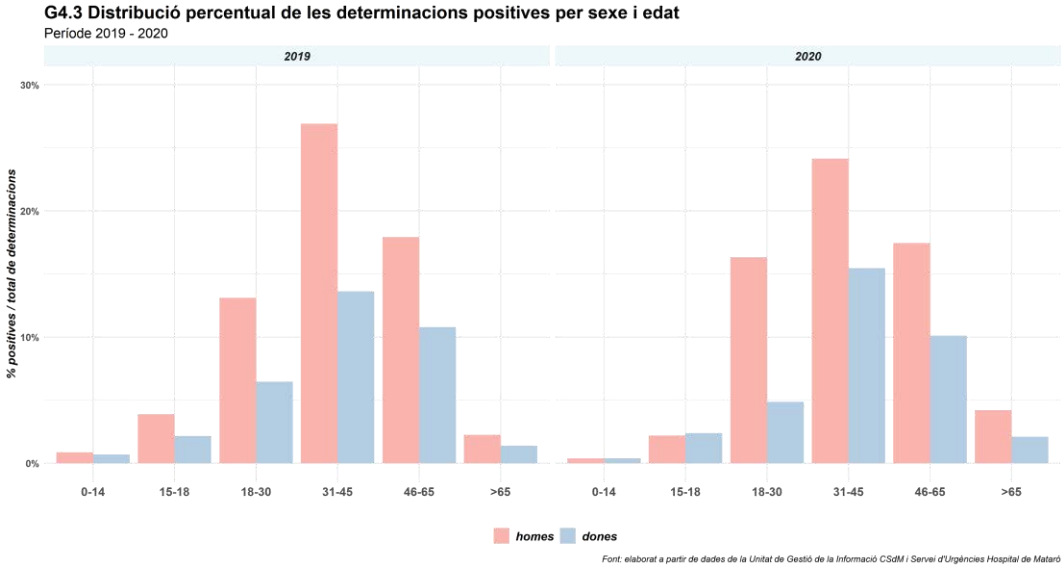

El 2020, les determinacions van ser 1.812, de les quals 1.048 van ser positives, 309 positives múltiples i 646 positives en pacients de consums múltiples. La distribució per sexe de les determinacions positives, l'any 2020, és el 64,7% homes i 35,3% dones. Per grups d'edat i sexe, els trams que registren els percentatges més elevats són els homes de 31-45 anys (25,6%), els homes de 46-65 anys (17,7%), els homes de 18-30 anys (14,63%) i les dones de 31-45 anys (14,5%).

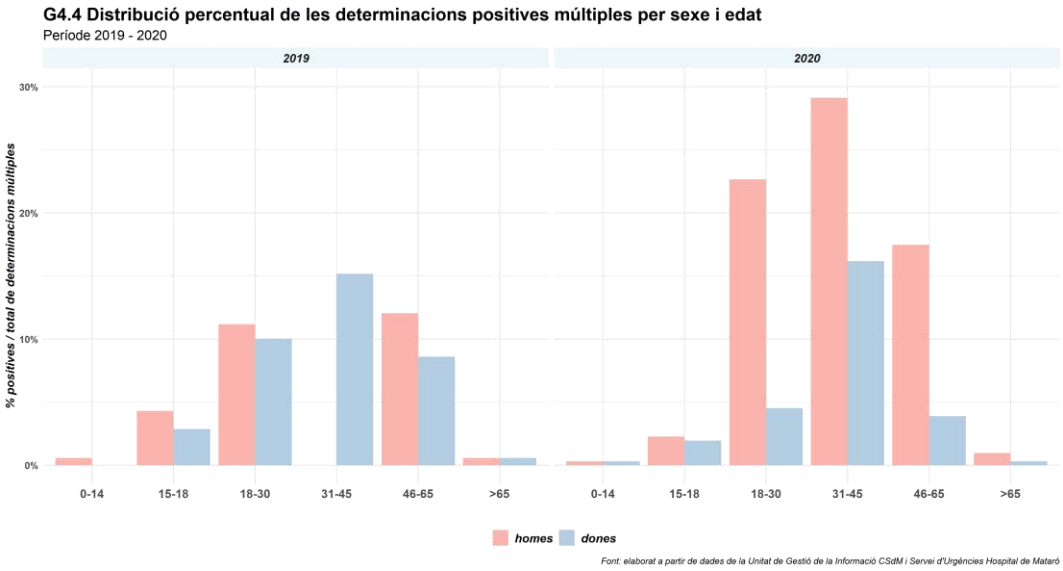

L'any 2020, les tres substàncies que registren els percentatges més elevats sobre el total de determinacions positives múltiples són les benzodiazepines (31,7%), el cànnabis (25,4%) i la cocaïna (21,5%). Pel que fa a les determinacions positives en pacients amb consums múltiples, les substàncies són pràcticament les mateixes: benzodiazepines (30,9%), el cànnabis (20,6%), alcohol (17,8%) i la cocaïna (17%).

T4.3 Evolució determinacions positives múltiples per substància
Mataró 2014 - 2020

substància principal	2014	2015	2016	2017	2018	2019[1]	2020
Amfetamines	16	13	13	34	48	30	36
Barbiturics	2	2	2	138	2	3	1
Benzodiazepines	557	534	457	372	487	287	245
Cànnabis	256	277	265	296	0	211	196
Cocaïna	152	182	193	199	215	194	166
Opiacis	24	20	19	21	0	13	14
Alcohol	758	676	763	544	609	25	21
MDMA	13	13	18	18	18	20	21
Metadona	30	19	18	29	24	27	18
Metanfetamina	17	11	17	18	22	20	26
Triciclics	33	38	36	42	28	23	28
TOTAL	1.858	1.785	1.801	1.711	1.453	853	772

[1] Sèrie truncada: modificació criteris de codificació i alcohol substituït per etanol quantitatiu

Font: elaborat a partir de dades de la Unitat de Gestió de la Informació CSdM i Servei d'Urgències Hospital de Mataró

B. Consum detectat a l'atenció primària

Segons les dades facilitades per la Direcció d'Atenció Primària del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM) sobre consum d'alcohol, tabac i altres drogues, l'any 2020, el 3,9% dels casos filtrats per conèixer l'extensió del consum d'alcohol (1.048) tenien pautes de consum d'alcohol de risc i/o dependència. En el cas del tabac, sobre un total de 1.980 casos analitzats, el 32,3% fumava. Per últim, a través del cribratge es va detectar 9 casos que presenten problemes de dependència per altres drogues diferents de l'alcohol i el tabac. El percentatge de casos per categories presenta una gran estabilitat al llarg de tota la sèrie.

T4.4 Evolució del cribatge del consum d'alcohol, tabac i altres drogues d'atenció primària (CSdM)
Mataró 2016 - 2020

	alcohol					tabac			altres drogues
	no consum	baix risc	alt risc	depenent	total	no fumador/a	fumador/a	Total	casos detectats
2016	2.568	1.523	100	2	4.193	2.511	830	3.341	11
2017	1.972	1.352	97	0	3.421	1.994	795	2.789	8
2018	1.663	1.163	88	1	2.915	1.948	729	2.677	0
2019	1.899	1.321	84	1	3.305	2.393	765	3.158	8
2020	589	418	41	0	1.048	1.340	640	1.980	9
TOTAL	**8.691**	**5.777**	**410**	**4**	**14.882**	**10.186**	**3.759**	**13.945**	**36**

Font: Direcció d'Atenció Primària. Consorci Sanitari del Maresme (CSdM)

T4.5 Distribució percentual del cribatge del consum d'alcohol, tabac i altres drogues d'atenció primària (CSdM)
Mataró 2016 - 2020

	alcohol			tabac
	baix risc	alt risc	depenent	fumador/a
2016	36,32%	2,38%	0,05%	24,84%
2017	39,52%	2,84%	0,00%	28,50%
2018	39,90%	3,02%	0,03%	27,23%
2019	39,97%	2,54%	0,03%	24,22%
2020	39,89%	3,91%	0,00%	32,32%
TOTAL	**39,12%**	**2,94%**	**0,02%**	**27,43%**

Font: Direcció d'Atenció Primària. Consorci Sanitari del Maresme (CSdM)

Font: Direcció d'Atenció Primària. Consorci Sanitari del Maresme (CSdM)

C. Consum detectat entre usuaris de benestar social

Secció de Promoció Social

Possiblement a conseqüència de la situació excepcional generada per la pandèmia i l'estat d'alarma, una part important dels casos atesos des de la Secció de Promoció Social han recaigut o bé han deixat el seguiment al CAS. Des de fa uns mesos s'està treballant amb els usuaris per reiniciar el seu tractament i recuperar l'adherència als serveis especialitzats.

En el darrer any destaquen dues qüestions pel que fa a les addiccions. La primera, la secció ha detectat a través de les entrevistes un augment del nombre de persones que prenen ansiolítics. La segona, les famílies comenten la seva preocupació pel temps que dediquen nens i adolescents a videojocs i xarxes socials.

La pandèmia ha afegit complexitat als greus problemes socials que ja es patien. Es planteja per donar resposta a la greu crisi, la necessitat d'actuar de forma comunitària i cooperativa entre els diferents serveis i entitats de la ciutat. Així per exemple, la greu crisi de l'habitatge afecta les possibilitats de millora de vida de les persones sense sostre, persones que sovint tenen associats problemes de drogodependències.

Es considera també que s'ha de treballar la prevenció del consum de drogues a l'educació primària, ja que a vegades, a l'adolescència ja és massa tard. En aquest sentit es proposa adaptar els tallers adreçat a

famílies d'adolescents a famílies amb nens i nenes al cicle mitjà i superior de primària, ja que es valora que aquests temes s'han de treballar amb els pares i mares abans que els nens arribin a l'adolescència.

D. Consum detectat als espais joves

Incidència del consum o de la problemàtica associada

En el darrer any, s'observa una major visibilitat de tràfic de drogues a la via pública, augment del nombre de vehicles d'alta gamma circulant, al voltant de punts de venda, amb matrícules temporals o estrangeres. Així mateix, es detecta una major violència associada al tràfic de drogues. S'observa a les rodalies d'aquest l'equipament agressions físiques individuals i/o grupals, en alguns casos emprant armes blanques.

ESPAI JOVE LA LLÀNTIA
En alguns períodes de l'any, s'ha detectat un augment del consum al carrer per part d'adults i joves; consum que s'ha anat estabilitzant amb l'evolució de la pandèmia i les mesures sanitàries.

A diferència d'altres anys, s'ha detectat algun cas de joves de l'espai que consumien tabac, possiblement també haixix o marihuana.

ESPAI JOVE PLA D'EN BOET
En el darrer any, s'ha observat un increment notable de gent consumint alcohol a la via pública, com a resultat de la COVID-19 i les restriccions adoptades per fer-li front i que han suposat el tancament de bars i locals. En moltes zones del barri on abans no s'hi veia un consum habitual ara sí que s'hi observa.

Al voltant de l'equipament de l'Espai Jove ha augmentat la brutícia i les deixalles que abandona la gent que consumeix alcohol i cànnabis a les nits. Aquest fet s'agreuja pel fet que molta gent, que consumeix alcohol i altres drogues, ve a aquesta zona a fer ús del wifi gratuït de l'equipament. Es constata un augment de les conductes incíviques relacionades amb el consum gairebé diari de begudes alcohòliques.

ESPAI JOVE CERDANYOLA
En el darrer any, tot i la pandèmia i les restriccions, es manté el consum d'alcohol i cànnabis a la via publica, a les diferents zones identificades a les rodalies de l'Espai.

Valoració de la participació en algun programa o acció del Pla Municipal de Drogues

ESPAI JOVE PLA D'EN BOET
Alguns joves de l'espai han participat en alguns dels tallers que ofereix el Servei d'atenció a les drogodependències. Tot i que fins el moment no s'han observat canvis substancials en les seves pautes de consum, es valora que el coneixement directe adquirit pels joves dels recursos que posa a la seva disposició el servei d'atenció a les drogodependències afavorirà l'ús que en puguin fer en el futur.

D'altra banda, també es van establir punts de vigilància policial en alguns punts de venda de drogues. Aquesta actuació, que ha estat útil com a mesura dissuasiva per reduir temporalment la venda, no ha aconseguit eliminar les conductes de tràfic i consum, les quals es reprenien un cop desapareixia la vigilància policial.

ESPAI JOVE CERDANYOLA
Tan sols s'informa de la realització del taller de reducció de danys per a joves consumidors en aquest Espai Jove.

Possible impacte de la COVID-19 sobre el consum de drogues entre els joves

ESPAI JOVE ROCAFONDA- EL PALAU
Es considera que la pandèmia ha tingut un impacte negatiu en l'estat d'ànim dels i les joves, tot i que d'aquest fet no es pot desprendre una relació causal que comporti canvis en les formes habituals de consum. El confinament i altres mesures que dificulten la interacció social han pogut impulsar, en alguns casos, canvis dels llocs de consum, portant a què alguns joves es desplacin cap a entorns més amagats. No obstant això, aquesta no ha estat la situació més freqüent. Així, a partir de les rutes de l'educador de medi obert al territori, s'observa com es mantenen els llocs habituals de consum.

ESPAI JOVE LA LLÀNTIA
Es valora que la pandèmia ha tingut un impacte important en la salut mental dels adolescents i joves, en els propers mesos s'anirà veient l'abast del seu efecte. En aquest sentit, es considera que cal estar atents a possibles canvis de conducta, ja que seria possible que les i els joves puguin iniciar-se en el consum de substàncies com una forma d'evasió, d'autolesió i, fins i tot, de socialització. Per això ara la prevenció és clau; com també ho són la detecció de casos on sigui necessari i les intervencions d'un altre tipus com podrien ser les de reducció de danys, entre altres.

ESPAI JOVE PLA D'EN BOET
Es vol destacar la relació entre l'augmentat el consum d'alcohol en espais públics i les restriccions sanitàries que prohibeixen l'obertura de locals d'oci i la restauració.

ESPAI JOVE CERDANYOLA
Malgrat la pandèmia, es considera que els joves han seguit consumint igual.

E. Síntesi diagnòstic situació i propostes en el marc del Pla Municipal de Drogues dels representants de la Comissió Tècnica

Protecció Civil i salut. Coordinació Pla Municipal de Drogues

L'any 2020, a conseqüència de les mesures preventives vers la COVID-19 -el tancament de l'oci nocturn i el confinament- s'ha reduït el consum d'alcohol entre la població més jove, amb un patró de consum més associat a l'oci.

Així mateix, cal destacar la reducció del consum de drogues per via parenteral a la via pública, tot i que el nivell de dispensació de kits indica que el consum es troba en valors similars a l'any anterior.

El confinament i el tancament dels locals d'oci nocturn han dificultat la realització de les intervencions de prevenció selectiva -adreçades a joves consumidors- en els espais d'oci. El fet que el consum d'alcohol i cànnabis de la població jove s'hagi traslladat a espais privats i per tant no s'ha pogut intervenir per a reduir riscos.

De manera semblant, el tancament dels centres educatius, de març a juny de 2020, va provocar que tota la intervenció preventiva programada s'anul·lés. A partir del mes de setembre es va reprendre aquesta intervenció havent adequat els materials per poder intervenir en línia si fos necessari. Finalment, durant el darrer trimestre de 2020, les intervencions es van poder fer presencialment als centres educatius.

CAS Mataró

L'any 2020, es detecta un augment del consum de benzodiazepines entre la població jove, sobretot d'origen estranger extracomunitari.

El confinament i la menor mobilitat han reduït el consum o han provocat que aquest augmentés. Els casos de consum tractats pel CAS han estat més complexos. El consum per via parenteral ha disminuït a la via pública, però possiblement s'ha mantingut als domicilis particulars.

La situació generada per la pandèmia ha dificultat la comunicació amb Benestar Social.

Servei d'Urgències. Hospital de Mataró

La pandèmia i el confinament ho han canviat tot. És probable que hagi hagut una disminució dels consums a conseqüència de la reducció de les possibilitats de moure's i mantenir contacte social, encara que cal veure si això també ha passat percentualment.

L'escenari futur de la pandèmia encara no està clar.

Servei de Benestar Social

Com a conseqüència de la pandèmia i l'estat d'alarma, una part important dels casos atesos han abandonat el seguiment al CAS. S'ha observat també un augment del nombre de persones amb ús d'ansiolítics.

També es vol un augment de la percepció del risc per part de les famílies en relació al temps que dediquen nens i adolescents a videojocs i xarxes socials.

Es valora que la pandèmia ha accentuat la pràctica del *botellón* i el mal ús de les noves tecnologies, els nens i adolescents estan sobreexposats a les pantalles. Caldria potenciar programes esportius i de lleure, facilitar l'accés a casals d'estiu infantils i de joves per augmentar l'activitat física i les relacions socials positives.

Servei de la Policia Local de Mataró

Es valora que les mesures de confinament adoptades per fer front a la COVID-19 han reduït el consum al carrer: "ha baixat el consum perquè hi havia menys gent al carrer".

No obstant això, l'últim any detecten un augment del consum de cola esnifada entre menors d'edats amb pocs recursos econòmics.

Mossos d'Esquadra (ABP Mataró)

En el darrer any, no s'han observat canvis en la incidència del consum de drogues o en les problemàtiques associades al consum. No obstant això, es destaca l'impacte del confinament i el tancament dels locals d'oci nocturn en relació als patrons de consum dels joves. Un cop retirades les mesures de confinament horari, es destaca l'augment del consum d'alcohol a la via publica durant els caps de setmana

Farmàcies

En el darrer any, no s'han detectat canvis substancials en la incidència del consum de drogues o en les problemàtiques associades, si bé cal destacar, pel que fa al Programa d'Intercanvi de Xeringues, que en el decurs del confinament es va registrar una disminució en la dispensació de xeringues. Posteriorment la situació s'ha anat normalitzant. Com en altres moments, les farmàcies manifesten que són molts més els kits que es dispensen que aquells que s'intercanvien.

En aquest període excepcional, les farmàcies han incidit en la sensibilització de la població en general, i dels usuaris de drogues, vers l'adopció de mesures de prevenció i la recomanació de la vacunació davant el risc de transmissió de la COVID-19.

INDICADORS
DE TRACTAMENT

1. Inicis de tractament

El Sistema d'Informació sobre Drogodependències (SIDC) de Catalunya, de la Sub-direcció General de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, monitoritza l'activitat de diferents serveis especialitzats d'atenció a les drogodependències des de l'any 1987, amb la finalitat de proporcionar dades per a la vigilància epidemiològica dels problemes associats al consum problemàtic de drogues i per a la planificació i l'avaluació de serveis sanitaris.

Segons dades del darrer informe anual, a Catalunya, l'any 2019, es van notificar 14.574 inicis de tractament dels quals, 14.528 són inicis de tractament per substàncies psicoactives i 46 per addicions comportamentals. Del total d'inicis de tractament, cal tenir en compte que 14.417 corresponen a persones diferents, el total de pacients. L'alcohol és la droga que ha generat mes inicis de tractament, el 42%, la cocaïna el 25%, el cànnabis el 14%, l'11% l'heroïna i el 5% i el 4% altres drogues i el tabac, respectivament.

Pel que fa a l'evolució, en els darrers quatre anys ha augmentat el nombre d'inicis de tractament per cocaïna, sense arribar als valors màxims de l'any 2005. En els dos darrers anys han augmentat els inicis de tractament per cànnabis, l'any 2019 ha presentat el valor més elevat de tota la sèrie històrica.

A. Inicis de tractament a Mataró i Catalunya segons droga principal

La principal diferència existents entre els inicis de tractament del CAS de Mataró i Catalunya es troben en el tractament de l'addicció al cànnabis -19,08% a Mataró (2020) i 14,1% a Catalunya (2019). L'alcohol és en tots dos àmbits la droga que té major pes entre els inicis de tractament, 38,8 i 42,2%, respectivament.

Pel que fa als inicis de tractament per consum de cànnabis, cal destacar que aquesta diferència Mataró-Catalunya, es manté en el temps. Es pot explicar per l'existència del Programa de prevenció i detecció de problemes de consum de drogues en els centres educatius (iniciat a Mataró l'any, 2004) i de la Mesura educativa a la sanció administrativa per consum o tinença de drogues il·legals en menors d'edat –iniciada a Mataró a finals del 2005.

G5.1 Inicis de tractament ambulatori segons droga principal que l'origina
Mataró (2020) i Catalunya (2019)

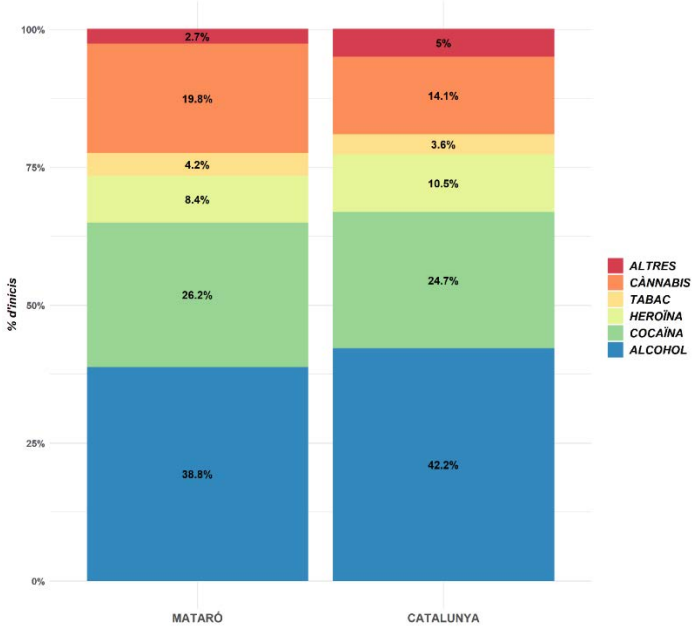

Font: elaboració a partir de dades CAS Mataró (2020) i Sistema d'Informació sobre Drogodependències de Catalunya. Informe anual 2019

B. Descripció anual dels inicis de tractament al CAS de Mataró

L'any 2020 es van registrar un total de 263 inicis de tractament al CAS de Mataró, la xifra més baixa des de l'inici de la sèrie l'any 1994, -289 inferior a l'any anterior. La causa principal d'aquest descens és l'impacte de la pandèmia de la COVID-19. Tots els inicis per substància registren disminucions excepte el d'heroïna (+5). El període 2015-2019, últim no afectat per la pandèmia, suma un total de 2.393 inicis de tractament, -248 que en el període quinquennal anterior, període 2010-2014.

G5.2 Evolució dels inicis de tractament al CAS Mataró
Període 1994-2020

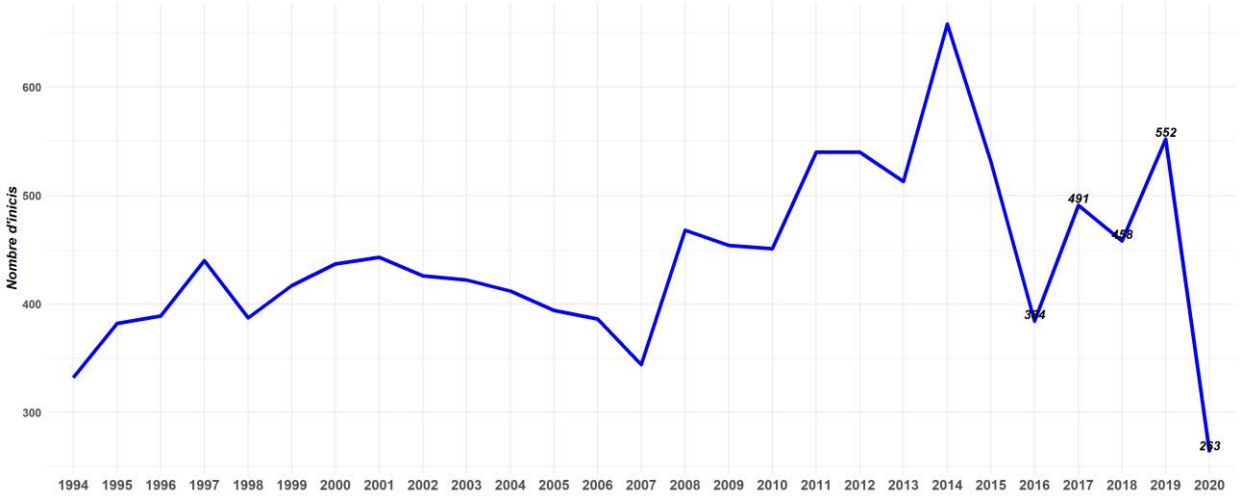

Font: elaboració a partir de dades CAS Mataró

G5.3 Evolució dels inicis de tractament per alcohol i tabac
CAS Mataró. Període 1994-2020

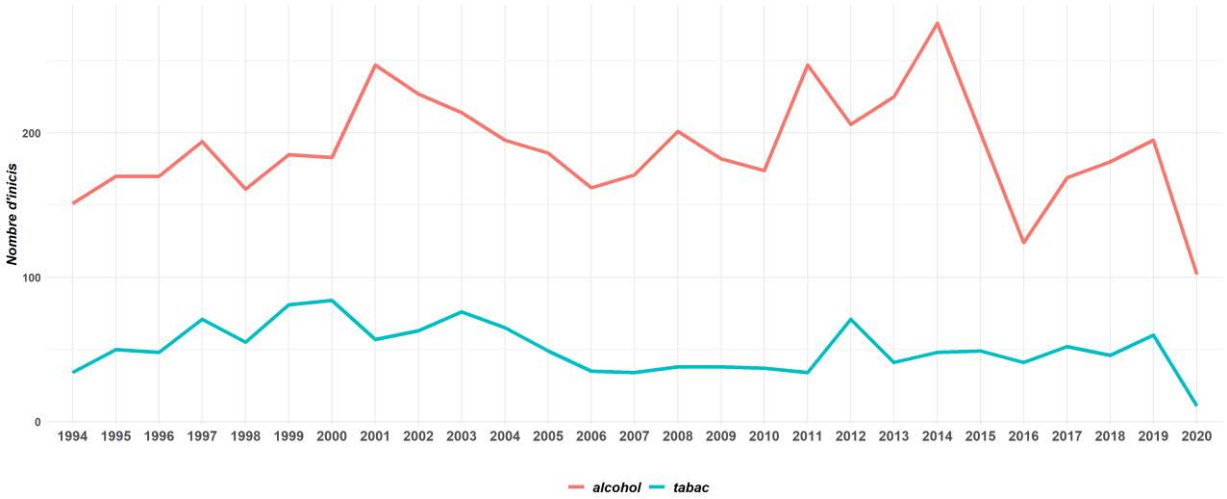

Font: elaboració a partir de dades CAS Mataró

G5.4 Evolució dels inicis de tractament per heroïna, cocaïna i cànnabis
CAS Mataró. Període 1994-2020

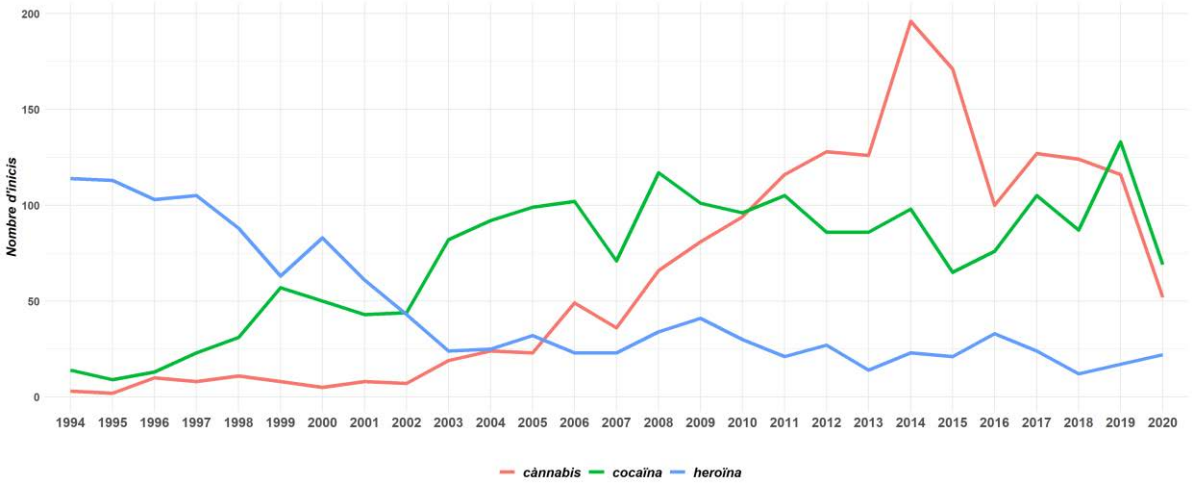

Font: elaboració a partir de dades CAS Mataró

T.5.1 Inicis de tractament per droga principal
CAS Mataró. Període 1994-2020

	Substància							
any	**alcohol**	**cocaïna**	**tabac**	**heroïna**	**cànnabis**	**altres**[7]	**total**	**var(%)**
1994	151	14	34	114	3	16	332	
1995	170	9	50	113	2	38	382	15,06
1996	170	13	48	103	10	45	389	1,83
1997	194	23	71	105	8	39	440	13,11
1998	161	31	55	88	11	41	387	−12,05
1999	185	57	81	63	8	23	417	7,75
2000	183	50	84	83	5	32	437	4,80
2001	247	43	57	61	8	27	443	1,37
2002	227	44	63	43	7	42	426	−3,84
2003	214	82	76	24	19	7	422	−0,94
2004	195	92	65	25	24	11	412	−2,37
2005	186	99	49	32	23	5	394	−4,37
2006	162	102	35	23	49	15	386	−2,03
2007	171	71	34	23	36	9	344	−10,88
2008	201	117	38	34	66	12	468	36,05
2009	182	101	38	41	81	11	454	−2,99
2010	174	96	37	30	94	20	451	−0,66
2011	247	105	34	21	116	17	540	19,73
2012	206	86	71	27	128	22	540	0,00
2013	225	86	41	14	126	21	513	−5,00
2014	276	98	48	23	196	17	658	28,27
2015	200	65	49	21	171	25	531	−19,30
2016	124	76	41	33	100	10	384	−27,68
2017	169	105	52	24	127	14	491	27,86
2018	180	87	46	12	124	9	458	−6,72
2019	195	133	60	17	116	31	552	20,52
2020	102	69	11	22	52	7	263	−52,36
Inicis	5.097	1.954	1.368	1.219	1.710	566	11.914	

[7] benzodiazepines, amfetamines, al·lucinògens, ludopatia

Font: elaboració a partir dades CAS Mataró

T5.2 Percentatge d'inicis de tractament per droga principal
CAS Mataró. *Període 1994-2019*

	Substància					
any	**alcohol**	**cocaïna**	**tabac**	**heroïna**	**cànnabis**	**altres**[7]
1994	45,5%	4,2%	10,2%	34,3%	0,9%	4,8%
1995	44,5%	2,4%	13,1%	29,6%	0,5%	9,9%
1996	43,7%	3,3%	12,3%	26,5%	2,6%	11,6%
1997	44,1%	5,2%	16,1%	23,9%	1,8%	8,9%
1998	41,6%	8,0%	14,2%	22,7%	2,8%	10,6%
1999	44,4%	13,7%	19,4%	15,1%	1,9%	5,5%
2000	41,9%	11,4%	19,2%	19,0%	1,1%	7,3%
2001	55,8%	9,7%	12,9%	13,8%	1,8%	6,1%
2002	53,3%	10,3%	14,8%	10,1%	1,6%	9,9%
2003	50,7%	19,4%	18,0%	5,7%	4,5%	1,7%
2004	47,3%	22,3%	15,8%	6,1%	5,8%	2,7%
2005	47,2%	25,1%	12,4%	8,1%	5,8%	1,3%
2006	42,0%	26,4%	9,1%	6,0%	12,7%	3,9%
2007	49,7%	20,6%	9,9%	6,7%	10,5%	2,6%
2008	42,9%	25,0%	8,1%	7,3%	14,1%	2,6%
2009	40,1%	22,2%	8,4%	9,0%	17,8%	2,4%
2010	38,6%	21,3%	8,2%	6,7%	20,8%	4,4%
2011	45,7%	19,4%	6,3%	3,9%	21,5%	3,1%
2012	38,1%	15,9%	13,1%	5,0%	23,7%	4,1%
2013	43,9%	16,8%	8,0%	2,7%	24,6%	4,1%
2014	41,9%	14,9%	7,3%	3,5%	29,8%	2,6%
2015	37,7%	12,2%	9,2%	4,0%	32,2%	4,7%
2016	32,3%	19,8%	10,7%	8,6%	26,0%	2,6%
2017	34,4%	21,4%	10,6%	4,9%	25,9%	2,9%
2018	39,3%	19,0%	10,0%	2,6%	27,1%	2,0%
2019	35,3%	24,1%	10,9%	3,1%	21,0%	5,6%
2020	38,8%	26,2%	4,2%	8,4%	19,8%	2,7%
Total	42,8%	16,4%	11,5%	10,2%	14,4%	4,8%

[7] benzodiazepines, amfetamines, al·lucinògens, ludopatia

Font: elaboració a partir dades CAS Mataró

G5.5 Evolució dels inicis de tractament per heroïna, cocaïna i cànnabis -comparativa-
CAS Mataró. Període 1994-2020

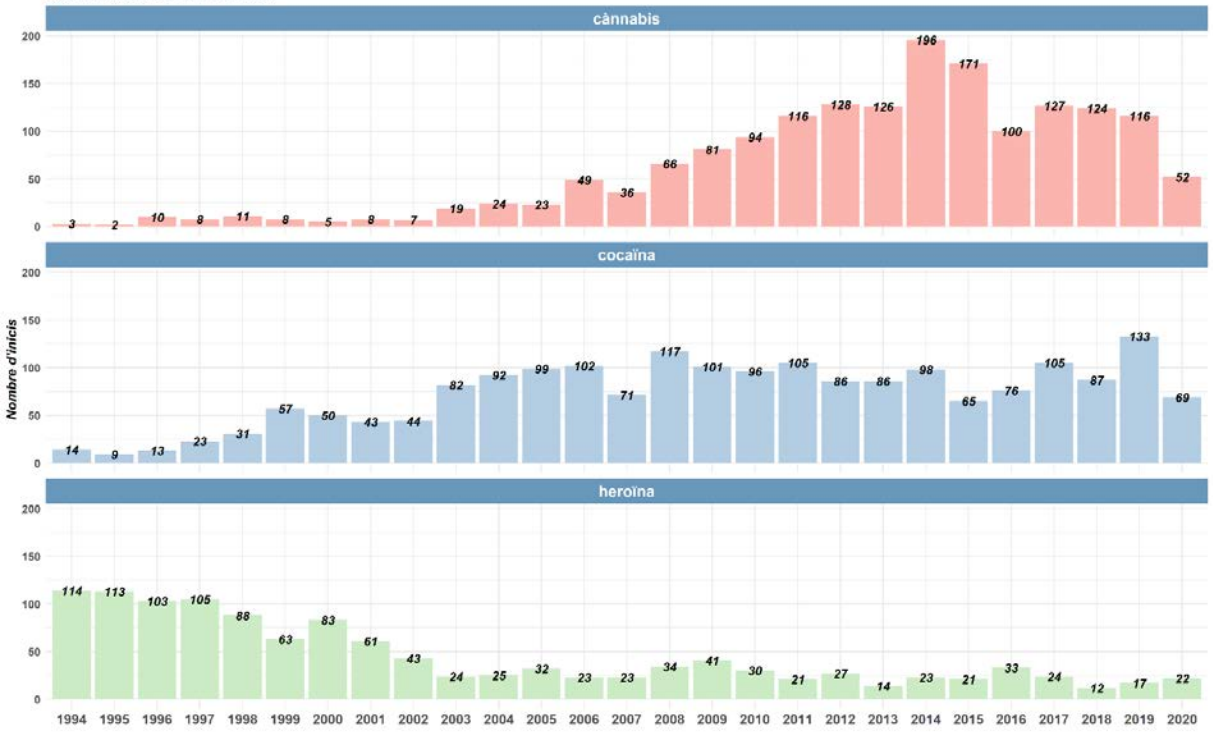

Font: elaboració a partir de dades CAS Mataró

2. Activitat assistencial

El Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) del Servei de Psiquiatria de l'Hospital de Mataró és el dispositiu sanitari de referència per al tractament de les drogodependències a la ciutat i 19 municipis més de la seva àrea d'influència. La seva activitat és un bon indicador de la incidència, l'evolució i la penetració del consum de drogues a la ciutat. En aquest apartat fem un resum de l'activitat efectuada pel servei –consultes o visites.

A. Consulta externa

El nombre de visites al CAS té una evolució ascendent des del principi de la sèrie que es trunca l'any 2020. Un fet aquest que té molt a veure amb l'impacte de la COVID-19 i les mesures adoptades per fer-li front. El darrer any tanca amb un total de 7.383 visites, un 29,1% menys que l'any anterior

T5.3 Evolució del nombre de visites de consulta externa
CAS Mataró. *Període 1994-2020*

	Visites				
any	acollides	primeres	successives	total	var(%)
1994	273	271	2.500	3.044	
1995	290	316	3.007	3.613	18,7
1996	331	344	3.312	3.987	10,4
1997	344	371	3.262	3.977	−0,3
1998	317	360	3.202	3.879	−2,5
1999	234	374	3.414	4.022	3,7
2000	220	396	3.845	4.461	10,9
2001	216	419	4.161	4.796	7,5
2002	213	417	4.600	5.230	9,0
2003	167	419	4.900	5.486	4,9
2004	155	389	5.648	6.192	12,9
2005	157	384	5.432	5.973	−3,5
2006	158	382	5.283	5.823	−2,5
2007	156	394	5.909	6.459	10,9
2008	179	502	6.050	6.731	4,2
2009	187	527	6.341	7.055	4,8
2010	184	543	6.742	7.469	5,9
2011	173	666	6.889	7.728	3,5
2012	149	640	7.043	7.832	1,3
2013	162	620	7.556	8.338	6,5
2014	160	751	8.321	9.232	10,7
2015	104	707	8.774	9.585	3,8
2016	113	572	8.086	8.771	−8,5
2017	117	601	8.574	9.292	5,9
2018	109	545	8.989	9.643	3,8
2019	119	690	9.597	10.406	7,9
2020	59	449	6.875	7.383	−29,1

Font: elaboració a partir dades CAS Mataró

G5.6 Evolució del tipus de visites al CAS Mataró
Període 1994-2020

Font: elaboració a partir de dades CAS Mataró

B. Interconsultes

T5.4 Nombre anual d'interconsultes al CAS Mataró
Període 1994-2020

any	interconsultes	var(abs)	var(%)
1994	57		
1995	78	21	36,8
1996	75	−3	−3,8
1997	82	7	9,3
1998	85	3	3,7
1999	99	14	16,5
2000	97	−2	−2,0
2001	103	6	6,2
2002	120	17	16,5
2003	119	−1	−0,8
2004	107	−12	−10,1
2005	82	−25	−23,4
2006	72	−10	−12,2
2007	88	16	22,2
2008	110	22	25,0
2009	98	−12	−10,9
2010	112	14	14,3
2011	102	−10	−8,9
2012	108	6	5,9
2013	84	−24	−22,2
2014	116	32	38,1
2015	133	17	14,7
2016	127	−6	−4,5
2017	118	−9	−7,1
2018	90	−28	−23,7
2019	62	−28	−31,1
2020	55	−7	−11,3

Font: elaboració a partir dades CAS Mataró

Les interconsultes són demandes de valoració i de tractament fetes per altres serveis de l'Hospital de Mataró sobre drogodependències en pacients que estan ingressats per altres motius.

L'any 2020 segueix la tendència descendent iniciada l'any 2016 i, amb 55 interconsultes, registra el mínim de la sèrie.

3. Programa de manteniment amb metadona (PMM)

Nombre d'inclusions i persones usuàries

L'any 2020 es van registrar 61 inclusions al PMM -59 al CAS i 2 a farmàcies-. La mitjana anual de persones usuàries és de 132,2 pacients, inferior a la de l'any passat -142,8- i pràcticament el mateix que a finals de la dècada passada.

T5.5 Programa de manteniment amb metadona (PMM)
Període 1994-2020

	Inclusions		Usuaris	
any	nombre	var(%)	mitjana	var(%)
1994	94		49,00	
1995	78	−17,02	78,20	59,59
1996	77	−1,28	94,00	20,20
1997	84	9,09	112,00	19,15
1998	84	0,00	137,40	22,68
1999	84	0,00	150,70	9,68
2000	118	40,48	151,30	0,40
2001	136	15,25	155,00	2,45
2002	120	−11,76	142,90	−7,81
2003	100	−16,67	133,80	−6,37
2004	86	−14,00	119,00	−11,06
2005	79	−8,14	115,00	−3,36
2006	84	6,33	119,00	3,48
2007	85	1,19	122,00	2,52
2008	112	31,76	119,40	−2,13
2009	116	3,57	127,50	6,78
2010	93	−19,83	136,00	6,67
2011	114	22,58	145,00	6,62
2012	68	−40,35	154,80	6,76
2013	76	11,76	152,80	−1,29
2014	89	17,11	155,80	1,96
2015	68	−23,60	157,40	1,03
2016	78	14,71	152,40	−3,18
2017	105	34,62	147,60	−3,15
2018	67	−36,19	156,70	6,17
2019	72	7,46	142,80	−8,87
2020[7]	61	−15,28	132,20	−7,42

[7] Suma 59 inclusions del CAS i 2 de farmàcies

Font: elaboració a partir de dades del CAS Mataró

4. Derivacions a centres especialitzats

El Centre d'atenció i seguiment a les Drogodependències (CAS) hospitalitza pacients o els deriva cap a altres centres quan el cas ho requereix. Amb aquest indicador tenim, d'una banda, el nombre de casos que necessiten atenció hospitalària i, de l'altra, les dades sobre l'activitat de tot un seguit de centres i comunitats terapèutiques que tenen com a finalitat efectuar el tractament de deshabituació en règim tancat i la reinserció social de les persones drogodependents.

L'any 2020 registra un total de 76 derivacions, 63 menys que l'any anterior. En els darrers dos anys, entorn a la meitat de les derivacions s'han fet a unitats hospitalàries de desintoxicació i una tercera a comunitats terapèutiques. L'impacte de la COVID-19 i les mesures adoptades ajuda a entendre aquesta evolució.

G5.7 Distribució de casos derivats cap altres serveis pel CAS Mataró
Període 1994-2020

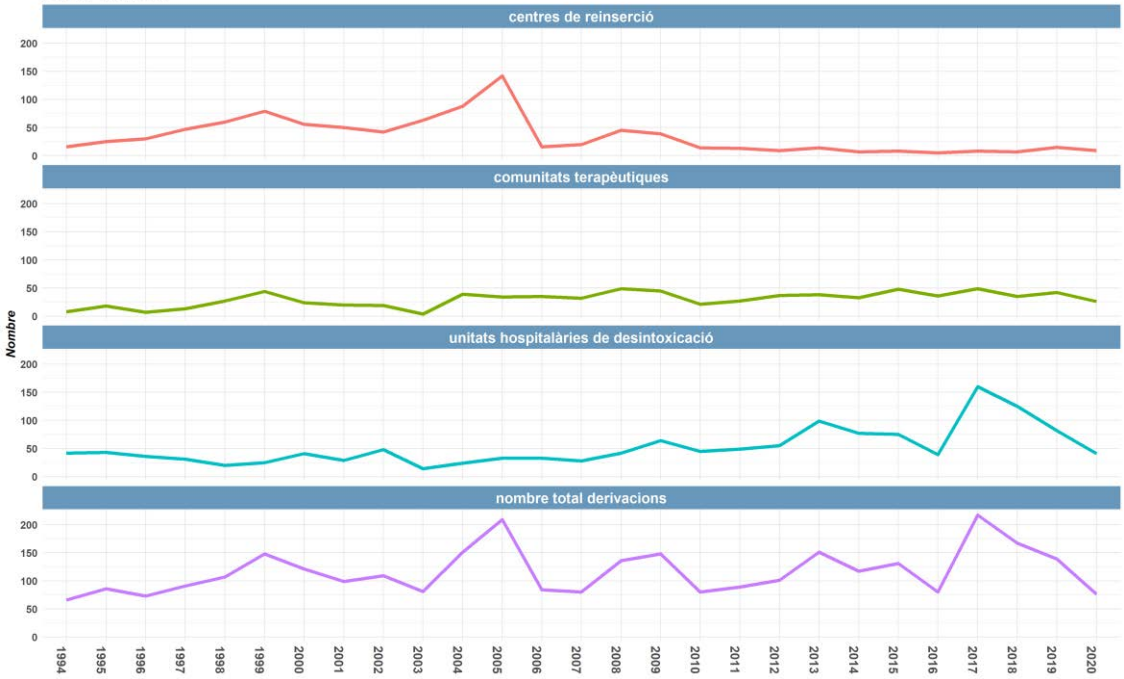

Font: elaboració a partir de dades CAS Mataró

T5.6 Distribució de casos derivats cap altres serveis pel CAS Mataró
Període 1994-2020

	Derivacions				
any	PCR[1]	CT[2]	UHD[3]	total	var(%)
1994	16	8	42	66	
1995	25	18	43	86	30,30
1996	30	7	36	73	−15,12
1997	47	13	31	91	24,66
1998	60	27	20	107	17,58
1999	79	44	25	148	38,32
2000	56	24	41	121	−18,24
2001	50	20	29	99	−18,18
2002	42	19	48	109	10,10
2003	63	4	14	81	−25,69
2004	88	39	24	151	86,42
2005	142	34	33	209	38,41
2006	16	35	33	84	−59,81
2007	20	32	28	80	−4,76
2008	45	49	42	136	70,00
2009	39	45	64	148	8,82
2010	14	21	45	80	−45,95
2011	13	27	49	89	11,25
2012	9	37	55	101	13,48
2013	14	38	99	151	49,50
2014	7	33	77	117	−22,52
2015	8	48	75	131	11,97
2016	5	36	39	80	−38,93
2017	8	49	160	217	171,25
2018	7	35	125	167	−23,04
2019	15	42	82	139	−16,77
2020	9	26	41	76	−45,32

[1] Programes i centres de reinserció
[2] Comunitats terapèutiques
[3] Unitats hospitalàries de desintoxicació
Font: elaboració a partir dades CAS Mataró

T5.7 Distribució (%) de casos derivats cap altres serveis pel CAS Mataró
Període 1994-2020

	Derivacions		
any	PCR[1]	CT[2]	UHD[3]
1994	24,2%	12,1%	63,6%
1995	29,1%	20,9%	50,0%
1996	41,1%	9,6%	49,3%
1997	51,6%	14,3%	34,1%
1998	56,1%	25,2%	18,7%
1999	53,4%	29,7%	16,9%
2000	46,3%	19,8%	33,9%
2001	50,5%	20,2%	29,3%
2002	38,5%	17,4%	44,0%
2003	77,8%	4,9%	17,3%
2004	58,3%	25,8%	15,9%
2005	67,9%	16,3%	15,8%
2006	19,0%	41,7%	39,3%
2007	25,0%	40,0%	35,0%
2008	33,1%	36,0%	30,9%
2009	26,4%	30,4%	43,2%
2010	17,5%	26,2%	56,2%
2011	14,6%	30,3%	55,1%
2012	8,9%	36,6%	54,5%
2013	9,3%	25,2%	65,6%
2014	6,0%	28,2%	65,8%
2015	6,1%	36,6%	57,3%
2016	6,2%	45,0%	48,8%
2017	3,7%	22,6%	73,7%
2018	4,2%	21,0%	74,9%
2019	10,8%	30,2%	59,0%
2020	11,8%	34,2%	53,9%

[1] Programes i centres de reinserció
[2] Comunitats terapèutiques
[3] Unitats hospitalàries de desintoxicació
Font: elaboració a partir dades CAS Mataró

En els darrers cinc anys, s'ha derivat un total de 679 casos, 90 casos més que en el període 2011-2015.

INDICADORS
DE LA INCIDÈNCIA DEL VIH

Nous diagnòstics d'infecció pel VIH

A. Evolució dels casos nous

En els darrers dos anys s'han incorporat al seguiment de la Unitat Funcional de SIDA del Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Mataró (UFS) un total de 50 casos amb infecció pel VIH -20 noves infeccions i 30 casos amb el diagnòstic ja conegut procedents principalment de l'àrea de l'Hospital de Mataró. En termes anuals, l'any 2020 registra un total de 24 casos nous, 2 menys que l'any anterior. En els darrers cinc anys, els nous casos amb seguiment clínic per part de la UFS sumen un total de 117 casos, 33 menys que en el període quinquennal anterior, període 2011-2015.

T6.1 Casos nous i noves infeccions de VIH a Mataró. Període 2000 - 2020

Pes sobre el total de casos i noves infeccions de l'àrea de l'Hospital de Mataró[1]

	Casos nous[2]			Noves infeccions[3]			Taxes (‰)[4]	
any	AHM	Mataró	%	AHM	Mataró	%	AHM	Mataró
2000	38	26	68,40	22	16	72,70	6,60	15,30
2001	38	23	60,50	15	9	60,00	4,40	8,40
2002	35	28	80,00	23	21	91,30	6,50	19,20
2003	28	21	75,00	18	11	61,10	5,00	9,80
2004	41	23	56,10	26	18	69,20	7,00	15,80
2005	27	14	51,90	21	12	57,10	5,50	10,30
2006	37	30	81,10	28	20	71,40	7,10	16,80
2007	35	27	77,10	24	19	79,20	6,00	16,00
2008	36	25	69,40	21	19	90,50	5,20	15,90
2009	43	22	51,20	29	16	55,20	7,10	13,10
2010	40	25	62,50	27	18	66,70	6,50	14,60
2011	24	16	66,70	10	7	70,00	2,40	5,70
2012	33	22	66,70	23	16	69,60	5,50	12,90
2013	33	20	60,60	18	10	55,60	4,30	8,10
2014	36	19	52,80	23	12	52,20	5,50	9,70
2015	24	11	45,80	12	9	75,00	2,90	7,20
2016	23	11	47,80	13	6	46,20	3,10	4,80
2017	16	13	81,30	7	5	71,40	1,70	4,00
2018	28	16	57,10	10	4	40,00	2,30	3,10
2019	26	16	61,50	14	8	57,10	3,20	6,20
2020	24	13	54,20	6	3	67,10	1,40	2,30

[1] Àrea de l'Hospital de Mataró: comarca del Maresme menys els municipis de Montgat i Tiana.

[2] A partir de l'any 2010 notificació obligatòria com MDO

[3] Noves infeccions: Malalts amb primera visita a la Unitat a l'any avaluat i data de primer VIH positiu des de 1/9/any previ al 31/12/any avaluat.

[4] Taxes de noves infeccions.

Font: elaboració a partir de dades de la UFS. Servei de medicina interna. Hospital de Mataró

Els residents a Mataró sumen 26 noves infeccions en el període 2016-2020, que representen una disminució del -51,9% (-28 casos) respecte el període quinquennal anterior, període 2011-2015. L'any 2020, les noves infeccions entre els residents de la ciutat són 3, cinc menys respecte fa un any. D'acord amb aquestes dades, la taxa de noves infeccions dels residents a Mataró de l'any 2020 és de 2,31 casos per 100.000 habitants.

G6.1 Evolució dels casos nous de VIH en seguiment clínic per la UFS de l'Hospital de Mataró
Àrea de l'Hospital de Mataró. Període 1994-2020

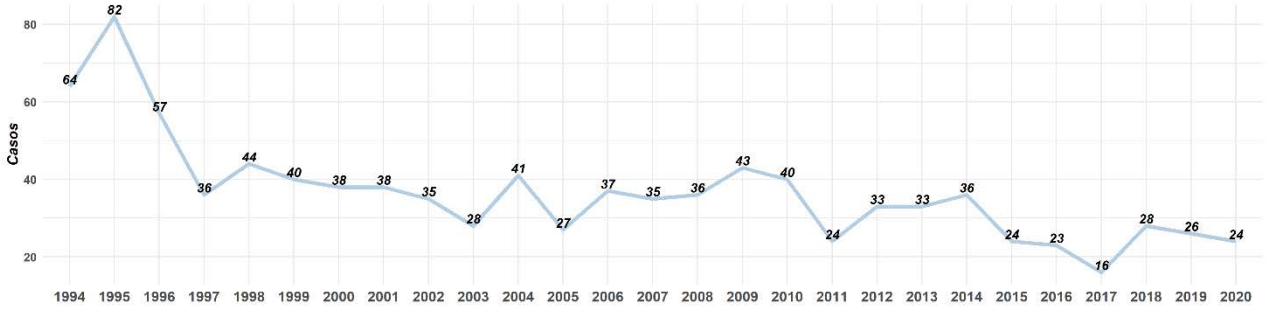

G6.2 Evolució dels casos nous de VIH en seguiment clínic per la UFS de l'Hospital de Mataró: noves infeccions i casos ja diagnosticats
Àrea de l'Hospital de Mataró. Període 1994-2020

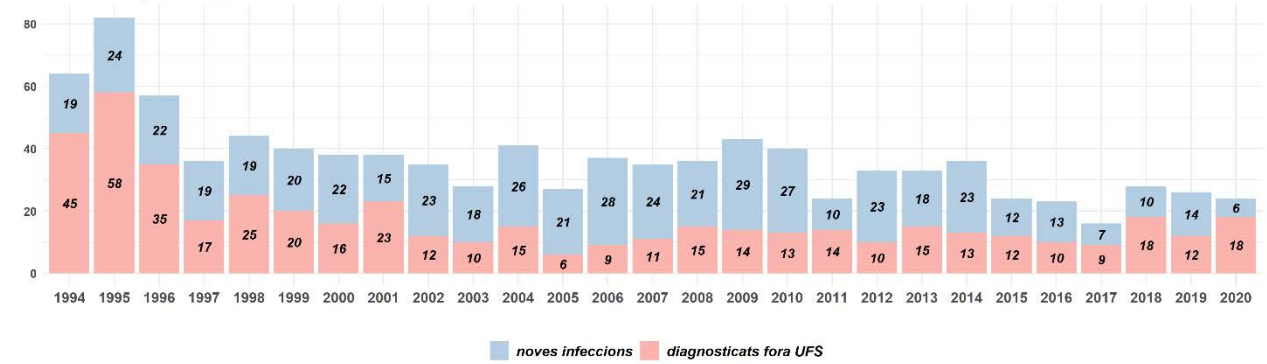

Font: elaboració a partir de dades de la UFS. Servei de medicina interna. Hospital de Mataró

B. Distribució per sexe i edat de les noves infeccions de VIH

Per sexe, el pes dels homes en les noves infeccions és significativament més elevat al llarg de tota la sèrie. En els darrers dos anys, el 80% de les 20 noves infeccions de VIH registrades per la Unitat Funcional de sida han estat d'homes. No obstant això, l'any 2020, el nombre de casos s'equipara per sexes.

G6.3 Nombre de noves infeccions per sexe
Àrea de l'Hospital de Mataró.Període 1994-2020

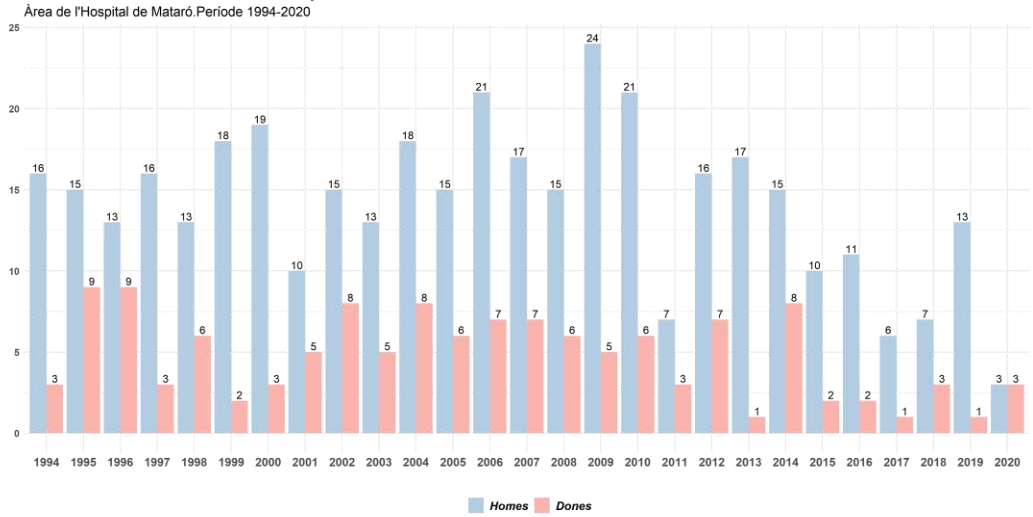

Font: elaboració a partir de dades de la UFS. Servei de medicina interna. Hospital de Mataró

Per edat, segons la UFS, en el darrer any, la mitjana d'edat de les noves infeccions ha estat 40,3 anys a l'àrea de l'Hospital de Mataró; la mateixa que pel període 2016-2020, superior en 0,5 anys a la del lustre anterior, període 2011-2015.

G6.4 Mitjana d'edat de les noves infeccions
Àrea de l'Hospital de Mataró.Període 1994-2020

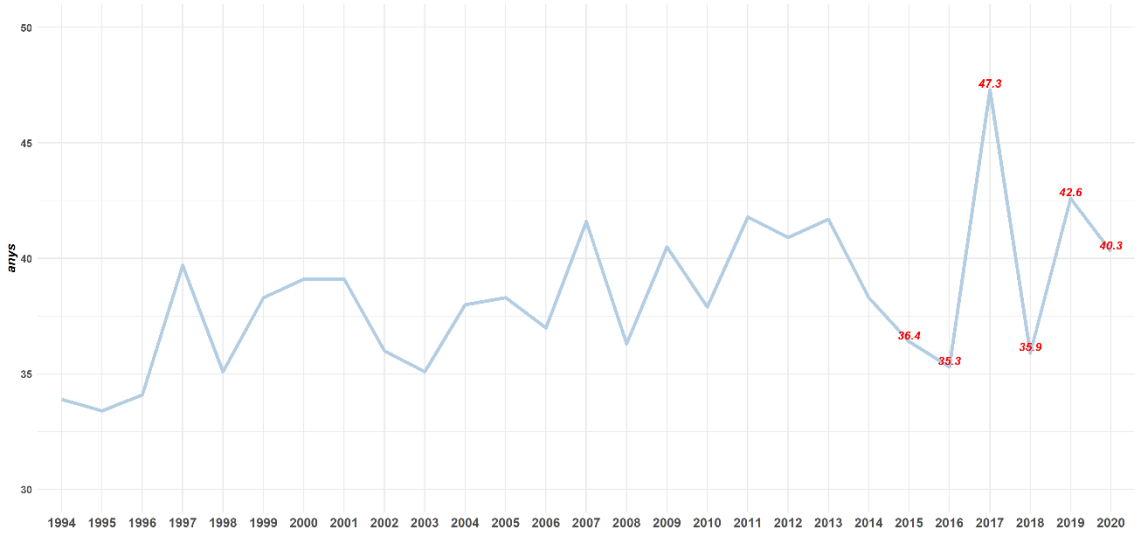

Font: elaboració a partir de dades de la UFS. Servei de medicina interna. Hospital de Mataró

C. Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH

T6.2 Vies de transmissió de les noves infeccions de VIH
Àrea de l'Hospital de Mataró. Període 1994 - 2020[1]

any	Heterosexual	Homosexual/ bisexual	UDVP[2]	Transfusions/ hemoderivats	Desconegut	Punció accidental	Transmissió vertical
1994	5	5	8	1	0	0	0
1995	12	2	7	1	2	0	0
1996	8	5	7	0	2	0	0
1997	7	3	6	1	2	0	0
1998	9	2	6	1	1	0	0
1999	5	7	7	0	1	0	0
2000	7	5	7	0	3	0	0
2001	7	1	3	1	3	0	0
2002	10	3	5	0	5	0	0
2003	11	2	3	0	2	0	0
2004	12	7	3	0	4	0	0
2005	10	5	2	0	4	0	0
2006	11	8	2	0	7	0	0
2007	10	7	2	0	5	0	0
2008	9	4	1	0	7	0	0
2009	15	7	1	0	6	0	0
2010	11	12	0	0	4	0	0
2011	5	2	0	0	3	0	0
2012	9	8	2	0	4	0	0
2013	4	13	0	0	1	0	0
2014	7	9	0	0	7	0	0
2015	3	4	0	0	5	0	0
2016	4	6	1	1	1	0	0
2017	3	2	0	0	2	0	0
2018	4	2	0	0	4	0	0
2019	3	5	2	0	4	0	0
2020	5	1	0	0	0	0	0

[1] Àrea de l'Hospital de Mataró: comarca del Maresme menys els municipis de Montgat i Tiana.
[2] Usuaris de drogues per via parenteral
Font: elaboració a partir de dades de la UFS. Servei de medicina interna. Hospital de Mataró

En els darrers anys, les relacions sexuals han adquirint cada cop major protagonisme com a via principal de transmissió del VIH. Així, segons dades de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró, la transmissió per via sexual representa 70% de les noves infeccions dels darrers dos anys -8 relacions heterosexuals i 6 homosexual/bisexual-, percentatge que seria encara superior si es comptabilitzessin els casos de via desconeguda -4 casos- i que habitualment impliquen també casos de transmissió no declarades a través d'aquesta via.

Pel conjunt del període 2016-2020, les relacions sexuals també donen compte del 70% dels nous casos diagnosticats -19 a través de relacions heterosexuals i 16 homosexual/bisexual. En els darrers cinc anys, s'han diagnosticat 3 noves infeccions per via parenteral -UDVP.

G6.5 Vies de transmissió de noves infeccions de VIH

Àrea de l'Hospital de Mataró.Període 1994-2020

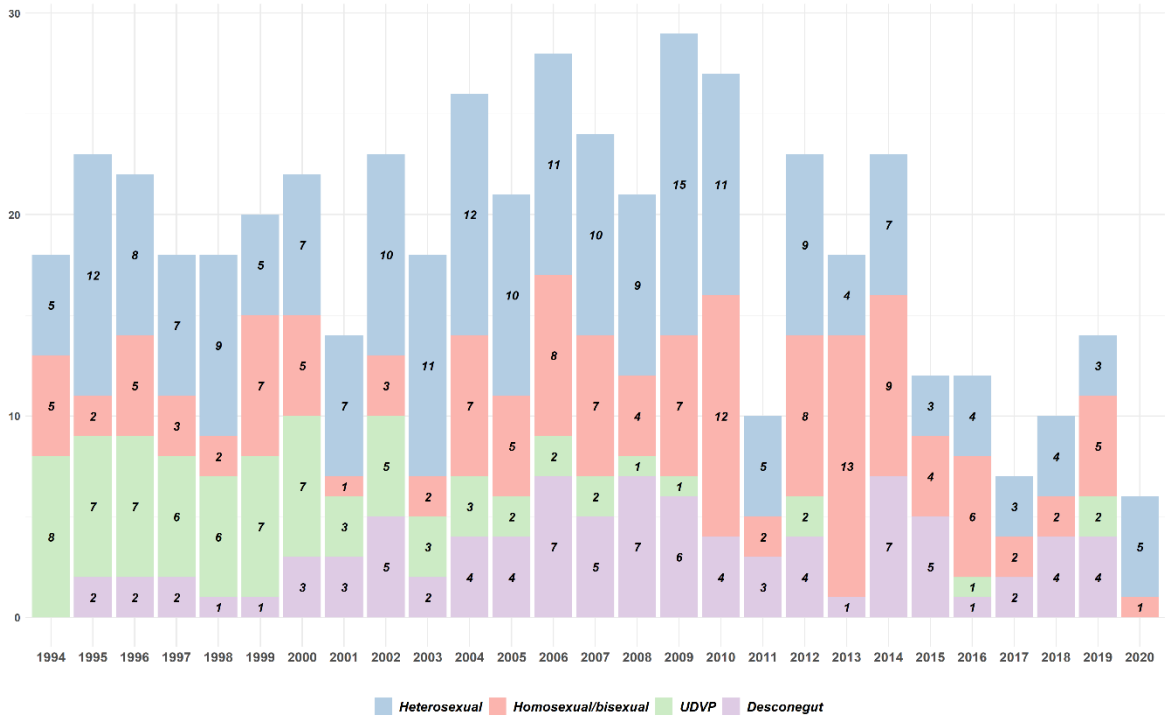

Font: elaboració a partir de dades de la UFS. Servei de medicina interna. Hospital de Mataró

INDICADORS
POLICÍACS I CONTROL DE L'OFERTA

Els indicadors policials i de control de l'oferta s'elaboren a partir de les dades del Servei de la Policia Local de Mataró i dels Mossos d'Esquadra. Les primeres, referides en exclusiva a la ciutat de Mataró, i les segones relatives a l'Àrea Bàsica Policial de Mataró. Aquesta àrea, que forma part de la Regió Policial Metropolitana Nord, amb seu a Granollers, ja no coincideix amb els límits del terme municipal, sinó que comprèn —a més de Mataró— els municipis d'Argentona, Cabrera de Mar, Caldes d'Estrac, Dosrius, Òrrius, Sant Andreu de Llavaneres i Sant Vicenç de Montalt.

A. Actuacions d'auxili relacionades amb el consum de drogues

Aquest indicador recull les actuacions d'auxili efectuades per la Policia Local en relació amb fets vinculats amb el consum de drogues il·legals i alcohol. La majoria de vegades aquestes actuacions tenen el seu origen en l'avís d'algun veí o d'acompanyants de la persona involucrada. Generalment, aquests casos responen a la necessitat d'atenció sanitària pels problemes derivats del fet d'haver consumit drogues.

En els darrers cinc anys es van registrar un total de 897 actuacions d'auxili, la xifra més elevada des del període 2010-2014 (911). El màxim de la sèrie es va assolir en el període 2007-2011 amb 1.155 actuacions.

T7.1 Evolució del nombre d'actuacions d'auxili relacionades amb el consum de drogues
Període 1999-2020

any	Actuacions	var(%)
1999	200	
2000	137	−31,50
2001	172	25,55
2002	225	30,81
2003	214	−4,89
2004	224	4,67
2005	205	−8,48
2006	223	8,78
2007	227	1,79
2008	196	−13,66
2009	272	38,78
2010	199	−26,84
2011	261	31,16
2012	148	−43,30
2013	142	−4,05
2014	161	13,38
2015	165	2,48
2016	111	−32,73
2017	168	51,35
2018	139	−17,26
2019	268	92,81
2020	211	−21,27

Font: elaboració a partir dades Servei de la Policia Local de Mataró
Font: elaboració a partir dades Servei de la Policia Local de Mataró

B. Controls d'alcoholèmia

L'any 2020, en el 81,69% dels controls d'alcoholèmia que va realitzar el Servei de la Policia Local, com a conseqüència d'un accident de trànsit i/o infracció, la persona que conduïa el vehicle infractor ha donat nivells de consum d'alcohol superiors als permesos per la llei. En el conjunt dels darrers cinc anys, el nombre de positius en proves per infracció i/o accident s'eleva a 407, que sobre el total de controls, representa més del 70,78%. La mitjana del percentatge de positius del conjunt de la sèrie per a les proves per infracció i/o accident és del 70%.

T7.2 Proves i percentatge de positius en controls d'alcoholèmia
Mataró 1994 - 2020

	controls preventius			controls en accidents i infraccions		
	positius	proves	%	positius	proves	%
1994				43	76	56,58%
1995				58	177	32,77%
1996				56	82	68,29%
1997				88	123	71,54%
1998	150	1.490	10,07%	58	73	79,45%
1999	178	1.548	11,50%	101	118	85,59%
2000	88	1.298	6,78%	52	59	88,14%
2001	210	2.292	9,16%	42	58	72,41%
2002	250	2.693	9,28%	46	57	80,70%
2003	309	3.001	10,30%	76	115	66,09%
2004	284	3.100	9,16%	76	133	57,14%
2005	191	2.426	7,87%	95	134	70,90%
2006	118	2.141	5,51%	72	108	66,67%
2007	135	1.772	7,62%	64	88	72,73%
2008	112	1.333	8,40%	98	124	79,03%
2009	184	2.667	6,90%	125	170	73,53%
2010	148	3.203	4,62%	75	143	52,45%
2011	145	2.473	5,86%	118	146	80,82%
2012	145	2.957	4,90%	86	118	72,88%
2013	122	2.612	4,67%	113	173	65,32%
2014	243	2.333	10,42%	110	156	70,51%
2015	131	2.010	6,52%	100	152	65,79%
2016	57	1.177	4,84%	75	112	66,96%
2017	64	1.322	4,84%	83	133	62,41%
2018	68	1.339	5,08%	113	130	86,92%
2019	72	1.275	5,65%	78	129	60,47%
2020	24	291	8,25%	58	71	81,69%
TOTAL	**3.428**	**46.753**	**7,31%**	**2.159**	**3.158**	**69,92%**

Font: Servei de la Policia Local de Mataró

En el cas dels controls d'alcoholèmia preventius, realitzats de forma aleatòria, l'any 2020, el 8,25% dels conductors/res han donat positiu per consum d'alcohol; es tracta d'un percentatge superior al registrat en els cinc anys anteriors.

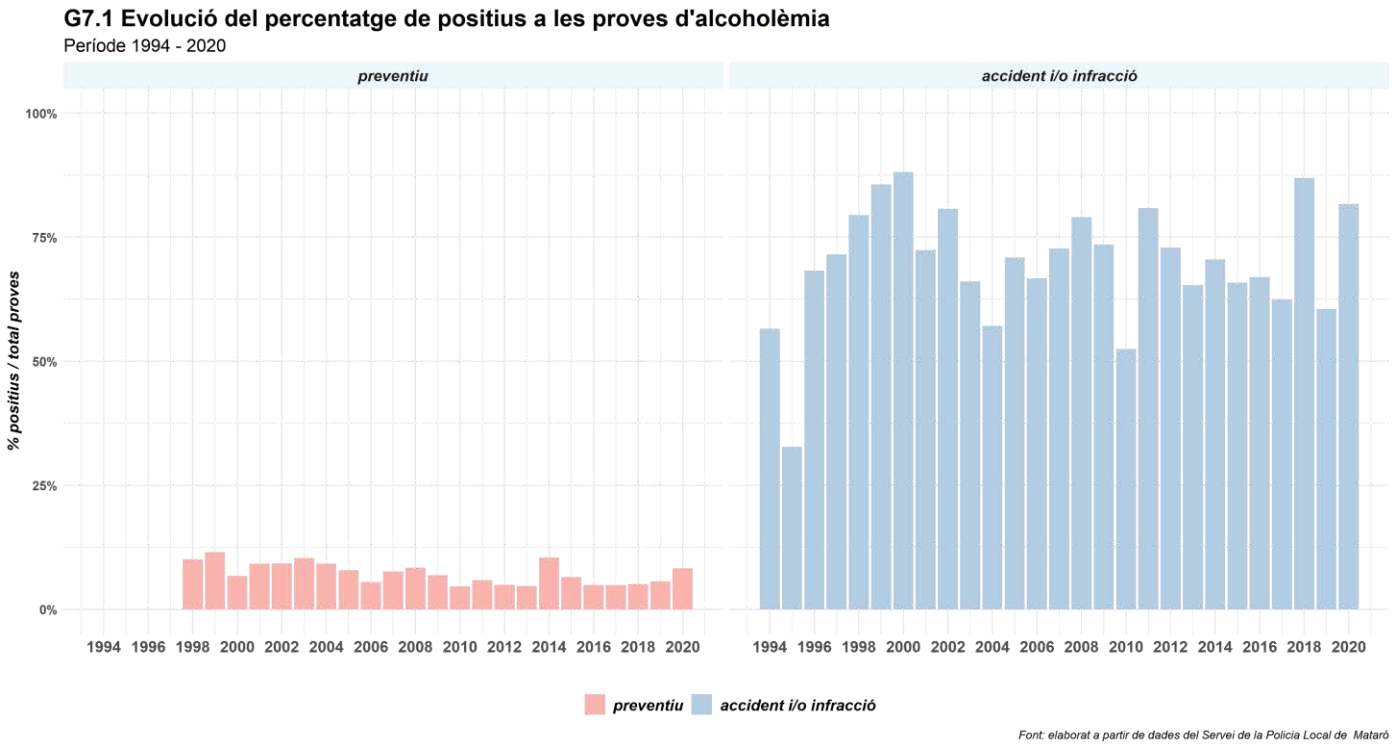

C. Denúncies per consum i tinença d'alcohol a la via pública

L'article 11 de l'Ordenança de civisme estableix una prohibició genèrica pel que fa al consum i la tinença d'alcohol a llocs públics, transports i vies que pugui comportar molèsties reiterades i problemes per la tranquil·litat ciutadana i la lliure circulació. A més, el Ple de l'Ajuntament de Mataró de març de 2007 va acordar la prohibició explícita del consum i la tinença d'alcohol en determinades zones i espais públics de la ciutat. L'incompliment del que s'estableix a l'ordenança comporta una denúncia per part del Servei de la Policia Local amb sancions que poden arribar als 1.500€ d'acord amb la gravetat de les circumstàncies.

L'evolució seguida per aquest indicador està molt afectada per la disponibilitat d'efectius policials que s'hi poden dedicar en cada moment, per la situació generada per la pandèmia (COVID-19) i per les mesures de confinament nocturn decretades durant la major part del 2020. En el darrer any, s'han aixecat 67 actes per consum i tinença d'alcohol a l'espai públic, la xifra més petita des de l'inici de la sèrie, l'any 2011. En 6 d'aquests actes, les persones denúncies van ser menors d'edat. Des de l'any 2013, el percentatge anual d'actes adreçades a menors s'ha mogut entre el 8 i el 20% del total.

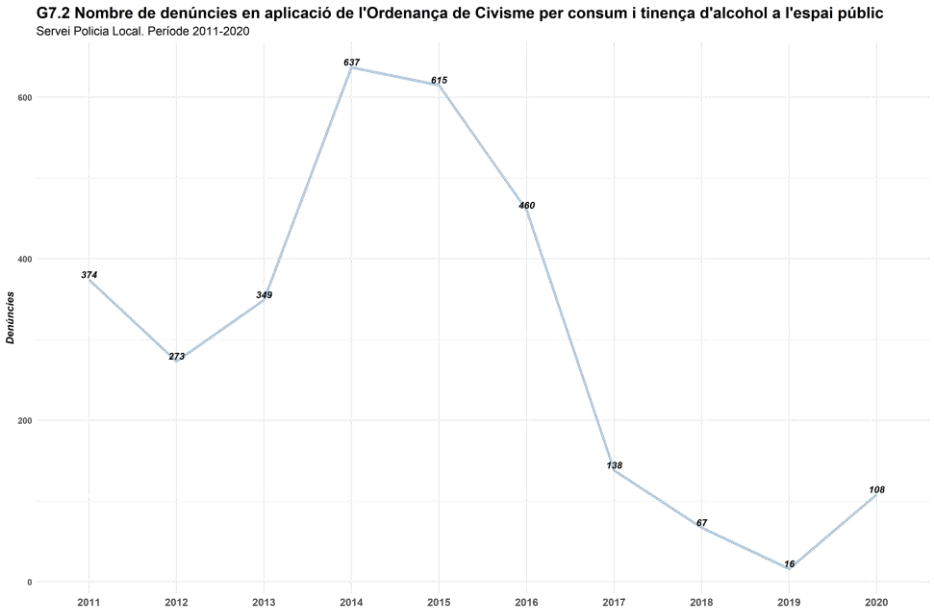

D. Control de l'oferta

Els *delictes contra la salut pública* són els atestats —informes adreçats als jutges— aixecats per la policia referents a persones detingudes, a les quals s'ha trobat una quantitat de droga, amb la qual traficaven, fabricaven, cultivaven o n'afavorien el consum, segons el Codi Penal actual. Les *denúncies per consum de drogues il·legals* són actes administratives aixecades per infraccions greus en la ***Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març*, de protecció a la seguretat ciutadana**, en aquest cas, per consum o tinença en espais públics. La substància decomissada s'envia al laboratori analític de Barcelona. Així, doncs, d'entrada, només es tenen indicis de la substància de la qual es tracta.

Durant el bienni 2019-2020 es van cursar un total de 1.530 actes en relació amb el consum / tinença de drogues, una xifra superior a la registrada en el bienni anterior, període 2017-2018, amb 1.350, variació relativa del +13,3%.

En els darrers cinc anys s'han aixecat un total de 171 atestats per delictes contra la salut pública i 3.663 actes per consum o tinença de drogues il·legals; respecte al període quinquennal anterior, període 2011-2015, els primers han augmentat en 56 i els segons han disminuït en 29, respectivament.

T7.3 Nombre anual de fets delictius relacionats amb el consum de drogues
Mataró 2003 - 2020

	delictes contra la salut pública		denúncies per consum i tinença de drogues il·legals		delictes i denuncias
	nombre	%	nombre	%	TOTAL
2003	59	4,92%	1.141	95,08%	1.200
2004	60	6,12%	920	93,88%	980
2005	52	6,43%	757	93,57%	809
2006	25	4,46%	535	95,54%	560
2007	28	4,55%	587	95,45%	615
2008	49	3,85%	1.225	96,15%	1.274
2009	20	2,40%	813	97,60%	833
2010	27	4,43%	582	95,57%	609
2011	19	2,28%	814	97,72%	833
2012	26	3,16%	796	96,84%	822
2013	18	2,44%	719	97,56%	737
2014	26	3,85%	649	96,15%	675
2015	26	3,51%	714	96,49%	740
2016	32	3,35%	922	96,65%	954
2017	22	3,23%	659	96,77%	681
2018	21	3,14%	648	96,86%	669
2019	48	6,32%	712	93,68%	760
2020	48	6,23%	722	93,77%	770
TOTAL	**606**	**4,15%**	**13.915**	**95,85%**	**14.521**

Font: Mossos d'Esquadra (ABP Mataró) a través protocol amb el Servei de la Policia Local de Mataró

CONCLUSIONS

1. Indicadors sociològics

Consum de la població

L'any 2019, segons les dades de la submostra per Catalunya de l'Enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues a Espanya (EDADES), l'alcohol i el tabac van ser les substàncies més consumides entre la població catalana de 15-64 anys, seguides del cànnabis, dels hipnosedants, dels analgèsics opioides i de la cocaïna en pols d'acord amb les prevalences de consum alguna vegada a la vida, durant els darrers dotze mesos i durant els darrers trenta dies previs a l'enquesta. Si prenem com a referència el consum durant els darrers dotze mesos, s'observa que entre les substàncies psicoactives consumides més freqüentment, l'any 2019 respecte a l'any 2017, s'observa un augment del consum de tabac, d'alcohol, d'hipnosedants i de cocaïna en pols, i una disminució del consum de cànnabis i d'analgèsics opioides.

Pel que fa a les diferències en el consum de drogues per grups d'edat, pel que fa al consum durant els darrers dotze mesos, s'observa que les substàncies psicoactives amb les prevalences més elevades són el tabac i el cànnabis del grup d'edat de 15-29 anys. El consum d'alcohol és molt similar en els grups de 15-29 i 30-64 anys, i pel que fa als analgèsics opioides i els hipnosedants el consum és superior en el grup de 30-64 anys. Si es pren com a referència el consum en el darrer mes, el consum de tabac és superior en el grup de 15-29 anys, el d'alcohol pràcticament el mateix i el d'hipnosedants i analgèsics opioides clarament superior en el de 30-64 anys.

L'alcohol és la droga més consumida en la societat catalana. L'any 2019, el 92,5% de la població de 15-64 anys n'havia pres alguna vegada, el 79,6% n'havia consumit algun dia durant l'últim any, el 63% algun dia durant l'últim mes, el 52,2% algun dia durant l'última setmana i el 8,9% n'havia consumit diàriament durant els darrers trenta dies previs a l'enquesta.

Segons l'enquesta, l'any 2019, la mitjana d'edat d'inici de les borratxeres va ser de 17,7 anys (17,4 anys en els homes i 18 anys en les dones). La prevalença de borratxeres durant els darrers dotze mesos és del 22,3%. Són més freqüents en els homes i en el grup d'edat de 15 a 29 anys. Les prevalences més elevades corresponen als homes de 15-29 anys. La prevalença de consum episòdic intensiu d'alcohol o *binge drinking* durant els darrers trenta dies és del 13,2%. Més freqüent entre els homes i el grup d'edat de 15-29 anys, les prevalences més elevades són les del homes de 15-29 anys.

Així mateix, el 9,3% de la població de 15 a 64 anys va fer *botellón* durant els darrers dotze mesos previs a l'enquesta; es tracta de la segona prevalença més elevada del període 2013-2019, registrant un augment de 3,9 punts percentuals respecte de l'any 2017.

A l'enquesta EDADES de 2019, el cànnabis continua sent la droga il·legal més consumida a Catalunya; concretament, el 48,6% de la població de 15 a 64 anys va afirmar haver-ne pres alguna vegada a la vida; el 14,1% va consumir-ne l'últim any; el 10,9%, l'últim mes i un 3,7%, diàriament durant els darrers trenta dies. El consum de cànnabis és més freqüent entre els homes i entre els joves de 15-29 anys. Les prevalences més elevades de consum s'observen en els homes de 15-29 anys.

El consum d'hipnosedants és més freqüent en les dones i en el grup d'edat de 30-64 anys. Les prevalences de consum més elevades les registren les dones de 30-64 anys. En general, sembla augmentar el consum a mesura que s'incrementa l'edat de la població.

El policonsum de drogues –legals i il·legals- és un patró de consum força estès. En el decurs del darrer any, el 43% de la població de 15-64 anys va prendre dues substàncies psicoactives o més, i durant el darrer més, aquest percentatge és del 33,2%.

L'any 2019, el 49,2% de la població de 15-64 anys considera molt important el problema de les drogues il·legals al lloc on vivien. Pel que fa a la visibilitat de situacions relacionades amb el consum de drogues en què la població es va trobar més freqüentment al lloc on viu, es van esmentar sobretot les que es referien a la presència de persones que fumaven porros (65,8%), de persones amb símptomes d'embriaguesa (50,1%) i que feien *botellón* (48,9%), respectivament.

Consum dels estudiants de secundària

Segons l'Enquesta estatal sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari (ESTUDES), l'any 2018, les drogues més consumides pels estudiants d'educació secundària de 14 a 18 anys van ser, en aquest ordre, l'alcohol, el tabac, el cànnabis i els hipnosedants. El 60,4% dels estudiants van afirmar haver consumit alcohol en el darrer mes, el 31,2% que havien fumat i el 23,1% que havien consumit cànnabis.

Prenent com a referència el consum de drogues durant els darrers dotze mesos previs a l'enquesta, s'observa que l'any 2018, en relació amb l'any 2016, el consum de tabac, alcohol i cànnabis va augmentar. El consum d'hipnosedants, amb recepta mèdica o sense, i el d'hipnosedants sense recepta va augmentar lleugerament. El consum de la resta de drogues -com la cocaïna, les amfetamines/speed, l'heroïna, el GHB i els esteroides anabolitzants- va experimentar un lleuger descens en la freqüència de consum.

Pel que fa al consum segons el sexe, l'any 2018, les noies van consumir més freqüentment tabac i alcohol que els nois, excepte en el cas del consum diari o gairebé diari (0,9% nois i 0,7% noies). Els nois fan un consum més freqüent de totes les drogues il·legals i els analgèsics opioides. El consum d'hipnosedants va ser molt més freqüent en les noies.

El 53,0% dels estudiants s'havien emborratxat alguna vegada a la vida; el 47,2%, durant els darrers dotze mesos, i el 28,5%, durant els darrers trenta dies. La prevalença de les borratxeres durant els últims trenta dies va ser superior en el cas de les noies que en el dels nois (31,2% les noies i 25,5% els nois) i tendia a augmentar amb l'edat (11,6% als 14 anys i 42,1% als 18 anys). L'edat mitjana d'inici de les embriagueses va ser els 14,7 anys (14,6 anys en noies i 14,8 en nois). El 54,1% dels estudiants havien fet *botellón* en els darrers dotze mesos, i el 21,5% en els darrers trenta dies. La prevalença del *botellón* és superior en el cas de les noies que en el dels nois en tots els trams temporals i tendeix a incrementar-se a mesura que augmenta l'edat dels estudiants.

Pel que fa al cànnabis, aquest va ser la droga il·legal més consumida pels estudiants de 14-18 anys, amb molta diferència sobre les altres. El 39,4% l'havia provat alguna vegada a la vida, el 33,2% n'havia consumit l'últim any, i el 23,1% ho havia fet en els últims trenta dies.

L'enquesta destaca també l'extensió que ha adquirit el consum de tranquil·litzants o somnífers (hipnosedants) entre els estudiants de 14 a 18 anys de secundària. L'any 2018, el 21,1% dels estudiants havien consumit hipnosedants, amb recepta mèdica o sense, alguna vegada a la vida; el 14,0%, els últims dotze mesos, i el 7,4%, els últims trenta dies. El consum diari o gairebé diari, durant els darrers trenta dies, va ser del 3,4%.

En el cas dels estudiants que van fer policonsum, el consum d'alcohol és generalitzat entre els consumidors de totes les substàncies i la seva prevalença només baixava del 88% entre els estudiants que havien pres hipnosedants —amb recepta mèdica o sense— (87,9%) i inhalants (87,2%). El 97,2% dels que van consumir tabac en els últims dotze mesos també va consumir alcohol en el mateix període, i el 70,4%, cànnabis. El 86,1% dels consumidors anuals de cànnabis va consumir tabac en el mateix període; el 97,9%, alcohol, i el 6,3%, cocaïna. Entre els que van consumir èxtasi l'últim any, el 42,2% va prendre també cocaïna; el 33,7%, amfetamines, i el 34,6%, al·lucinògens.

Estudi prospectiu de la Fundació Àmbit Prevenció sobre el consum de drogues a Mataró entre les persones joves durant el confinament i el post confinament

Amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats creades per la situació generada per la pandèmia de la COVID-19 i les mesures adoptades per fer-li front, es decideix fer una prospecció/ intervenció per tal de copsar els possibles canvis en les pautes de consum i així poder reduir els riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues, alhora que es volia aprofitar l'acció per reforçar els missatges vers al compliment de les mesures per a la prevenció de la COVID-19.

En el decurs del confinament el 78,6% dels joves enquestats presencialment i el 62,8% dels estudiants de 4r i 4rt d'ESO de l'enquesta en línia manifestaven haver consumit alcohol. El consum de tabac és del 53% i el 16,5% i el de cànnabis del 39,3% i l'11,6, respectivament. El percentatge de joves que afirmen haver consumit begudes energètiques és pràcticament el mateix en el cas de la mostra d'espais d'oci nocturn i d'estudiants d'ESO (57-58%).

Si es para atenció a l'evolució seguida pel consum de tabac i cànnabis en el període de confinament, el 40,9% dels joves de l'estudi manifesten haver reduït el seu consum de tabac; percentatge que augmenta al 45% en el cas del cànnabis. Al contrari, el 35,2 i el 33,8%, respectivament, afirmen haver-ho augmentat.

Les principals raons citades que incrementen el consum de tabac i cànnabis són "estar més angoixat/ada" i "m'avorria". En el cas de la disminució del consum, destaca com a causa principal no disposar de diners. Destacar, entre les raons al·legades per reduir el consum, els aspectes grupals i relacionals: "no ho podia fer amb amics" i "no podia sortir". No menys important ha estat el fet que el confinament ha reduït en alguns joves les ganes de consumir o la necessitat de fer-ho.

Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies. Informe anual 2020

L'informe de l'any 2020, destaca l'augment del protagonisme de la cocaïna. Els comisos de cocaïna registren un màxim històric (181 tones, 110.000 comisos), s'ha incrementat la puresa de la cocaïna i augmenta el nombre de persones que reben tractament per primera vegada.

També es destaca l'impacte en la salut pública del cànnabis d'elevada potència i els nous productes. Cal tenir en compte que la resina i l'herba de cànnabis contenen actualment, de mitjana, entorn del doble del THC que contenien fa una dècada, la qual cosa exigeix una estreta vigilància del mercat en un moment en el qual també estan apareixent noves formes de cànnabis (com a concentrats o productes comestibles).

L'informe apunta que si bé queda per avaluar l'impacte a llarg termini de la COVID-19, a curt termini ja es perceben canvis, com un major interès en l'ús de les tecnologies digitals en el mercat de les drogues i la innovació en el tractament de les drogues a traves de les noves tecnologies.

2. Intervencions preventives

Campanyes preventives

En els darrers dos cursos, han participat en el Programa *dRogues! Què*? un total de 10 centres d'ensenyament i 1.628 alumnes. En mateix període s'han format un total d'11 agents de salut entre els alumnes del cicle formatiu de grau superior d'integració social de l'Institut Puig i Cadafalch. El nombre d'agents de salut es manté força estable malgrat que en l'actualitat la realització d'aquesta formació es voluntària quan abans formava part de les pràctiques del cicle formatiu d'integradors socials.

Detecció de problemes de consum de drogues en els centres de secundària

L'any 2020, el programa ha detectat 19 joves amb problemes relacionats amb el consum de drogues entre estudiants d'ESO, batxillerat i cicles formatius, amb unes edats que van dels 13 als 17 anys. La xifra, que segueix l'evolució descendent dels darrers tres anys, destaca per ser el primer cop en què el nombre de nois se situa per sota del de noies, 9 i 10 respectivament. En els darrers cinc anys, han estat 164 els casos detectats, 142 casos menys que en el període 2011-2015. Les substàncies principals que motiven la detecció són el cànnabis i l'alcohol.

Detecció de problemes de consum de drogues en els centres de secundària. Síntesi de les apreciacions de la Comissió de Detecció

La situació generada per la COVID-19 i les mesures adoptades per fer-li front, en particular el confinament de la població i el confinament nocturn, no han comportat canvis apreciables en el consum per bona part dels centres d'ensenyament. En aquest sentit, hi ha centres que valoren que s'ha registrat un descens del consum, perquè el confinament comportava una menor exposició al consum, mentre que altres centres, al contrari, han detectat un augment de casos de consum d'alcohol i un avançament de l'inici del seu consum (1r d'ESO) o el manteniment i augment del consum d'alcohol entre alumnes de 3 d'ESO i batxillerat.

Hi ha una major coincidència dels centres d'ensenyament a l'hora de valorar, que a conseqüència del confinament, s'han detectat un major nombre de casos d'ansietat i malestar psicològic i una acceleració preocupant de les conductes d'abús.

Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)

A l'espera de poder disposar de les dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAS), l'any 2020, el PIX ha distribuït un total de 9.202 kits a través de les farmàcies i els centres d'atenció primària, 9.109 i 93, respectivament. Respecte ara fa un any, les farmàcies han distribuït 695 kits més i els centres d'atenció primària 59 menys.

L'any 2019, el Programa d'Intercanvi de Xeringues (PIX) va distribuir un total de 10.966 kits, 159 més que el 2018. Per serveis, les farmàcies van distribuir el 76,7% dels kits (8.414) –respecte fa un any -128-, el Centre d'Atenció i Seguiment de les Drogodependències (CAS) el 21,89% (2.400) – respecte l'any 2018 +150- i els CAP d'atenció primària l'1,39% (152) –137 més que l'any anterior. La relativa estabilitat del nombre de kits distribuïts en el bienni 2018 i 2019 fa plausible la hipòtesis que la xifra total de l'any 2020 se situï en valors similars quan es disposi de les dades del CAS.

Com en els dos anys anteriors, l'any 2020, el percentatge de retorn de kits de xeringues a les farmàcies ha seguit una línia descendent i se situa en el 13,4%, el valor més baix de tota la sèrie iniciada el 1994, possiblement com efecte de les restriccions de la mobilitat adoptades per a la prevenció de la COVID-19. En els darrers tres anys, el percentatge de retorn més elevat assolit ha estat del 21,1%, molt lluny dels valors dels tres anys anteriors que sempre s'hi van situar per sobre del 40%.

L'any 2020, tanca amb el menor nombre de xeringues recollides a la via pública des de l'inici del programa, l'any 2006. La tendència dels dos darrers anys ha estat la d'una caiguda significativa del total del total de xeringues recollides al carrer. Així, el darrer any, s'han recollit 175 xeringues a la via pública. Un nombre que és 87 xeringues inferior a les recollides el 2019 i 466 xeringues inferior a la mitjana dels darrers cinc anys, fet que es podria explicar pel confinament i restriccions de la mobilitat en relació a les mesures preventives adoptades per al control de la COVID-19.

Accés i distribució de preservatius

Amb totes les dades disponibles, l'any 2019, s'han distribuït un total de 13.698 preservatius a l'engròs, 7.874 menys que l'any anterior, variació relativa de -36,5%. La xifra de 2019 només supera a la de l'any 1999 (7.101). En el període 2015-2019, el nombre total de preservatius distribuïts és de 112.942, -114.432 que en el període quinquennal anterior, període 2010-2014, la qual cosa representa una disminució del -50,03%. Si a aquest nombre s'hi afegeix el total dels dispensat a través del Programa Màquina, el total de l'any 2019 puja fins als 13.998, una quantitat 8.009 preservatius inferior a la registrada el 2018, fet que significa una variació negativa del -36,39%.

Sessions informatives i tallers

En l'informe es poden trobar les dades corresponents a les sessions informatives i tallers dirigits a alumnes d'ESO, pares i mares, col·lectius professionals, població de risc, població consumidora que no segueix tractament, així com les intervencions per a la prevenció i reducció de riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues en l'àmbit de les festes locals i oci.

3. Indicadors sociosanitaris

Consum detectat pel servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró

En els dos darrers anys, el Servei d'Urgències de l'Hospital de Mataró ha detectat un total de 1.590 casos positius per consum de drogues (legals o il·legals) sobre un total de 2.280 casos atesos al Servei d'Urgències on es sospitava que hi havia consum de drogues, el percentatge de positius és el 69,3%.

El 2020, les determinacions van ser 1.812, de les quals 1.048 van ser positives, 309 positives múltiples i 646 positives en pacients de consums múltiples.

L'any 2020, les tres substàncies que registren els percentatges més elevats sobre el total de determinacions positives múltiples són les benzodiazepines (31,7%), el cànnabis (25,4%) i la cocaïna (21,5%). Pel que fa a les determinacions positives en pacients amb consums múltiples, les substàncies són pràcticament les mateixes: benzodiazepines (30,9%), el cànnabis (20,6%), alcohol (17,8%) i la cocaïna (17%).

Consum detectat a l'atenció primària

Segons les dades facilitades per la Direcció d'Atenció Primària del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM) sobre consum d'alcohol, tabac i altres drogues, l'any 2020, el 3,9% dels casos filtrats per conèixer l'extensió del consum d'alcohol (1.048) tenien pautes de consum d'alcohol de risc i/o dependència. En el cas del tabac, sobre un total de 1.980 casos analitzats, el 32,3% fumava. Per últim, a través del cribratge es van detectar 9 casos que presenten problemes de dependència per altres drogues diferents de l'alcohol i el tabac. El percentatge de casos per categories presenta una gran estabilitat al llarg de tota la sèrie.

Consum detectat entre usuaris de la secció de promoció social

Com a conseqüència de la pandèmia i l'estat d'alarma, una part important dels casos atesos han abandonat el seguiment al CAS. S'ha observat també un augment del nombre de persones amb ús d'ansiolítics.

També es vol un augment de la percepció del risc per part de les famílies en relació al temps que dediquen nens i adolescents a videojocs i xarxes socials.

Es valora que la pandèmia ha accentuat la pràctica del *botellón* i el mal ús de les noves tecnologies, els nens i adolescents estan sobreexposats a les pantalles. Caldria potenciar programes esportius i de lleure, facilitar l'accés a casals d'estiu infantils i de joves per augmentar l'activitat física i les relacions socials positives.

Consum detectat als espais joves

A l'apartat de l'informe s'hi sintetitza les aportacions des dels Espais Joves de Rocafonda – El Palau, La Llàntia, Pla d'en Boet i Cerdanyola.

Síntesi diagnòstic situació i propostes en el marc del Pla Municipal de Drogues dels representants de la Comissió Tècnica

A l'apartat de l'informe s'hi sintetitza les aportacions de membres de la Comissió Tècnica de l'Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues.

4. Indicadors de tractament

Segons dades del darrer informe anual, a Catalunya, l'any 2019, es van notificar 14.574 inicis de tractament dels quals, 14.528 són inicis de tractament per substàncies psicoactives i 46 per addicions comportamentals. Del total d'inicis de tractament, cal tenir en compte que 14.417 corresponen a persones diferents, el total de pacients. L'alcohol és la droga que ha generat mes inicis de tractament, el 42%, la cocaïna el 25%, el cànnabis el 14%, l'11% l'heroïna i el 5% i el 4% altres drogues i el tabac, respectivament.

Pel que fa a l'evolució, en els darrers quatre anys ha augmentat el nombre d'inicis de tractament per cocaïna, sense arribar als valors màxims de l'any 2005. En els dos darrers anys han augmentat els inicis de tractament per cànnabis, l'any 2019 ha presentat el valor més elevat de tota la sèrie històrica.

La principal diferència existents entre els inicis de tractament del CAS de Mataró i Catalunya es troben en el tractament de l'addicció al cànnabis -19,08% a Mataró (2020) i 14,1% a Catalunya (2019). L'alcohol és en tots dos àmbits la droga que té major pes entre els inicis de tractament, 38,8 i 42,2%, respectivament.

Descripció anual dels inicis de tractament al CAS de Mataró

L'any 2020 es van registrar un total de 263 inicis de tractament al CAS de Mataró, la xifra més baixa des de l'inici de la sèrie l'any 1994, -289 inferior a l'any anterior. La causa principal d'aquest descens és l'impacte de la pandèmia de la COVID-19. Tots els inicis per substància registren disminucions excepte el d'heroïna (+5). El període 2015-2019, últim no afectat per la pandèmia, suma un total de 2.393 inicis de tractament, -248 que en el període quinquennal anterior, període 2010-2014.

Activitat assistencial

El nombre de visites al CAS té una evolució ascendent des del principi de la sèrie que es trunca l'any 2020. Un fet aquest que té molt a veure amb l'impacte de la COVID-19 i les mesures adoptades per fer-li front. El darrer any tanca amb un total de 7.383 visites, un 29,1% menys que l'any anterior

Programa de manteniment amb metadona (PMM)

L'any 2020 es van registrar 61 inclusions al PMM -59 al CAS i 2 a farmàcies-. La mitjana anual de persones usuàries és de 132,2 pacients, inferior a la de l'any passat -142,8- i pràcticament el mateix que a finals de la dècada passada.

Derivacions a centres especialitzats

L'any 2020 registra un total de 76 derivacions, 63 menys que l'any anterior. En els darrers dos anys, entorn a la meitat de les derivacions s'han fet a unitats hospitalàries de desintoxicació i una tercera a comunitats terapèutiques. L'impacte de la COVID-19 i les mesures adoptades ajuda a entendre aquesta evolució.

5. Indicadors de la incidència del VIH

L'any 2020, les noves infeccions entre els residents de la ciutat són 3, cinc menys respecte fa un any. D'acord amb aquestes dades, la taxa de noves infeccions dels residents a Mataró de l'any 2020 és de 2,31 casos per 100.000 habitants.

En els darrers anys, les relacions sexuals han adquirint cada cop major protagonisme com a via principal de transmissió del VIH. Així, segons dades de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró, la transmissió per via sexual representa 70% de les noves infeccions dels darrers dos anys -8 relacions heterosexuals i 6 homosexual/bisexual-, percentatge que seria encara superior si es comptabilitzessin els casos de via desconeguda -4 casos- i que habitualment impliquen també casos de transmissió no declarades a través d'aquesta via.

6. Indicadors policíacs i control de l'oferta

Actuacions d'auxili relacionades amb el consum de drogues

En els darrers cinc anys es van registrar un total de 897 actuacions d'auxili, la xifra més elevada des del període 2010-2014 (911). El màxim de la sèrie es va assolir en el període 2007-2011 amb 1.155 actuacions.

Controls d'alcoholèmia

L'any 2020, en el 81,69% dels controls d'alcoholèmia que va realitzar el Servei de la Policia Local, com a conseqüència d'un accident de trànsit i/o infracció, la persona que conduïa el vehicle infractor ha donat nivells de consum d'alcohol superiors als permesos per la llei. En el conjunt dels darrers cinc anys, el nombre de positius en proves per infracció i/o accident s'eleva a 407, que sobre el total de controls, representa més del 70,78%. La mitjana del percentatge de positius del conjunt de la sèrie per a les proves per infracció i/o accident és del 70%.

Denúncies per consum i tinença d'alcohol a la via pública

Control de l'oferta

Durant el bienni 2019-2020 es van cursar un total de 1.530 actes en relació amb el consum de drogues, una xifra superior a la registrada en el bienni anterior, període 2017-2018, amb 1.350, variació relativa del +13,3%. En els darrers cinc anys s'han aixecat un total de 171 atestats per delictes contra la salut pública i 3.663 actes per consum i tinença de drogues il·legals; respecte al període quinquennal anterior, període 2011-2015, els primers han augmentat en 56 i les actes han disminuït en 29, respectivament.